DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Türk adı ilk olarak Çin Yıllıklarında Türkiye adı ise ilk olarak Bizans Kaynaklarında geçmektedir.

Türk Adına Yüklenen Anlamlar:

Kaşgarlı Mahmut: Olgunluk Çağı

Uygur Kaynakları: Güçlü Kuvvetli

Çin Kaynakları: Miğfer

Ziya Gökalp: Töreli Kanun Nizam Sahibi

Orta Asya Kültür Merkezleri:

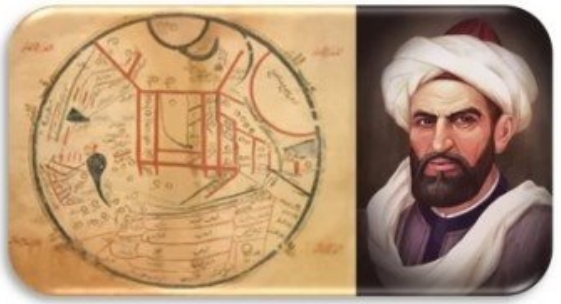
Anav: En eski kültür merkezidir.

Afanesyevo: Türklere ait en eski kültür merkezidir.

Karasuk: Demirin işlendiği kültür merkezidir.

Andronova: Yayılma alanı en geniş kültür bölgesidir.

Tagar: En modern kültür bölgesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkler Orta Asya'nın Zorlu İklim Şartları Sebebi İle Hayvancılık Yapmışlardır Buna Bağlı Olarak:

- Göçebe yaşam vardır.
- Sanatta hayvan üslubu vardır.
- Mimari eser azdır.
- Tarımsal faaliyetler azdır.
- Yazılı kültüre geç geçilmiştir.
- Hapis cezaları kısa sürelidir.
- Savaşçı ve teşkilatlı yapıya sahiplerdir.
- Ticaret yapılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orta Asya'dan Yapılan Türk Göçlerinin Nedenleri Ve Sonuçları

Nedenleri:

- Zorlu iklim şartları
- Çin ve Moğol baskısı
- Boylar arası mücadele
- Nüfus artışı
- Hayvan hastalıkları
- Yeni yerler görme isteği

Sonuçları:

- Türk kültürünü incelemek zorlaştı.
- Türk kültürü dünyaya yayıldı.
- Pek çok Türk devleti kuruldu.
- Türkler dünyayı hem etkiledi hem etkilendi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İSKİTLER (SAKALAR)

- İlk Türk topluluğudur.
- En önemli hükümdarları Alp Er Tunga, kadın hükümdarları Tomris Hatundur.
- Bozkırın Kuyumcuları olarak bilinirler.
- Atı evcilleştirip üzengiyi buldular ve ilk balbal örneklerini verdiler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ASYA HUN DEVLETİ (BÜYÜK HUN DEVLETİ)

- İlk Türk Devletidir.
- Kurucuları Teoman en parlak dönemleri Metehan Dönemidir.
- Metehan Onluk Sistem'i kurmuştur.
- **(M.Ö. 209 TKKK Kuruluşu)**
- **Çin Seddi:** Asya Hun Devleti saldırılarına karşı inşa edilmiştir.
- **Kuzey Şansi Antlaşması:** Türk tarihinin ilk yazılı antlaşmasıdır.
- **Kardeşi Hohanyeh'e hitaben Çiçi:** İstiklali feda etmek gülünç ve utanç vericidir.

DİKKAT:

Asya Hun Devleti parçalanınca Balamir Kağan Çin esaretini kabul etmeyerek Avrupa'ya göç etmiş ve Kavimler Göçünü başlatmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kavimler Göçü ve Sonuçları

Oluşumu: Kuzey Hunlarının lideri olan Balamir Kağan'ın kendi halkı ile birlikte Avrupa'ya doğru göçü ve sonrasında Avrupa'daki barbar kavimlerin göç etmesine neden olması ile oluşan toplu göç hareketidir.

- Avrupa Hun Devleti kuruldu.
- Roma İmparatorluğu ikiye ayrıldı.
- Feodalite ortaya çıktı.
- Hristiyanlık yayıldı.
- Avrupalılar Türk kültürünü tanıdı.
- Kilise güçlendi ve skolastik düşünce egemen oldu.
- Günümüz Avrupa modern toplumlarının temeli atıldı.
- İlk Çağ bitti, Orta Çağ başladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

AVRUPA HUN DEVLETİ

- Avrupa'da kurulan ilk Türk Devletidir.
- Kurucusu Balamir Kağan en parlak dönemi Attila Dönemidir.
- Attila Doğu Roma üzerine I. ve II. Balkan Seferlerini düzenleyerek Margos ve Anatolius Antlaşmalarını yaparak üstünlüğünü kabul ettirmiştir.

  Batı Roma üzerine ise Galya ve İtalya Seferlerini düzenleyip Roma'ya kadar ulaşsada Papa'nın ricası, Sasaniler üzerine düzenlenecek sefer, Roma'nın gücünü kırmış olması gibi sebeplerden dolayı Roma'dan vazgeçmiştir.

- **Attila'nın Ünvanları:** Cesur Kavimlerin Efendisi, Tanrının Kırbacı, Nibelüngen Destanında Etzel gibi ünvanlarla anılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

AVARLAR (Juan Juan- Apar)

- Kurucuları Bayan Han'dır.
- Hem Asya hem Avrupa'da devlet kurmuşlardır.
- İstanbul'u kuşatan ilk Türk Devletidir.

MACARLAR

- Bilinen ilk hükümdarları Arpad'tır.
- Tarihteki ilk Türkoloji Enstitüsünü kurmuşlardır.
- Soylarını Attila'ya dayandırırlar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

PEÇENEKLER

- Boy halinde yaşamışlardır.
- Bizans'ta ücretli askerlik yaparken Malazgirt Savaşı'nda Büyük Selçuklu Devleti ordusuna katılmışlardır.

BULGARLAR

- Kubrat liderliğinde kurulmuşlar ve sonrasında ikiye ayrılmışlardır.
- İstanbul'u kuşatan 2. Türk Devletidir.
- İtil Bulgarları İslamiyet'i (Almış Han) kabul ederken Tuna Bulgarları Hristiyanlığı kabul etmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAZARLAR

- Museviliği kabul eden tek Türk Devletidir.
- İlk Türk Arap Savaşı olan Belencer Savaşı ile Kafkasların İslamlaşmasını engellediler.
- Hoşgörülü oldukları için bu Döneme Hazar Barış Çağı adı verilir.
- Kürk Yoluna hakim olup zenginleşerek ordularında ücretli asker kullandılar.

KIPÇAKLAR

- Codex Cumanicus adında sözlükleri vardır.
- En yakışıklı Türk Boyu olarak bilinirler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I.GÖKTÜRK DEVLETİ

- Kurucuları Bumin Kağan en parlak Dönemleri Mukan Kağan'dır.
- Töles İsyanı sonrasında Ötüken merkezli kurulmuşlardır.
- Aşina soyu tarafından kurulmuşlardır.
- Türk adını siyasi olarak kullanan ilk devlettir.
- İpek Yolu hakimiyeti için Sasaniler ile anlaşıp Akhunları yenmiş ve sonrasında Bizans ile anlaşarak Sasaniler'i mağlup etmiştir
- **Tapo Kağan:** Budizm'e girmek ve şehirlerin etrafını surlarla çevirmek isteyen Tapo Kağan kurultay tarafından tahttan indirilmiştir.
- Parçalanarak Çin esaretine girmişlerdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kürşad Ayaklanması: Çin esaretinde bulunan Göktürklerin çıkarmış olduğu Kürşat İhtilali Türk tarihinin ilk bağımsızlık mücadelesi, ilk bağımsızlık isyanıdır.

II. GÖKTÜRK DEVLETİ (KUTLUK)

- Kurucusu Kutluk Kağan'dır. (İlteriş)
- Kapgan Kağan döneminde çok geniş sınırlara ulaşıldı ve siyasi birlik sağlandı.
- İlk Türk vezir Vezir Tonyukuk II. Göktürk Devleti'nde görev almıştır. (Apa Tarkan)
- İlk Türk Alfabesi olan Orhun Alfabesi oluşturulmuştur.
- Bilge Kağan döneminde Türklere ait en eski yazılı eserler olan Orhun Abideleri dikildi. (Moğolistan)
- Orhun Abideleri Vezir Tonyukuk, Bilge Kağan ve Kültigin adına dikilmiştir.
- Orhun Kitabeleri konusunda çalışma yapan ilk Türk Necip Asım'dır.
- Uygur, Karluk, Basmil tarafından yıkıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

UYGURLAR

- Kurucu: Kutluk Bilge Kül Kağan
- En Parlak Dönem: Moyen Çor
- Maniheizm'i Kabul Eden: Böğü Kağan

Maniheizm Dininin Etkisiyle:

- Savaşçılık özelliklerini kaybettiler.
- Tarım
- Yerleşik yaşam
- Mimari eserler
- Başkent Karabalsagun
- Resim Sanatı (Fresk- Minyatür)
- Ressam: Bedizci - Öğretmen: Bahşi
- Uygur Alfabesi
- Töreyi yazılı hale getirdiler.
- Matbaa Kütüphane
- Aytengri Ünvanı
- Çav, Kuanpo, Böz gibi paralar
- Tiyatro, Çiçek Aşısı, Vakıflar
- Moğolları etkilemişlerdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KIRGIZLAR

- Manas Destanı: En uzun destandır.
- Yenisey Yazıtlar: Kırgızlara aittir.
- Moğollara itaat eden ilk Türk Devletidir.

KARLUKLAR

- Talas Savaşında Müslüman oldular.
- İslamiyet'i kabul eden ilk Türk boyudur.
- Hükümdarlarına Atasagun unvanı vermişlerdir.

AKHUNLAR

- Eftalitler olarak bilinirler.
- Afganistan'da kurulan ilk Türk Devletidir.
- Göktürk Sasani işbirliği ile yıkılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TÜRGİŞLER

- Baga Tarkan: Kendi adına para bastıran ilk Türk hükümdar.
- Sulu Kağan: Orta Asya'da İslamiyet'in yayılışını engelledi.

OĞUZLAR (UZLAR)

- Hristiyan: Uz Müslüman: Türkmen-Oğuz
- Malazgirt Savaşı'nda Büyük Selçuklu Devleti ordusuna katıldılar.
- Dede Korkut Hikayeleri

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ KÜLTÜR VE MEDENİYET

Devlet Teşkilatı

Hükümdarın Görevleri: ….

Hükümdarlık Ünvanları ve Sembolleri

Ünvanlar: Han, Hakan, İlteber, İlteriş, İdikut, Kağan, Erkin, Şanyü, Tanhu, İdikut, Yabgu, Aytengri…

Semboller: Örgin, Otağ, Nevbet, Berge, Kotuz, Tuğ, Sancak, Kur, Toy, Yay, Kılıç

Gök Tanrının Hükümdara Verdiği Yetkiler:

Kut: Yönetme Yetkisi

Küç: Askeri Güç

Ülüş: Ekonomik Güç

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Devlet Görevlileri ve Kavramlar

İl: Devlet

Tigin: Hükümdarın erkek çocuğu

Ataman- İnal: Tigin eğitmeni

Buyruk: Bakan

Şad: Vali – Komutan

Apa: Sivil Yönetici

Tutuk: Askeri Vali

Tudun: Vergimemuru

Otacı- Emçi: Doktor

Ayuki: Hükümet

Ayguci: Vezir

Ağılığ: Hazinedar

Yarlığ: Hükümdar emri

Bitigçi: Katip

Tarkan- Subaşı: Ordu Komutanı

Kün: Halk

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Veraset Sistemi: Ülke hanedanın ortak malıdır.

İkili Teşkilat: Devletin doğu ve batı olarak ikiye ayrılarak yönetilmesidir. Doğuyu hükümdarın kendisi, batıyı ise Yabgu ünvanı ile kardeşi yönetir. (Federal Devlet)

Boylar Federasyonu: Boyların bir boy etrafında birleşmesi ile devletin oluşmasıdır.

Devleti Oluşturan Unsurlar: Bağımsızlık- Ülke- Halk- Teşkilat

Kurultay - Toy

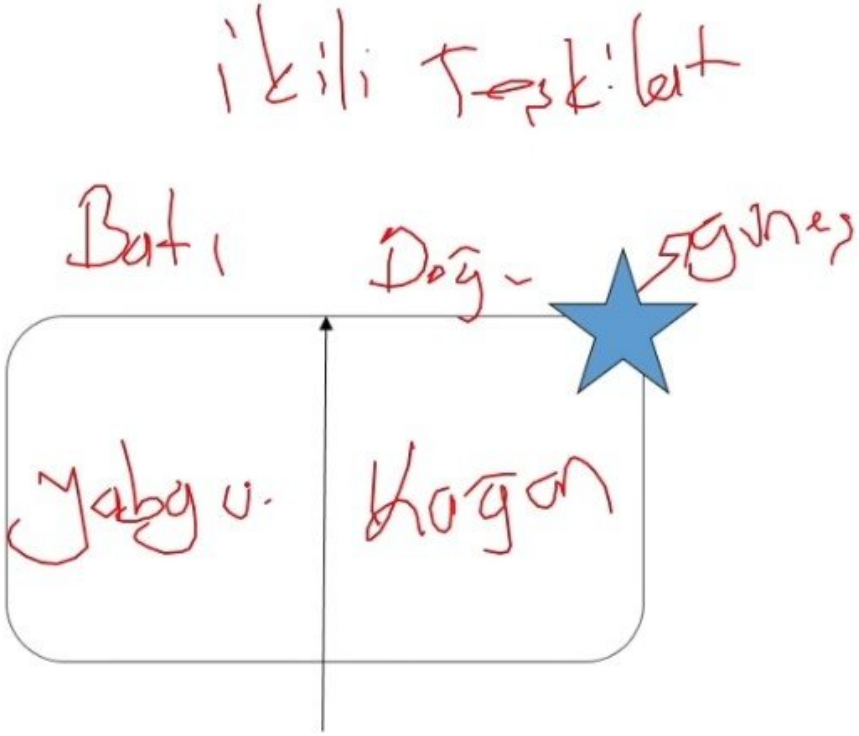
- Danışma- Demokratik
- Devlet meseleleri görüşülür.
- Toygun: Kurultaya katılma hakkı.
- Orun: Kurultaydaki oturma düzeni
- Din adamları katılamaz. (Teokratik değil)
- Toygun hakkı olanlar: Kağan, hatun, boy beyleri, komutanlar, hanedan üyeleri, ayguci…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Devletlerindeki Meclisler:

- **Hazarlar:** İhtiyarlar Meclisi
- **Avrupa Hun Devleti:** Seçkinler Meclisi
- **Tuna Bulgarları:** Millet Meclisi
- **Peçenekler:** Komenton Meclisi
- **Oğuzlar:** Tirnek Meclisi
- **Tabgaç:** Nazırlar Meclisi

Toplumsal Sıralama: Oguş > Urug > Boy > Budun > İl

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Devleti Oluşturan Unsurlar

- Bağımsızlık
- Ülke
- Halk
- Teşkilat

Bazı Önemli Kavramlar

- Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi
- Devleti Ebed Müddet
- Kızıl Elma
- Nizamı Alem

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

EKONOMİK HAYAT

Ekonomi: Hayvancılık, Ticaret, Tarım

Bez Para: Böz, Kamdu, Kuanpo

Kağıt Para: Çav

Madeni Para: Yarmak

Diske Benzeyen Gümüş Para: Satir

Ticari Amaçlarla Kullanılan Yollar: İpek Yolu, Kürk Yolu

Ağılığ: Hazine Görevlisi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HUKUK

Töre: Yazısız hukuk kurallarıdır.

Yargan-Yargucı: Hakim

Hapis cezaları kısa sürelidir.

Törenin Hükümleri:

- Adalet (Könilik)
- Eşitlik (Tüzlük)
- İyilik (Uzluk)
- İnsanlık (Kişilik)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ASKERİ TEŞKİLAT

Ordu millet anlayışı vardır.
Onluk Sistem: Metehan (TKKK Kuruluşu)
Tarkan- Subaşı: Ordu Komutanı
Yelme: Keşif Birliği
Böri: Hükümdarın özel muhafız birliği
Turan Taktiği: Türk Savaş taktiği

DİN VE İNANIŞ

Türklerin Din Ve İnanışları: Şamanizm, Maniheizm, Budizm, Hristiyanlık, İslamiyet, Musevilik, Göktanrı, Atalar Kültü…
Şaman- Kam: Din Adamı
Uçmağ: Cennet
Tamu: Cehennem
Kurgan: Mezar
Umay: Tanrıça

Yuğ: Cenaze Töreni

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİLİM SANAT SPOR

Astronomi, Matematik, Tıp, Eczacılık

Türklerin tarih boyunca kullandığı takvimler:

12 HaCeRiM olarak kodlanır.

12 Hayvanlı Türk Takvimi

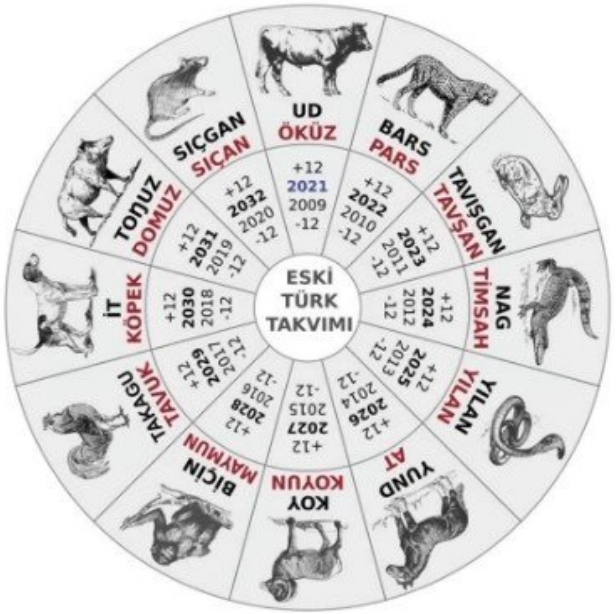
H icri Takvim

C elali Takvim

R umi Takvim

M iladi

Takvim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sanat Dalları: Dokumacılık, madencilik, minyatür, heykel, resim, fresko…

Pazırık Halısı: Pazırık Kurganı

Altın Elbiseli Adam Zırhı: Esik Kurganı

Müzik Aletleri: Kopuz, Kithara, Köpürge

İlk Türk şair **Aprin Çor Tigin**'dir.

Oyun: Tepük, seğirtme, mangala, güreş, cirit

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

YAZI DİL EDEBİYAT

Göçebe hayat sebebiyle yazı geç gelişmiştir.

Türklerin Tarih Boyunca Kullandığı Alfabeler:

Şifre: **KULAK**

K öktürk Alfabesi

U ygur Alfabesi

L atin Alfabesi

A rapAlfabesi

K iril Alfabesi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yazılı Edebiyat:

Kutluk İlteriş Kağan Anıtı → II. Göktürk

Orhun Abideleri → II. Göktürk

Yenisey Yazıtları →Kırgızlar

Karabalasagun → Uygur

Sözlü Edebiyat

Türeyiş Destanı → Uygurlar

Göç Destanı → Uygurlar

Ergenekon Destanı → Göktürkler

Bozkurt Destanı → Göktürkler

Şu Destanı → İskitler

Alp Er Tunga → İskitler

Oğuz Kağan → Asya Hun

Manas Destanı → Kırgızlar(En Uzun Destan)

Şan Kızı Destanı → Bulgarlar

Yaratılış → Altay Türkleri

Sihirli Geyik → Avrupa Hun

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yönlere Yüklenen Renkler

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KARIŞTIRMA !

AHİRET İNANCININ KESİN KANITLARI

- Mumyalama, oda şeklinde mezar, ölülerin değerli eşyaları ile birlikte gömülmesi, balbal, piramit…

TARIMIN KESİN KANITLARI

DİKKAT! Buğday, buğday ambarı, buğday öğütme taşları tarımın kesin kanıtı değildir.

- Sulama Kanalları, Tohumluk Buğday, orak saban gibi tarım aletleri tarımın kesin kanıtıdır.

YERLEŞİK YAŞAMIN KESİN KANITLARI

- At ile taşınamayan her şey yerleşik yaşamın kesin kanıtıdır.
- Örn. Saray, tapınak, kütüphane…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Talas Savaşı (751) (Atlık Savaşı): Abbasi X Çin

Abbasiler kazandı. Karluklar İslamiyet'i kabul etti. Türk İslam tarihi başladı.

Önemli Türk İslam Şehirleri

- **Ötüken:** Toprak Ana (!)
- **Işıldayan İnci:** Kaşgar
- **İslam'ın Roması:** Buhara
- **Şehirlerin Şahı:** Semerkant
- **Dünya'nın Yarısı:** İsfahan
- **Mevali Politikası:** Arap üstünlüğü- Emevi Devleti
- **Türklerin İslamiyet'e Katkıları:** Korudu ve yaydılar, Türk İslam bilginleri yetiştirip İslam mimarisine katkıda bulundular.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KARAHANLILAR

Kurucu: Bilge Kül Kadir Han

En Parlak Dönem: Yusuf Kadir Han

İslamiyet'i Kabul Eden: Satuk Buğra Han

- Orta Asya'da İslamiyet'i kabul eden ilk Türk Devletidir.
- Gulam Sistemi ilk kez Karahanlılar uygulamıştır.
- Karahanlı Devleti Türk İslam Sentezini oluşturmuştur
- **Semerkant Medresesi:** İlk Türk İslam Medresesidir. (Burslu)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İlk Türk İslam edebi eserlerini verdiler:

Divanı Lügatit Türk: Kaşgarlı Mahmut

Divanı Hikmet: Ahmet Yesevi

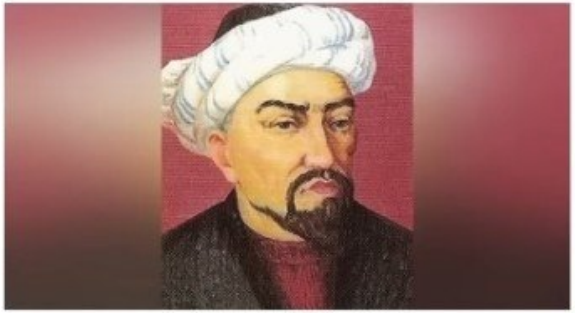
Atabetül Hakayık: Edip Ahmet Yükneki

Kutadgu Bilig: Yusuf Has Hacib

Ulusçuluk: İkili teşkilat uygulamaları, Türkçeyi resmi dil ilan etmeleri ve Uygur alfabesini kullanmaları ulusçu olduklarının kanıtıdır.

Karahitaylılar ve Harzemşahlar tarafından yıkıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

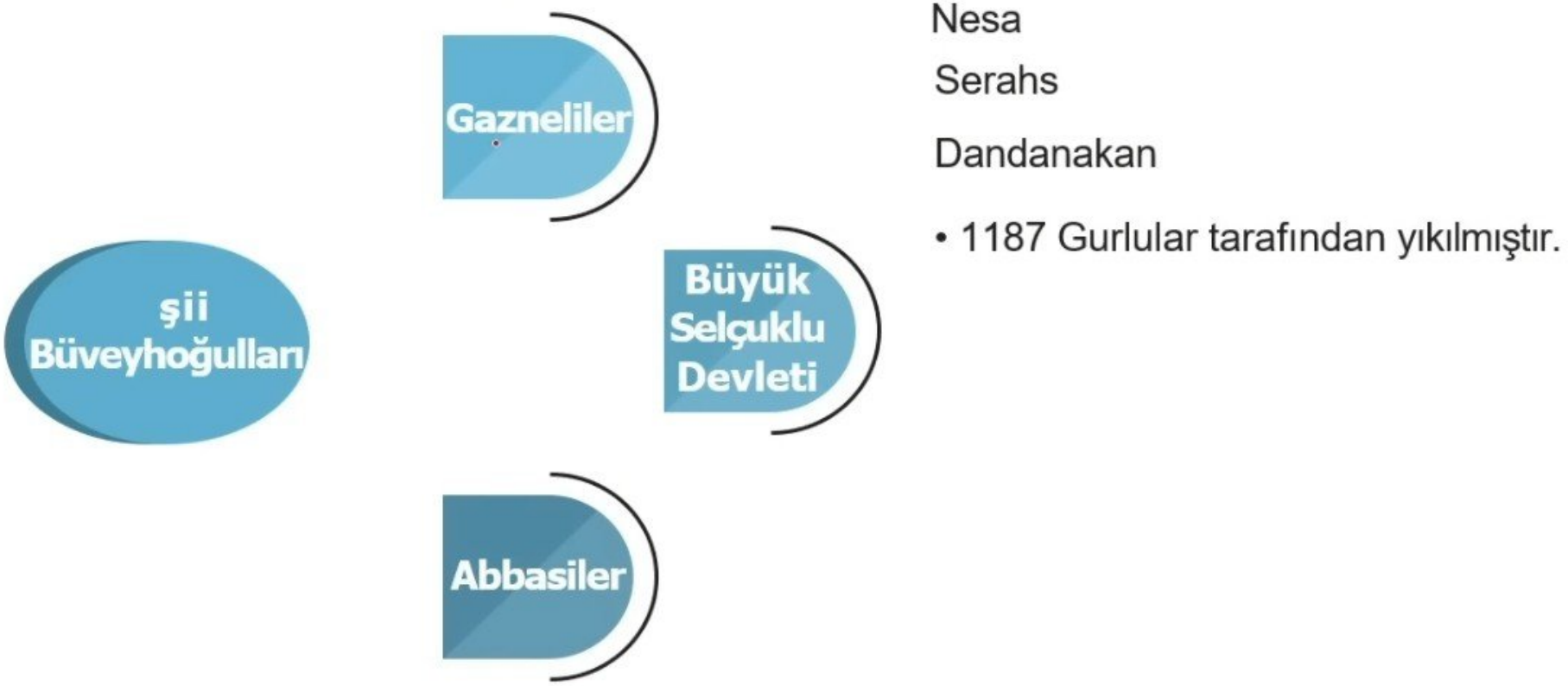
GAZNELİ DEVLETİ (YEMİNİLER)

- **Kurucusu:** Alp Tigin
- **En Parlak Dönem:** Gazneli Mahmut
- Gazneli Mahmut Halife'yi Şii baskısından kurtardığı için kendisine Sultan ünvanı verilmiştir. (İlk)
- Gazneli Mahmut Hindistan'a 17 sefer düzenlemiş ve İslamiyet'i yaymıştır.
- **Gazneli Mahmut'un Ünvanları:** Sultan, Hindistan Fatihi, Put Kırıcı, Alemin Aslanı, Zamanın Yeganesi
- **Biruni:** El Asarül Bakiye (Sarayımın en değerli hazinesi)
- **Utbi:** Tarihi Yemin
- **Firdevsi:** Şehname

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

GAZNELİLER X BSD

Nesa

Serahs

Dandanakan

• 1187 Gurlular tarafından yıkılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ

Oğuzların Üçok Kolunun **Kınık Boyu** tarafından kurulmuştur.

Dukak Bey- Selçuk Bey - Arslan Yabgu - Tuğrul ve Çağrı Beyler

Nesa: BSD X Gazneliler > BSD kazandı.

Serahs: BSD X Gazneliler > BSD kazandı.

Dandanakan: BSD X Gazneliler > BSD kazandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1048 Pasinler Savaşı: Büyük Selçuklu Devleti X Bizans İmparatorluğu

BSD kazandı ve Gürcü Kralı Liparit esir alındı.

1055 Bağdat Seferi: Şii Büveyhoğulları Devleti yıkıldı ve Halife baskıdan kurtarıldı.

Tuğrul Bey'e "Doğunun ve Batının Sultanı" ünvanı verildi.

Halifenin siyasi yetkileri Tuğrul Bey'e geçti.

Nişabur Medresesi: Tuğrul Bey döneminde açılan BSD'nin ilk medresesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sultan Alp Arslan Dönemi

Amcası Kavurd'un İsyanı bastırıldı.

Vezirlik makamına **Vezir Nizamülmülk** getirildi.

1064 Ani Kalesinin Fethi: Hristiyanlarca kutsal kabul edilen Ani Kalesi fethedildi ve Alp Arslan'a Ebul Feth ünvanı verildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1071 Malazgirt Savaşı: Büyük Selçuklu X Bizans: BSD kazandı. Uz, Peçenek ve Kıpçaklar Bizans ordusundan BSD ordusuna geçti.

Sonuçları:

- Romen Diyojen esir alındı.
- Sultan Alp Arslan'a "İslam Ülkelerinin Sultanı" ünvanı verildi.
- Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.
- Sultan Alp Arslan komutanlarına "Kılıç hakkı" tanıdı.
- Anadolu'da İlk Türk Beylikleri kuruldu.Haçlı Seferleri başladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Melikşah Dönemi

- Büyük Selçuklu Devletinin en parlak dönemidir.
- Urfa, Antakya, Kudüs, Şam, Halep, Gürcistan, Yemen gibi yerler fethedildi.
- Melikşah'ın ölümü ile devlet Fetret Devrine girmiştir.

Büyük Selçuklu Devleti Fetret Dönemi: Mahmut, Mehmet Tapar, Berkyaruk ve Sencer savaştı. Sultan Sencer kazandı.

1141Katvan Savaşı: BSD X Karahitaylılar: Karahitaylılar kazandı. BSD yıkılış sürecine girdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Büyük Selçuklunun Yıkılış Sebepleri:

- Katvan Savaşı
- Taht kavgaları
- Atabeylerin faaliyetleri
- Abbasi halifelerinin çalışmaları
- Oğuzların devlete küsmesi
- Batınilik faaliyetleri
- Sultan Sencerin ölümüyle devlet yıkılmıştır.

Büyük Selçuklu Devleti

Karahitaylılar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Büyük Selçuklu Devletinin Yıkılışı ile

Ortaya Çıkan Devletler ve Atabeylikler:

Devletler:

Anadolu Selçuklu Devleti

Kirman Selçukluları

Suriye Selçukluları

Irak Selçukluları

Atabeylikler:

Börililer: Şam

Zengiler: Musul

Salgurlular: Fars

Begteginliler: Erbil

İldenizoğulları: Azerbaycan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MISIRDA KURULAN TÜRK İSLAM DEVLETLERİ

- **ŞİFRE:** T-İ-E-M

TOLUNOĞULLARI

- Kurucu: Tolunoğlu Ahmet En Parlak Dönem: Humareveyh
- Mısırda kurulan ilk Türk İslam Devleti'dir.
- Teavifi Mülük Devletidir.
- Maristan adı verilen ücretsiz hastaneler kurmuşlardır.
- Abbasiler tarafından yıkıldılar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

IHŞIDILER

- Kutsal Bölgelere sahip olan ilk Türk Devletidir.
- Teavifi Mülük Devletidir.
- Fatımiler tarafından yıkılmıştır.

EYYÜBİLER

- Selahaddin Eyyubi tarafından kurulmuştur.
- Hıttin Savaşı ile Kudüs'ü Haçlılardan geri almıştır.
- Kudüs Fatihi- Hadimül Harameyn: Selahaddin Eyyübi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MEMLÜKLER (Kölemenler, Ed-Devletü't-Türkiye)

- **Kurucu:** Aybeg
- Kölemenler, **Ed-Devletü't-Türkiye** gibi isimlerle de bilinir.
- Türkçeyi resmi dil ilan ettiler.
- Güçlü olan komutana hükümdar olma hakkı tanıdılar.
- Halifeyi koruma altına aldılar
- Tarihte Moğolları yenen ilk devlettir. (Ayn Calud, Elbistan)
- I. Selim Döneminde Osmanlı Devleti'ne Mercidabık ve Ridaniye Savaşlarında yenilerek yıkıldılar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DİĞER TÜRK DEVLETLERİ

MOĞOL İMPARATORLUĞU

- **Kurucu:** Cengiz Han (Timuçin)
- Türk Töresi örnek alınarak Yasanamei Büzürg yasaları oluşturulmuştur.
- Cengiz Han'ın ölümü ile devlet parçalanmıştır.
- **Kubilay Hanlığı:** Çin- Marco Polo
- **Çağatay Hanlığı:** Azerbaycan- Emirler yönetti.
- **Altınorda:** Karadeniz'in Kuzeyinde. Rusların güneye inmesini engelledi. Timur yıktı.
- **İlhanlılar:** Hulagü- Anadolu Selçuklu Devleti Abbasi Devleti ve Haşhaşileri yıktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TİMUR İMPARATORLUĞU

- Sahipkıran - Timurlenk- Emir
- **Türk Tarihine Zararları:** Altınorda Devleti'nin yıkılması- Ankara Savaşı
- **Semerkant:** Şehirlerin Şahı
- **İlim İnsanları:** Ali Kuşçu, Ali Şir Nevai, Uluğ Bey, Hüseyin Baykara

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KARAKOYUNLULAR

- Azerbaycan'ı Türkleştirdiler.
- İran ve Irak'ı Moğollardan temizlediler.

AKKOYUNLULAR

- En önemli hükümdarı Uzun Hasan'dır.
- Kuranı Kerim- Dede Korkut Hikayeleri
- **Otlukbeli Savaşı:** Akkoyunlu X Osmanlı Devleti: Osmanlı Devleti kazandı ve Akkoyunlular yıkılışa sürüklendi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HARZEMŞAHLAR

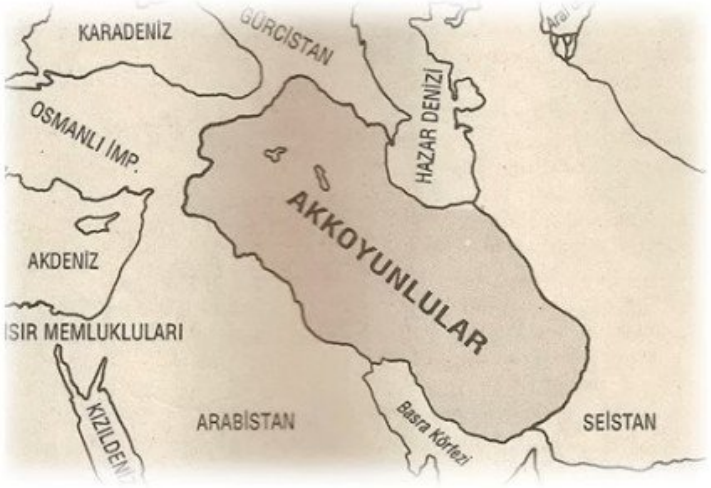
- **Otrar Faciası (Vali İnalcık Olayı) :** Cengiz Han'ın kervanlarının yağmalanması üzerine Harzemşahlarla yaşanan bir sorundur.
- **1230 Yassıçimen Savaşı:** ASD X Harzemşahlar: ASD kazandı. İlhanlılarla tampon bölge ortadan kalktı.

BABÜR İMPARATORLUĞU

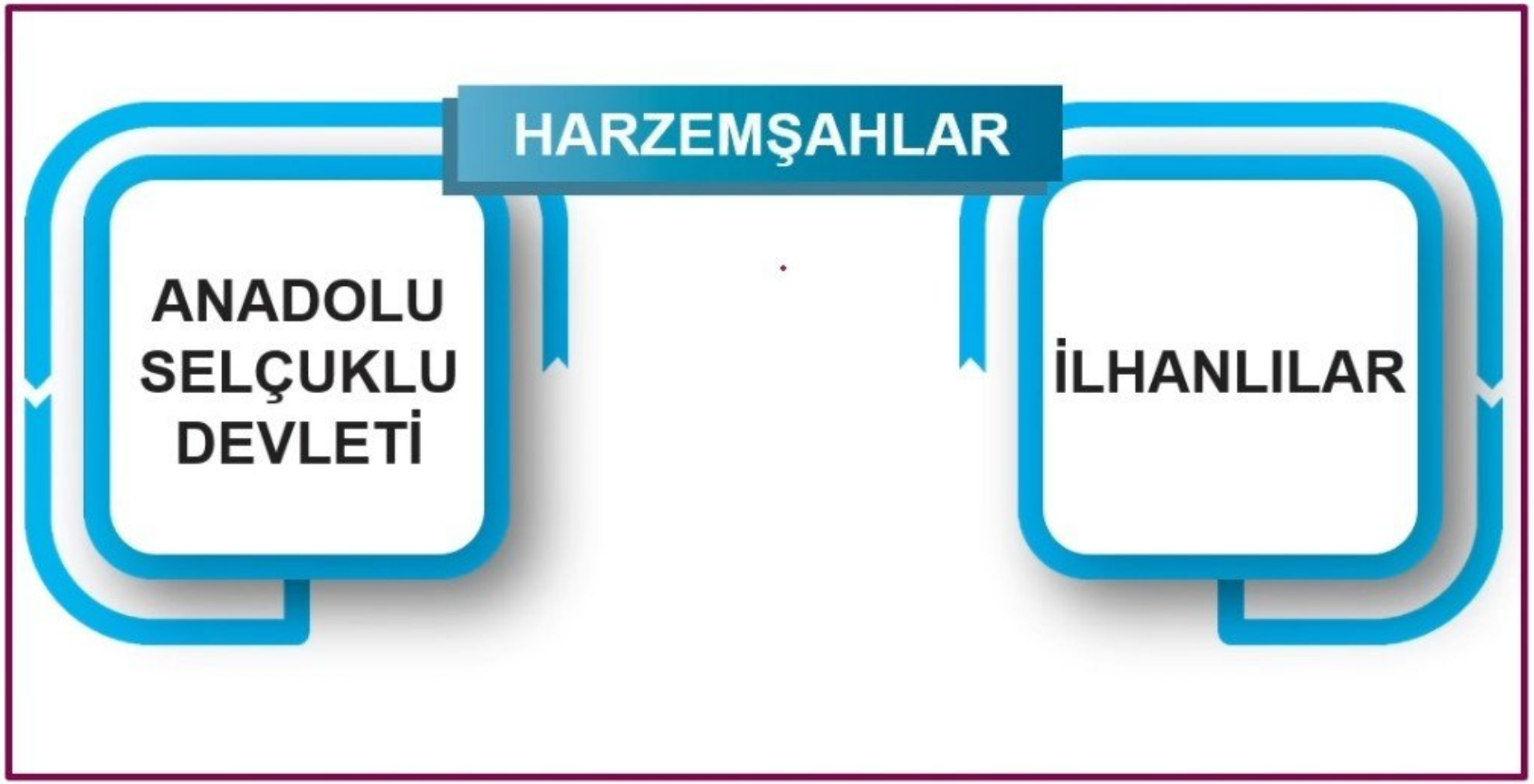
- Şah Cihan tarafından Eşi Mümtaz Hatun için Tac Mahal yaptırılmıştır.

SAFEVİLER

- Şii mezhebine sahip bir devlettir.
- Şah Kulu İsyanı
- Çaldıran Savaşı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TÜRK İSLAM DEVLETLERİ KÜLTÜR MEDENİYET

Devlet Teşkilatı

Kut Anlayışı: Allahın Nasibi

Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi: Gaza ve Cihat

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hükümdarlık Ünvanları ve Sembolleri:

Ünvanlar:

Sultan, Sultanı Azam, Han, Hakan, Hünkar, İlig,

Ka- dir, Bey, Şah, Padişah, Buğra, Kara…

Semboller:

- Tıraz (Elbise)
- Hilat (Hediye)
- Menşur (Onay Belgesi)
- Çetr (Şemsiye)
- Sikke (Para)
- Asa, Hutbe
- Örgin (Taht)
- Otağ (Çadır)
- Nevbet (Davul)
- Kılıç, Yay,Mühür…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Saray Görevlileri

Dikkat: Dar eki başa gelirse kurum sona gelirse görevli olur.

- **Camedar:** Hükümdarın Kıyafetleri
- **Taştdar:** Hükümdarın temizlik işleri ile ilgilenir.
- **Silahtar:** Silahlar ile ilgilenir.
- **Candar:** Hükümdarın güvenliğinden sorumludur.
- **Şarapdar:** Hükümdarın içecekleri ile ilgilenir.
- **Kıssadar:** Dilekçeler ile ilgilenir
- **Emiri Ahur:** Atların Bakımı
- **Emiri Alem:** Bayrak ve Sancağı korur.
- **Hares Emiri:** Suçluları cezalandırır.
- **Serhenk:** Yol düzeni ve güvenliğini sağlar.
- **Çaşnigir:** Hükümdarın yiyecekleri ile ilgilenir.
- **Hacip:** Devlet ile halk, hükümdar ile devlet adamları arasındaki bağlantıyı sağlar.
- **Emiri Şikar:** Hükümdarın av işleri ile ilgilenir.
- **Kapucubaşı:** Sarayın günlük işleri ile ilgilenir.
- **Hansa:** Hükümdarın sofrası ile ilgilenir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Devlet Görevlileri

- **Melik:** Hükümdarın erkek çocuğudur.
- **Atabey:** Meliklerin eğitmenidir.
- **Şıhne:** Askeri Vali
- **Amid:** Sivil İdareci
- **Amil:** Vergi Memuru
- **Muhtesip:** Çarşı, pazarı denetler.
- **Yuğruş:** Karahanlılar'da vezir.
- **Hacei Büzürg:** Gaznelilerde vezir.
- **Ulak:** Haberleşmeyi sağlar.
- **Naip:** Vekil
- **Subaşı:** Güvenlik

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Divanı Saltanat

DİVAN	GÖREV	GÖREVLİ
Divan İstifa	Mali	Müstevfi
Divanı Arz	Ordu	Arzül Ceyş
Divanı İnşa	Yazışma	Münşi
Divanı İsraf	Teftiş	Müşrif
Divanı Mezalim	Büyük Davalar	Sultan
Divanı Berid	Haberleşme	Berid

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ordu

Eyalet Askerleri: İkta Ordusu- Cebelü

Gulam Askerleri:

a) Gulamanı Saray: Sarayı ve Sultanı korurlar.

b) Hassa Ordusu: Merkez ordusudur.

Bağlı Beylik ve Devletler: Bağlı beylik ve devletlerin gönderdiği askerlerdir.

Türkmenler: Savaş zamanı orduya katılan akıncı birliklerdir.

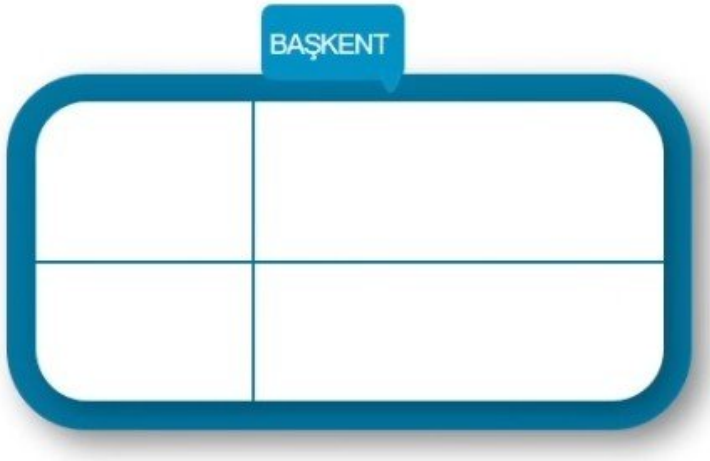
Hukuk

Divanı Mezalim: Temyiz organı- ağır siyasi davalar.

Şeri Hukuk: Kadı- Kadil Kudat

Örfi Hukuk: Emiri Dad

Askeri Davalar: Kadı Leşker

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Toprak Yönetimi

a) Miri Arazi (Devlet)

Has, Vakıf, İkta

b) Mülki Arazi (Şahıs)

Öşri, Haraci

İkta Sisteminin Faydaları:

- Ücretsiz ordu kurulur. (cebelü).
- Memur maaşları ödenir.
- Toprağın boş kalması engellenir.

  Düzenli vergi toplanır.
- Güvenlik sağlanır.
- Merkezi otorite artar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sosyal Hayat - Önemli Yapılar

İmarathane	Aşevi
Külliye	Cami merkezli kompleks yapıdır.
Bedesten	Her türlü malın satıldığı yerdir.
Kapan Hanı	Tek bir ürünün satıldığı yerdir.
Arasta	Ahi çarşısı
Tabhane	Misafirhane
Türbe	Dini kişilerin mezarı
Kümbet	Anıt mezar
Ribat	Kervansaray benzeri küçük ticari yapılardır.
Kervansaray	Ticaret için kurulan konaklama merkezleridir.
Tekke, Zaviye	Dini eğitim verilen yerlerdir.
Bergah, Kapu	Saray
Darüşşifa, Darülafiye, Maristan, Bimaristan Darülsıhha	Hastane

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sanat

Sanat Dalı	Görev	Görevli
Hat	Hattat	Güzel yazma sanatıdır. Amasyalı Yakut Şey Hamdullah
Minyatür	Nakkaş (Musavvir)	İki boyutlu resim sanatı
Tezhip	Müzehhip	Kitap süsleme sanatıdır.
Fresk		Yaş alçı üzerine yapılan duvar resmidir.
Ciltcilik	Mücellit	Kitap ciltleme sanatıdır.
Ebru	Ebruzen	Bulut sanatıdır.
Malakari		Duvar süsleme sanatıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mimari

Karahanlı Mimari Eserleri	Gazneliler'in Mimari Eserleri	Büyük Selçuklu D. Mimari Eserleri
Arap Ata Türbesi	Zafer Kuleleri	Nişabur Medresesi
Ayşe Bibi Türbesi	Leşker-i Bazar Camii	Rey Medresesi
Ribat-ı Melik	Ribatı Mahi	İsfahan Mescidi Cuma
Talhatan Baba Camii		Horasan Sultan Sencer Türbesi

Sanat

Dini Mimari	Askeri Mimari	Sivil Mimari
Medrese	Kale	Ev
Cami	Sur	Saray
Tekke	Burç	Çeşme
Zaviye	Tersane	Kervansaray
Külliye	Kışla	Köprü

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk İslam Edebî Eserleri

Kutadgu Bilig	Yusuf Has Hacib
Divanı Lügatit Türk	Kaşgarlı Mahmut
Atabetül Hakayık	Edip Ahmet Yükneki
Muhakemetül Lugateyn	Ali Şir Nevai
Şehname	Firdevsi
Tarihi Yemin	Utbi
Divanı Hikmet	Ahmet Yesevi
Rubailer	Ömer Hayyam
Siyasetname	Nizamülmülk

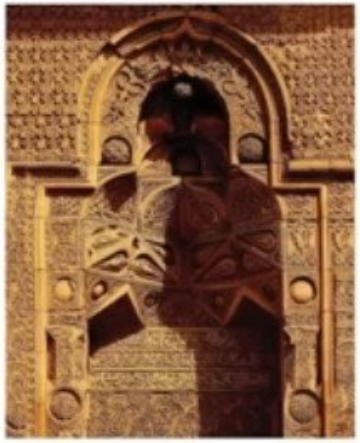
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk İslam Bilim İnsanları

İbni Sina:	(Avicenna Şeyhülfelasife) El Kanun Fit Tıp, Kitabul Şifa
Farabi:	(Muallimi Sani-Al Phorobius) İhsaül Ulüm, Kitabul Musiki, El Medinetül Fazıla, BM Fikri
Biruni:	"Sarayımın en değerli hazinesi", El Asarül Bakiye, Kitâb'üt-Tahkîk Mâ li'l-Hind, Kitâbü's-Saydele fî Tıp.
Harezmi:	Cebirin kurucusudur. Hisabül Cebr Vel Mukabele
Gazali:	Nizamiye Medreseleri-İhyaül Ulumiddin, Tehafütül Felasife
İbni Rüşd :	Averroes- Felsefe-Avrupalılara Aristoyu tanıtmıştır.
Ömer Hayyam:	Astronomi, Matematik. Celali Takvimi- Rubailer
İbni Heysem:	Optik Bilimi-Fotoğraf makinesinin mucididir. Kitabul Menazir
Cabir Bin Hayyam:	Modern kimyanın kurucusudur. Kitabul Kimya
Zekeriya Er Razi:	Kızamık ve Çiçek hastalıklarının farklı olduğunu bulmuştur. El Havi Ansiklopedisi
Hazini :	Astronom ve mekanikçi. Kitabül Menazil Hikme

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anadolu'da Kurulan İlk Türk Beylikleri

Malazgirt Savaşından sonra kurulmuşlardır.

ŞİFRE: **D D S M A Ç**

Danişmentliler

- **Yer:** MaNTıK Sivas
- İlk para bastıran, en güçlü en geniş sınırlara ulaşan ve ASD'yi en çok uğraştıran beyliktir.
- Yağıbasan Medresesi: Anadolu'nun ilk medresesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Saltuklular

- **Yer:** Erzurum ve çevresi
- Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir.
- Eserler Şifre: 3 TEPSİ MAMA KALEYE gitsin.

Mengücekliler

- **Yer:** Erzincan ve çevresi
- En önemli eseri Divriği Ulu Cami (UNESCO ilk)

Artuklular

- **Yer:** Diyarbakır - Harput - Mardin
- **Medreseler:** Hatuniye, Kasımiye, Zinciriye, Semanin
- **Malabadi Köprüsü:** Anadolu'nun en eski taş köprülerindendir.

El Cezeri: Sibernitik, robotik biliminin kurucusudur. Eseri: Kitabül Hiyel.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çaka Beyliği

- **Yer:** İzmir ve çevresi
- İlk Türk denizcisidir. (1081 TDKK)

Dilmaçoğulları

- Bitlis ve civarı.
- Bitlis Ulu Cami

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkiye Selçuklu Devleti (Anadolu Selçuklu Devleti)

Süleyman Şah

- **Kurucu:** Süleyman Şah
- **İlk başkent:** İznik → Konya
- Mezarı: Caber Kalesi

I. Kılıçarslan

- I. Haçlı Savaşı yapılmıştır.
- Başkent: İznik>>> Konya (I. Haçlı Seferi)

I. Mesud (40 Yıl)

- İlk para basıldı (bakır)
- II. Haçlı Savaşı başarısız.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

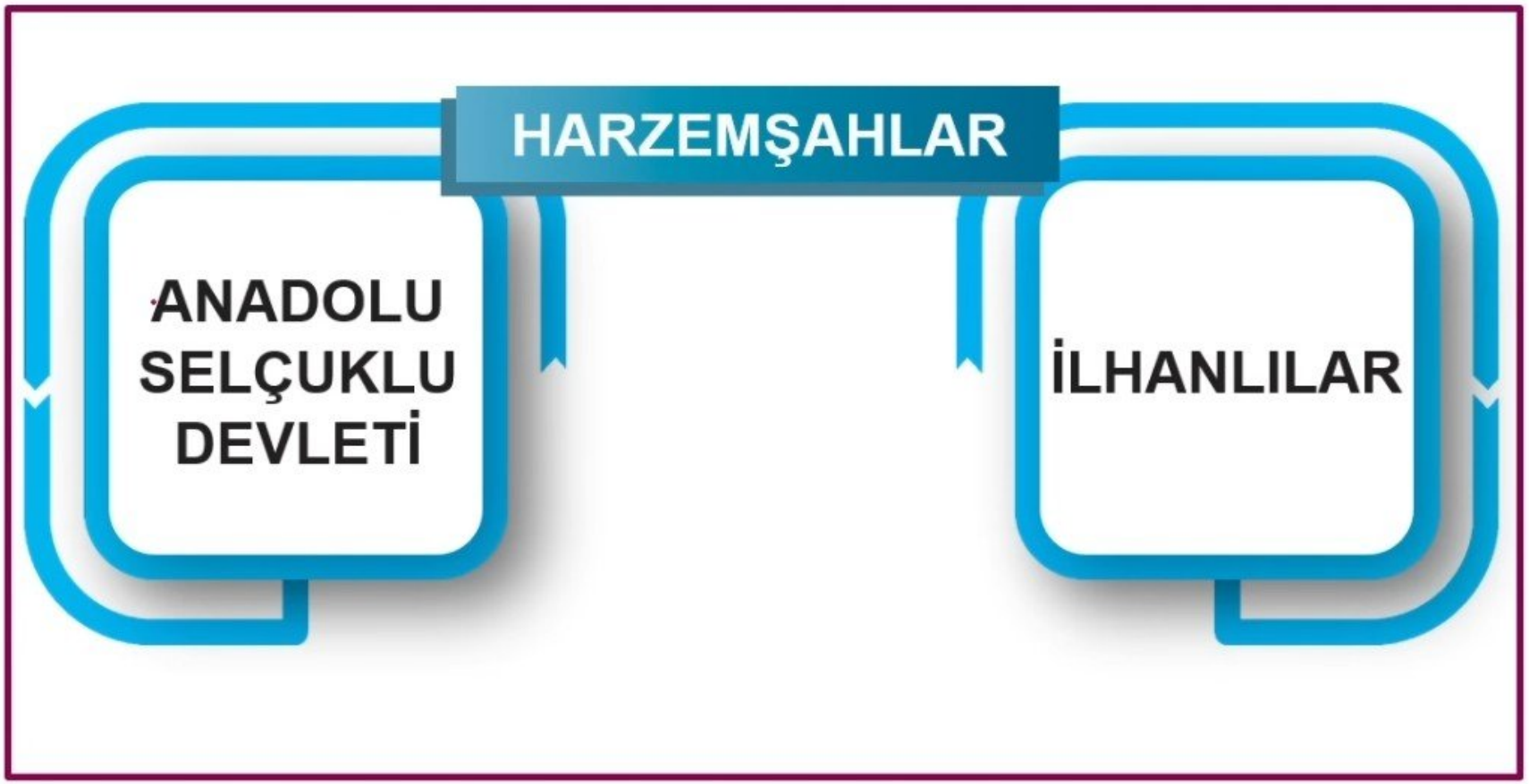
II. Kılıçarslan

- **Miryokefalon Savaşı:** Bizans X Anadolu Selçuklu Devleti > ASD kazandı.
- Anadolu kesin olarak Türk yurdu oldu. (Türkiye)
- Gümüş ve altın para basıldı.
- Alayhan Kervansarayı inşa edildi.
- II. Kılıçarslan'ın topraklarını 11 oğlu arasında paylaştırdı.

Alaaddin Keykubat

- En parlak dönem yaşanmıştır.
- Kırım'ın Suğdak limanı fethedildi. (Denizaşırı ilk sefer)
- Kalonoros fethedildi.
- **1230 Yassıçimen Savaşı:** ASD X Harzemşahlar ASD kazandı.
- (Tampon bölge kalktı- İlhanlılar ile komşu olundu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Gıyaseddin Keyhüsrev

Alaaddin Keykubat'ı zehirleyerek tahta geçti.

Baba İshak Ayaklanması: Anadolu Selçuklu Devleti'nde dini ve toplumsal ilk ayaklanmadır.

Kösedağ Savaşı:

ASD X İlhanlılar> ASD kaybetti.

Sonuçları:

- ASD, yıkılış sürecine girdi.
- Anadolu İlhanlı hakimiyetine girdi.
- Türklerin Batıya ilerleyişi durdu.
- Anadolu'da ikinci beylikler dönemi başladı.
- II. Mesud ölünce devlet yıkıldı.
- **Moğol İstilasının Tek Olumlu Yönü:** Anadolu'daki Türk nüfusu arttırmasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Önemli Savaşlar:

Malazgirt Savaşı: Yurt açan Savaşı

Miryokefalon Savaşı: Yurt tutan Savaşı

Büyük Taarruz: Yurt Kurtaran Savaşı

Anadolu Selçuklu Devleti Ticareti Arttırmak İçin:

- Sinop, Samsun, Alanya, Antalya, Kırım fethedildi.
- Ticaret yollarının güvenliği arttırıldı.
- Ticari mala sigorta uygulandı. (İlk)
- Kervansaraylar inşa edildi.
- Gümrük vergileri düşürüldü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anadolu Selçuklu Devleti Kültür ve Medeniyeti

Hükümdarlık Ünvanları Ve Sembolleri

Ünvanlar: Keykavus, Keykubat, Keyhüsrev …. (Fars-Acem)

Semboller: Türk İslam Devletleri ile aynı semboller kullanılmıştır.

Divanı Saltanat

Divan	Görev	Görevli
Divanı İstifa	Mali	Müstevfi
Divanı Arz	Ordu	Arzül Ceyş
Divanı İnşa	Yazışma	Münşi
Divanı İşraf	Teftiş	Müşrif
Divanı Mezalim	Büyük Davalar	Sultan
Divanı Berid	Haberleşme	Berid
Divanı Pervane	Toprak dağıtımı	Pervaneci
Niyabeti Saltanat	Hükümdar yokken toplanır	Naip

Dikkat: Divanı Pervane ve Niyabeti Saltanat Anadolu Selçuklu Devletine özgüdür. Büyük Selçuklu Devletinde yer almaz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ordu

Anadolu Selçuklu Devleti Ordusu, İkta Askerleri, Gulam Askerleri, Türkmenler, Bağlı Beylik ve Devletlerin gönderdiği askerlerden oluşur.

Anadolu Selçuklu Devletinin BSD'den farklı olarak donanması vardır.

(Reisül Bahr - Meliküs Sevahil)

Şurta: Jandarma Teşkilatı

Emirül Ümera: Ordu Komutanı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ahilik Teşkilatı

Tarihi Süreci: Fütuvvet > Ahilik > Lonca

- Ahi Evran önderliğinde kurulmuş olan esnaf teşkilatıdır.
- Liderine Şeyh ya da pir denir.
- **Narh Kesmek:** Fiyat Biçmek
  Usta - Kalfa - Çırak ilişkisi
  vardır.
- Mesleki eğitimini tamamlayana İcazetname verilir.
- Arz talep dengesini sağlar, malın kalitesini korur, esnaf dayanışması sağlar, esnafa kredi verir, üretici ve tüketiciyi korur.

Bacıyanı Rum: Anadolu Kadınları Teşkilatı

Ahilik ve Lonca Farkı: Askerlik ve Din

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Toprak Yönetimi

Miri Arazi: Has, Vakıf, İkta

Mülk Arazi: Öşri, Haraci

Hukuk

Şeri Hukuk: Kadil Kudat **Örfi**

Hukuk: Emiri Dad **Askeri**

Davalar: Kadı Leşker

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dil, Edebiyat ve Bilim İnsanları

Mevlana	Mesnevi, Divanı Kebir, Fifi Mafih
Hacı Bektaşi Veli	Makalat
Aşık Paşa	Garipname
Hoca Dehhani	Selçuklu Şehnamesi
Caca Bey	Astronomi
Hacı Paşa	Anadolu'nun İbni Sina'sı
Muhyddin Arabi	Ekberilik- Vahdeti Vücud
İbni Bibi, Ravendi	Tarih
Yunus Emre	Risaletün Nushiyye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mimari ve Sanat

Çini, bitki motifleri, geometrik şekiller hayvan ve bitki figürleri,

çift başlı kartal…

İlk Cami: Konya Alaaddin Cami

İlk Kervansaray: Alay Han

İlk Hastane: Gevher Nesibe Darüşşifası (Dünyanın ilk tıp Fakültesi)

İlk Medrese: Kayseri Koca Hasan Medresesi

İlk Külliye: Hunad Hatun Külliyesi

Dikkat: Türkler tarafından Anadolu'da yaptırılan ilk cami Menuçehr Cami'dir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ESER BULMA:

I. Beylikler dönemi eserleri için:

Danişmentliler: Malatya, Niksar, Tokat, Kayseri, Sivas

Saltuklular: Erzurum ve civarı.

Mengücekliler: Erzincan ve çevresi.

Artuklu Beyliği: Mardin, Harput, Diyarbakır

Çaka Beyliği: İzmir ve çevresi.

Bunların dışındaki yerlerde bulunan eserler **Anadolu Selçuklu Devletine** aittir.

Dikkat: İstanbul,Trabzon,Çanakkale, Edirne ve Balkan topraklarında Osmanlı Devleti dışında Türk eseri bulunmaz.

Dikkat: Keykubat, Kubadiye, çifte gibi sözcükler varsa Selçuklulara ait eserdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Beylikler Dönemi (Kösedağ Savaşı)

Beylik Adı	Yeri	Denizci mi?	Önemi
Osmanoğulları	Söğüt Bilecik	X	
Karesioğulları	Balıkesir- Çanakkale	+	Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beyliktir.
Germiyanoğulları	Kütahya	X	Çeyiz
Hamitoğulları	Antalya- Isparta	+	Para
Dulkadiroğulları	Maraş Elbistan	X	Turnadağ Savaşı. ATSB sağlandı.
Karamanoğulları	Konya Karaman	X	Osmanlı Devleti'ni en çok uğraştıran beyliktir.
Saruhanoğulları	Manisa	+	Deniz yok ama denizcidir.
Aydınoğulları	Aydın	+	Denizcidir-Umur Bey
Menteşeoğulları	Muğla	+	
Eretna Devleti	Sivas Kayseri	X	Uygur Türklerinden Alaaddin Eretna kurdu
Candaroğulları İsfendiyaroğulları	Sinop-Samsun Kastamonu	+	

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

Devlet Teşkilatı

Monarşi

Teokrasi

Meşrutiyet

Hükümdarlık Ünvanları	Hükümdarlık Sembolleri
Bey	Hilat
Gazi	Tıraz
Hünkar	Çetr
Hüdavendigar	Asa
Halife	Hutbe
Padişah	Sikke
Şah	Nevbet
Kayzeri Rum	Otağ
Sultan	Örgin
Han	Kılıç Alayı
Hakan	Yay, Mühür

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hükümdarın Görevleri:

Yasama Görevleri

Ferman: Padişah emri.

Hattı Hümayun: Hükümdarın bizzat yazdığı emir.

Kanunname: Kanunların derlenmesi

Adaletname: Yöneticilerin otoriteyi kötüye kullanmasını yasaklayan belge.

Yasakname: Bir yasağın duyurulduğu belge.

Amanname: Af fermanı.

Yargı Görevleri

Müsadere: Ferdin malına el koyma

Kulluk Hakkı: Devşirmeleri öldürebilme hakkı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yürütme Görevleri

Divan aracılığı ile uygulanan devleti yönetme hakkıdır.

Berat: Atama Belgesi

Veraset Sistemi Değişiklikleri

Osman ve Orhan Bey: Ülke hanedanın ortak malı

I. Murat: Ülke padişah ve oğullarının malıdır.

II. Mehmet: Ülke padişahındır. Kardeş katli vaciptir.

I. Ahmet: Ekber ve Erşed

Merkezler ve Başkentler: Söğüt, Karacahisar, Bilecik, Bursa, **İznik**, Edirne, İstanbul

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SARAY		
SARAY	**PADİŞAH**	**ÖNEMİ**
Bursa Bey Sarayı	Orhan Bey	İlk saray
Edirne Sarayı	II. Murat	En geniş saray
Topkapı Sarayı	II. Mehmet	En uzun süre merkezlik yapan saray
İshak Paşa Sarayı	I. Abdülhamid	Kalorifer sistemli ilk saray
Dolmabahçe Sarayı	Abdülmecid	Batı örnek alınarak yapılan ilk saray
Beylerbeyi ve Çırağan S.	Abdülaziz	
Yıldız Sarayı	III Selim II. Abdülhamid	II. Abdülhamid döneminde merkez oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sarayın Bölümleri

Birun: Dış Bölüm. Devlet meseleleri.

Enderun: İç bölüm. Enderun Mektebi.

Harem: Padişahın özel hayatı.

Divanı Hümayun

Kurucu: Orhan Bey Kaldıran: II. Mahmut

Başkanı: Padişah - Sadrazam

Kasrı Adl: Padişahın divan toplantılarını izlediği yer.

Fetva: Divanda alınan kararların dine uygunluk belgesi (Şeyhülislam)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DİVAN	GÖREVİ
Cuma Divanı	Divanda mahkemeler görülür.
Ulufe Divanı	Maaş dağıtımı yapılır.
Sefer Divanı	Savaş sırasında toplanır.
İkindi Divanı	Yarım kalan konular görüşülür.
Çarşamba D.	İstanbul'un işleri görüşülür.
Galebe D.	Elçi kabulleri yapılır.
Ayak Divanı	Olağanüstü hallerde toplanır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Divan Üyeleri

Sadrazam

- I. Murat kurdu.
- Padişahın mührünü taşır.
- Serdarı Ekrem ünvanı ile sefere çıkar.
- Emirlerine buyruldu adı verilir.
- II. Mehmet> Divana başkanlık etti.

Kubbealtı Vezirleri

- Orhan Bey kurdu. (Alaaddin Paşa)
- Vezirin yardımcılarıdır.
- Ordunun başında serasker ünvanı ile sefere çıkar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Şeyhülislam

- **İlk Şeyhülislam:** Molla Fenari
- **Divana katılan ilk Şeyhülislam:** Ebu Suud Efendi

Defterdar

- **Kurucu:** I. Murat
- Maliyenin sorumlusudur.

Nişancı

- Tuğra çeker.
- İç ve dış yazışmaları yapar.
- Örfi hukukun temsilcisidir.
- Tapu tahrir kayıtlarını tutar.

Reisülküttap

- Dış yazışmaları yapar.
- Nişancıdan ayrıldı.
- Hariciye Vekaleti niteliğindedir.

Kazasker

- Kadı ve müderris atamalarını yapar.
- Divandaki davalara bakar.

Yeniçeri Ağası

- Vezir rütbesi olursa divana katılır.

Kaptanı Derya

- Divana katılan ilk Kaptanı Derya Barbaros Hayrettin Paşa'dır.

Sadaret Kaymakamı

- Veziriazam'a vekalet eder.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Divana Sonradan Katılanlar: Şeyhülislam, Yeniçeri Ağası, Kaptanı Derya, Reisülküttap.

Sınırlar genişledikçe sayısı artanlar: Vezir, kazasker, defterdar, beylerbeyi.

SEYFİYE	İLMİYE	KALEMİYE
Sadrazam	Kadı	Defterdar
Kaptanı Derya	Müderris	Nişancı
Yeniçeri Ağası	Kazasker	Reisülküttap
Beylerbeyi	Şeyhülislam	Katipler
Sancakbeyi		

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İstanbul'un Yönetimilim şartları	
Şehremini	Belediye
Mimarbaşı	İmar
Muhtesip	Zabıta
Taht Kadısı	Adalet
Sadrazam	Genel Düzen
Yeniçeri Ağası	Güvenlik

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TAŞRA TEŞKİLATI

Klasik Dönem Eyalet Sistemi

Yönetim Birimi	Yönetici	Güvenlik	Adalet
Eyalet	Beylerbeyi	Subaşı	Kadı
Sancak	Sancakbeyi	Subaşı	Kadı
Kaza	Kadı	Subaşı	Kadı
Köy	Kethüda	Yiğitbaşı	Kadı Naibi

Dikkat: **Mütesellimler** Beylerbeyi veya Sancakbeyi sefere gittiğinde yerine vekalet eden görevlilerdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1871 Vilayet Nizamnamesi Sonrası Eyalet Sistemi:

Yönetim Birimi	Yönetici
Eyalet (Vilayet)	Vali
Sancak (Liva)	Mutasarrıf
Kaza	Kaymakam
Nahiye	Nahiye Müdürü
Köy	Muhtar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Eyalet Yönetimi		
Saliyaneli Eyaletler	**Saliyanesiz Eyaletler**	**İmtiyazlı Eyaletler**
Maaşlı- Yıllıklı Merkeze uzak İltizam Sistemi Nakit Para	Maaşsız - Yıllıksız Merkeze yakın Tımar Sistemi Asker yetişir	Vergi ~~Asker~~: Eflak ~~Vergi~~ Asker: Kırım ~~Vergi~~ ~~Asker~~: Hicaz

İltizam Sistemi:

Malikane Sistemi:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Yöneticileri	
Eflak Boğdan	**Voyvoda**
Hicaz Yemen	Emir
Mısır	Hidiv
Cezayir	Dayı
Kırım	Giray
T-T-C	Garp Ocakları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sancak Sistemi	
Sancak Sistemini kuran:	Orhan Bey
Sancak ile tahta İlk çıkan:	I. Murat
Sancak sistemini yasalaştıran:	II. Mehmet
Sancak Sistemini kaldıran:	III. Mehmet
Sancak Şehirleri:	Amasya, Manisa, Kütahya, Trabzon, Kefe
Sancak Sistemi Yerine Gelen:	Şimşirlik (I. Ahmet)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Önemli Medreseler		
İznik Medresesi	Orhan Bey	Osmanlı Devleti'nin ilk medresesidir.
Sahnı Seman Medreseleri	II. Mehmet	Osmanlı Devleti'nin İstanbul'da açılan ilk medresesidir.
Tetimme Medreseleri	II. Mehmet	Sahnı Seman Medreselerine öğrenci hazırlamak için açılmıştır.
Süleymaniye Medreseleri	I.Süleyman	Döneminin üniversitesi niteliğindeki kurumdur.
Medresetül Kuzat		Kadı yetiştirmek için açılan medresedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

EĞİTİM

Eğitim Basamakları

İptidai – Sıbyan Mektebi	İlkokul
Rüşdiye	Ortaokul
İdadi	Lise
Medrese	Lise ve üstü eğitim
Fünun	Üniversite

Medresede Öğrenim Basamakları:

SUHTE- DANİŞMENT- MUİD- MÜLAZIM- MÜDERRİS

Enderun Mektebi

Devşirme Okulu >> (II. Murat- II. Mamut)

Şehzade Eğitimi

Şehzadegan Mektebi

Sancak >>>Çelebi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Devleti'nde Okullar Ve Sosyal Kurumlar:	
Darülbedayi	Tiyatro
Darülelhan	Konservatuvar
Darülaceze	Yaşlı ve muhtaçları barındırmak
Darüleytam	Balkan ve I. Dünya savaşlarında kimsesiz kalan çocukları barındırmak
Darülfünun	Üniversite
Darülmuallimin	Erkek öğretmen okulu
Darülmmuallimat	Kız öğretmen okulu
Darüülmaarif	Devlet Memuru yetiştirmek
Mektebi Sultani	Fransız usulü okul
Mektebi Mülkiye	Kaymakam, Kaza ve Mal Müdürü
Encümeni Daniş	Talim Terbiye Kurulu
Darüşşafaka	Anne veya babasını kaybetmiş öğrencilerin eğitimi
St. Benoit Koleji	İlk yabancı okuldur
Hilali Ahmer	Kızılay
Hilali Ahdar	Yeşilay
Hamidiye Etfal	Çocuk Hastanesi
Himayei Etfal	Çocuk Esirgeme Kurumu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HUKUK

İlk Kanunname: Kanunnamei Ali Osman: II. Mehmet

Ceride-i Mehakim: Kanunların yayımlandığı gazete.

Klasik Dönem Mahkemeleri

Şeriat Mahkemeleri: Müslümanların Davalarına bakar.

Cemaat Mahkemeleri: Gayrimüslim Davalarına bakar.

Konsolosluk Mahkemeleri: Kapitülasyonların etkisi ile yabancıların davalarına bakmak için kurulmuştur. (I. Süleyman)

Tanzimat Dönemi Mahkemeleri

Nizamiye Mahkemeleri: Müslüman ve gayrimüslim yargılanabilir.

Ticaret Mahkemeleri: Ticari anlaşmazlıklar için kurulmuştur.

Dikkat: Birden fazla dönemde farklı mahkemelerin açılması Hukuk alanında ikiliklerin yaşanmasına sebep olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kadının Görevleri

Mahkemeler, Belediye işleri, Noter Hizmeti, Vakıfları denetleme, kazaların yönetimi, halkın şikayetlerini devlete iletme, yeni çıkan kanunu duyurma gibi görevleri vardır.

Şeriye Sicilleri: Mahkeme tutanaklarıdır.

Tereke Defterleri: Aile içi mirasçıların durumu, çocuk sayısı, evliliklerin amacı gibi bilgilerin kaydedildiği defterdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ORDU

- **Osman Bey:** Düzenli ordu yoktur.
- **Orhan Bey:** Yaya ve Müsellem Ordusu
- **I. Murat:** Kapıkulu Ordusu
- **Ulufe:** 3 Aylık maaş
- **Cülus:** Bahşiş
- **Pençik Sistemi:** 5/1 askere alım yöntemi
- **Devşirme Sistemi:** I. Mehmet- II. Murat
- **Bektaşilik- Gülbank:** Yeniçeri Geleneği ve duası
- **Bedergaha Çıkma:** Acemioğlanlar Ocağı>>> Yeniçeri Ocağı
- **Esame Defteri:** Yeniçerilerin kaydedildiği defter

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kapıkulu Askerleri

Kapıkulu Piyadeleri:

Acemioğlanlar Ocağı: İlk eğitimin alındığı yerdir.

Yeniçeriler: Ordunun en önemli kısmıdır.

Humbaracılar: El bombası yapan ve kullanan sınıftır.

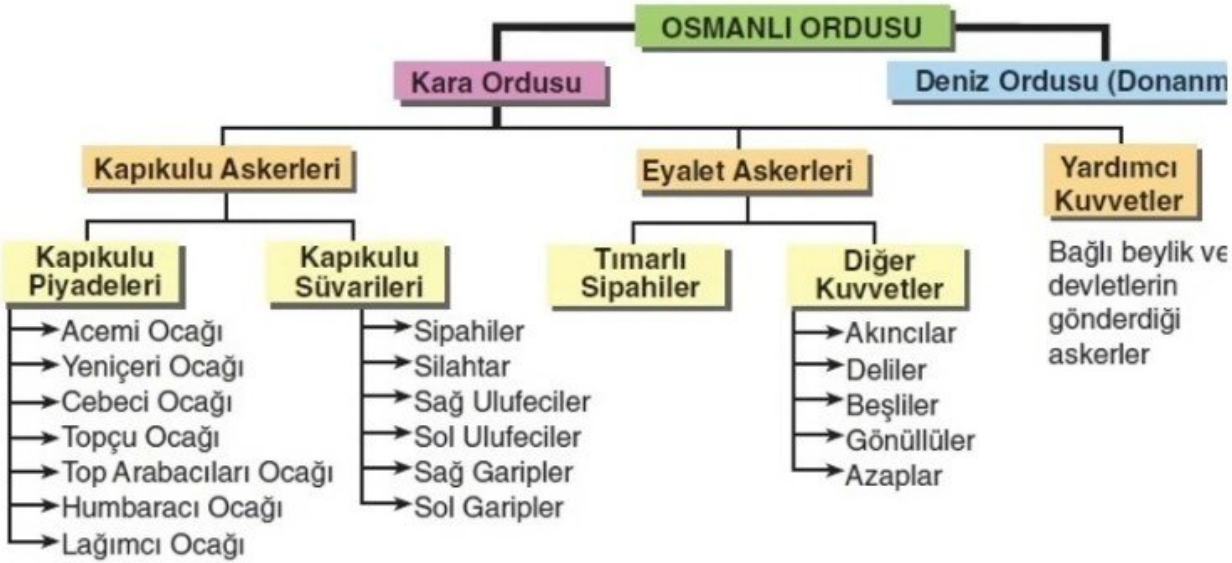
Cebeciler: Silah bakım yapım ve onarımı ile ilgilenen sınıftır.

Topçular: Top kullanan sınıftır. (I. Kosova)

Top Arabacıları: Topları taşıyan sınıftır.

Lağımcılar: Tünel kazan sınıftır.

Bostancılar: Sarayı ve çevresini korur.

Şema: İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Kapıkulu Ocakları, s. 260.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kapıkulu Süvarileri:

Sağ ve Sol Garipler: Hazineyi korurlar.

Sağ ve Sol Ulufeciler: Sancağı korurlar.

Sipahiler ve Silahtarlar: Padişahın çadırını korurlar.

Eyalet Ordusu

Tımarlı Sipahiler:

Cebelü adı verilir

Ordunun en kalabalık kısmıdır.

Maaşları yoktur.

Devşirme değildir.

Turnalar: Haberleşme

Sakalar: Ordunun su ihtiyacı

Beşliler: Her beş haneden bir kişi alınarak kurulur.

Deliler (Tokatçılar): Cesaretli. Ordunun önünde gider.

Yaya ve Müsellemler: Geri hizmet birliğidir. **Azaplar:** Bekar erkeklerden kurulan birliktir.

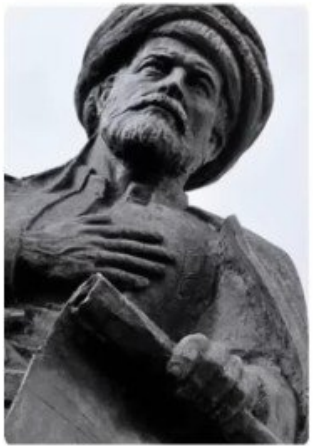
Yörükler: Göçebe Türklerden oluşan birliktir.

Derbentçiler: Yol Köprü ve geçitlerin güvenliğini sağlayan birliktir.

Mortoloslar, Cerahorlar, Voynuklar: Hristiyan askerlerdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yardımcı Kuvvetler: Bağlı beylik ve devletlerin gönderdiği askerlerdir.

Donanma

İlk Donanma: Karesioğulları > Orhan Bey

Barbaros Hayrettin Paşa: Divana katılan ilk Kaptanı Derya

Tersaneler: Karamürsel T. , Gelibolu T. Haliç T.

Levent: Donanma Askeri

Osmanlı Devleti'nin Ünlü Denizcileri: Piri Reis, Seydi Ali Reis, Hadım Süleyman Paşa, Barbaros Hayreddin Paşa, Turgut Reis, Kılıç Ali Paşa

Sultan Abdülaziz: Dünyanın 3. büyük donanması

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TOPRAK SİSTEMİ (Mülk, Miri, Vakıf)

Mülk Arazi: Şahıslara aittir.

Öşri: Müslüman (10/1 Öşür)

Haraci: Gayrimüslim (10/2 Haraç)

Miri Arazi: Devlete aittir. İşleme hakkı köylünündür.

Paşmaklık: Saray kadınları

Yurtluk: Sınır boylarını koruyanlara…

Ocaklık: Kale ve Tersane giderleri

Mukataa: Hazineye nakit para getiren topraktır.

Malikane: Geliri yararlılık gösterenlere verilen topraktır. (Ömür boyu)

Metruk: Halkın ortak kullanımı…

Mevat: Kullanılamayan arazilerdir.

Arpalık: Devlet adamlarının emekli maaşı

Dirlik: Devlet memurlarına ve komutanlara ayrılan topraktır. Tımar uygulanır.

Dirlik Arazi: Has Zeamet ve Tımar

Has: Geliri 100.000 + Üst düzey devlet yetkililerine verilir. Örn: Padişah, Beylerbeyi, Divan üyeleri… Cebelü adı verilen asker yetiştirirler.

Zeamet: 100.000 akçe ile 20.000 akçe. Örn. Kadı, Müderris…. Cebelü adı verilen asker yetiştirirler.

Tımar: Geliri 20.000 - Cebelü adı verilen asker yetiştirirler. (Eşkinci, hizmet ve Mustahfız olarak ayrılır.)

Vakıf Arazi: Geliri hayır kurumlarına gider.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SOSYAL HAYAT

Millet Sistemi: Din ve mezhep esasına göre yönetmedir.

Adalet Çemberi: Kınalızade Ali

EKONOMİ

Padişah	Para
Osman Bey	Bakır Para
Orhan Bey	Gümüş Para
Fatih Sultan Mehmet	Altın Para
Abdülmecid	Kağıt Para (Kaime)
Abdülmecid	Mangır
III. Mustafa- I. Abdülhamid	Esham Senetleri

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Vergiler	
Vergi	**Açıklama**
Öşür	Müslüman - Ürün Vergisi - 1/10
Haraç	Gayrimüslim - Ürün Vergisi 2/10
Resmi Çift	Müslüman - Toprak Vergisi
İspenç	Gayrimüslim - Toprak Vergisi
Cizye	Gayrimüslim - Askere gitmeme vergisi
Zekat	Müslüman - 1/40
Ağnam	Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergidir.
Çiftbozan	Toprağını üst üste boş bırakandan alınır.
Bacı Bazar	İlk Vergi - Pazar Vergisi
Avarız	OHAL Vergisi
Derbent	Yol, köprü ve geçitlerden alınan vergi
İmdadı Seferiyye	Sefere gideceğim imdat vergisi
İmdadı Hazariye	Barış zamanındayım imdat vergisi
Resmi Arus	Evlenen kızın ailesinden alınan vergidir
İzni Sefine	Boğazlardan geçen ticaret gemilerinden alınan vergi
Cerime	Suç işleyenlerden alınan vergi
Yave- Kaçgun	Kaybolan hayvanın bulunmasından alınır.
Amediye- Reftiye	İthalat- İhracat

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ekonomik Kavramlar

İaşecilik: İstendik fiyatta, miktarda, kalitede mal bulundurma- Arz Talep

Fiskalizm: Hazineyi dolu tutma idealidir.

Gelenekçilik: Kıtlığı engelleme

Merkantalizm: Zenginliğin değerli madenlerle ölçülmesi

Mekkari Taifesi: Taşımacılık

Menzil Teşkilatı: Haberleşme

Derbent Teşkilatı: Yol, köprü ve geçitlerin güvenliği

Muhtesip: Çarşı pazarı denetler

Narh Kesmek: Mala fiyat biçmek

Hacegi: Uluslararası tüccar

Bezirgan: Büyük tüccar

Gedik: İş yeri açma belgesi

Hirfet: Küçük esnaf grupları

Ehli Hibre: Gurme (Vedat Milör☺)

Yedi Vahit: Tekelcilik

Lonca Teşkilatı

- Ahiliğin devamı niteliğinde.
- Üretici ve tüketiciyi korur.
- Arz talep dengesini sağlar.
- Liderine şeyh ya da pir adı verilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bankacılık

Bankı Dersaadet: İlk bankadır. (Abdülmecid)

Bankı Osmani: Yabancı sermayeli ilk bankadır. (Abdülmecid)

Memleket Sandıkları: Mithat Paşa- Ziraat Bankasının temeli

Ziraat Bankası: II. Abdülhamid

İtibari Milli Bankası: İttihat ve Terakki kurdu. Milli Banka

Kapitülasyonlar: Osmanlı Devleti ilk kapitülasyonları Orhan Bey Döneminde Ceneviz Devletine vermiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Devleti Bilim – İlim İnsanları

İlim - Bilim İnsanı	Önemi
Davudu Kayseri	İlk müderris
Kadızadei Rumi	Matematik ve Astronomi- Uluğ Bey ve Ali Kuşçu'ya hocalık yapmıştır.
Molla Fenari	İlk Şeyhülislam
Akşemseddin	Mikrop ve kanser üzerine çalışmalar yapmıştır. Maddetül Hayat
Sabuncuoğlu Şerefeddin	Deneysel Farmakoloji- Plastik Cerrahi-Cerrâhiyye-i İlhâniyye- Mücerrebnâme
Ali Kuşçu	Matematikçi ve Astronom-Ay haritası-İstanbul'un enlem ve boylamını hesaplama
Altuncuzade	İdrar yolları üzerine çalışmalar
Piri Reis	Kitabül Bahriye ve Dünya Haritası
Seydi Ali Reis	Miratül Memalik ve Kitabül Muhit
Takiyyüddin Er Raşid	Astronom- Osmanlının ilk rasathanesini kurmuştur. III. Murat Döneminde rasathanesi yakılmıştır.
Ebu Suud Efendi	Divanı Humayuna katılan ilk Şeyhülislamdır.
Evliya Çelebi	XVII. Yüzyıl seyyahıdır. Seyahatname
Lagari Hasan Çelebi	Roket ile uçuş
Hezarfen Ahmet Çelebi	Kanat takarak uçuş
Katip Çelebi	Hacı Kalfa-Cihannüma, Keşfü'z-zunûn IV. Murat'a risale sundu.
Ahmet Cevdet Paşa	Vakanüvist- Tarihi Cevdet- Kısası Enbiya
Koçi Bey	IV. Murat ve I. İbrahim'e risale sunmuştur.
Nabi	XVII. Yüzyıl Divan Edebiyatı şairidir. Hayriyye
Naima	İlk vakanüvist
Nefi	IV. Murat- Hiciv Şairi- Sihamı Kaza- İdam edildi.
Nedim	XVIII. Yüzyıl Lale Devri Şairidir.
Comt De Bonneval	Humbaracı Ahmet Paşa- Hendeshane
Yanyalı Esat Efendi	Lâle Devri- Muallimi Salis

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mimari

Erken Dönem	Klasik Dönem	Geç Dönem	Mimar Sinan
Kuruluş Dönemi	Yükselme- Duraklama	Gerileme-Dağılma	Çıraklık: Şehzade Cami
İznik Medresesi	Topkapı Sarayı	III. Ahmet Çeşmesi	Kalfalık: Süleymaniye C.
Hacı Özbek Cami	Selimiye Cami	Çırağan Sarayı	Ustalık: Selimiye Cami

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sanat

SANAT DALI	ÖNEMLİ BİLGİLER
Resim ve Heykelcilik	**İlk Portre:** II. Mehmet (Nakkaş Sinan Bey) **Şeker Ahmet Paşa:** İlk resim sergisi açan kişi (Abdülaziz) **II. Mahmut**: Resmini devlet dairelerine astıran Padişah : (Tasviri Hümayun) **Osman Hamdi Bey:** İlk Türk Müze Müdürü, Sanayi Nefise Mektebi'nin kurucusu, Kaplumbağa Terbiyecisi, Silah Taciri, Kuran Okuyan Kız **Mihri Müşfik:** İlk kadın ressam **Sultan Abdülaziz:** Heykel
Hat	Amasyalı Yakut, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman, Ahmet Karahisari (Kuranı Kerim)
Minyatür	Nakkaş- Musavvir. Nakkaş Sinan Bey, Matrakçı Nasuh, Levni, Nigari, Osman Bey (Padişah Portleri…
Tezhip	Altınlamak yaldızlamak… Müzehhip (Kara Mehmet)
Müzik	**Mızıkai Humayun:** Donizetti Paşa- II. Mahmut **Abdülkadir Meragi:**Maḳāṣıdü'l-elḥân **Itri (Buhurizade Mustafa Efendi):** Nevakar ve Segah Makamı **Dede Efendi:** Gülnihal **Hacı Arif Bey:**19. Yüzyıl Klasik Türk Müziği Bestekarı **Tanburi Cemil Bey:** Yaylı Tanburun mucididir. **III. Selim (İlhami):** Suzi Dilara Makamı **Abdülmecid:** Batı Müziği eğitimi- Piyano **Mozart:** Türk Konçertosu **Beethoven:** Atina Harabeleri (Türk Marşı)
Çinicilik	Killi toprak pişirilerek süslenir.
Telkari	Gümüş işleme sanatı
Vitray	Cam süsleme sanatı
Ebru	Bulut sanatı
Ciltçilik	Kitap ciltleme sanatı
Malakari	Duvar süsleme sanatı
Kündekari	Ahşap Sanatı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BASIN YAYIN	
Tercümanı Ahval	İlk özel gazetedir.
Takvimi Vekayi	ilk resmi gazetedir.
Ceridei Havadis	ilk yarı resmi gazetedir. William Churchill
Tasviri Efkar:	Şinasi, Recaizade Mahmut Ekrem, Namık Kemal gibi isimler yazdı. İktidara karşı hep eleştirel.
Vekayi Tıbbiye	İlk dergi.
Diyojen	İlk mizah dergisi (Teodor Kasap)
Terakki Muhedderat	Osmanlı Devleti'nde çıkarılan ilk kadın dergisidir. Kadınların Yükselişi
Şukufezar	Çiçek Bahçesi anlamına gelir. Tüm yazarları kadındır
Fatma Aliye	İlk kadın roman yazarıdır. (Muhadarat)
Demet	Halide Edip Adıvar, Selim Sırrı Tarcan gibi isimlerin yazdığı kadın dergisidir.
Güllü Agop	Osmanlı Devleti'nde ilk modern tiyatrodur.
Şair Evlenmesi	Şinasi tarafından yazılan ilk tiyatro eseridir.
Afife Jale	İlk Türk kadın tiyatrocudur.
Safiye Ali	İlk Türk kadın doktor.
Sabiha Gökçen	Dünyada ilk kadın savaş pilotudur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SPOR

Selim Sırrı Tarcan	Osmanlı Devleti'nde Milli Olimpiyat Cemiyeti'ni kuran kişidir.
Stockholm Olimpiyatları	Osmanlı Devleti'nin katıldığı ilk olimpiyatlardır
Paris Olimpiyatları	Türkiye Cumhuriyeti'nin katıldığı ilk olimpiyatlardır.

Padişah	Mahlası
II. Mehmet	Avni
I. Süleyman	Muhibbi
II. Osman	Farisi
III. Selim	İlhami

Tasviri Efkâr

6 SAHİFEDİR

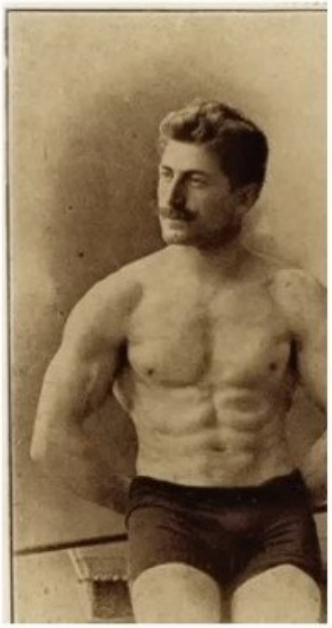
Amerikalılar Moselle'de Alman topraklarına girdi

Gl. Bradley kumandasındaki kıtalar, Belçika topraklarında ilerliyerek 2 şehir işgal etti

ALMANYA MUHAREBESİ BAŞLIYOR

Bulgar kabinesini Muravlef kurdu

Mütareke heyeti Adanada'

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OSMANLI DEVLETİ KURULUŞ DÖNEMİ

Kurucu: Oğuzlar > Bozok > Günhan > Kayı

Yer: Ahlat > Karacadağ > Söğüt Domaniç

Osmanlı Devleti'nin Kısa Sürede Büyüme Nedenleri:

Yetenekli padişahlar, Anadolu'da otorite boşluğu, Müdara politikası, Tımar İskan ve İstimalet, Bizans komşu olunması, Gaza ve Cihad Anlayışı, Balkanların parçalanmış olması, Yüzyıl Savaşları…

Kuruluşunda Osmanlı Devleti'ne Yardımcı Olan Gruplar:

Ahiyanı Rum: Anadolu Ahileri

Baciyanı Rum: Anadolu Kadınları

Gaziyanı Rum: Anadolu Gazileri

Abdalanı Rum: Anadolu Dervişleri

Fatihanı Rum: Rumeli'nin fethi sırasında iskan ettirilenler…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osman Bey Dönemi:

- Bizans'tan fetihler yapıldı. (Gaza ve Cihat)
- **Koyunhisar Savaşı (Bafeus):** Osmanlı D. X Bizans İ.
- Osmanlı Devleti'nin Bizans ile yaptığı ilk savaştır.
- **Ahilik:** Osman Bey Şeyh Edebali'nin kızı ile evlendi.
- **Para:** İlk para basıldı. (Bakır)
- **Dursun Fakih:** ilk kadı ataması yapıldı.
- **Bac (Pazar):** İlk vergi alındı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orhan Bey Dönemi (Sultan)

Bursa: Başkent yapıldı.

Maltepe Savaşı (Palekanon): Osmanlı Devleti X Bizans İmparatorluğu Osmanlı Devleti kazandı İznik ve İzmit fethedildi. İznik başkent oldu. Karesioğulları Beyliği ele geçirildi. ATSB için ilk adım atıldı. Donanma kuruldu.

Çimpe Kalesi: Rumeli'de ilk toprak parçamız.

Gelibolu Fatihi: Süleyman Paşa

İlk imtiyaz: Orhan Bey > Ceneviz Devleti

Orhan Bey Döneminde Teşkilatlanma Çalışmaları:

- **Bursa Bey Sarayı:**
- **Divanı Hümayun:**
- **İlk Vezir Ataması:**
- **İlk Düzenli Ordu:**
- **İlk Medrese:**
- **İlk Müderris:**
- **İlk Osmanlı Camisi:**
- **İlk Gümüş Para:**
- **İlk Vakıf Teşkilatı:**
- **İlk Donanma:**
- **İlk Tersane:**
- **Sancak Sistemi:**
- **İbni Batuta:**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Murat Dönemi

Sazlıdere Savaşı: Osmanlı D. X Bizans İmp

Edirne fethedildi. > Başkent oldu.

Sırpsındığı Savaşı: Osmanlı D. X Haçlılar

Osmanlı Devleti kazandı.

İlk Osmanlı Haçlı Savaşıdır.

Çirmen Savaşı: Osmanlı X Sırplar Osmanlı kazandı.

Germiyanoğulları > Çeyiz

Hamitoğulları > Para

Savcı Bey İsyanı: İlk şehzade isyanıdır.

Ploşnik Savaşı: Osmanlı X Sırp - Boşnak Osmanlı kaybetti.

I. Kosova Savaşı: Osmanlı Devleti X Haçlılar

Osmanlı Dev kazandı, Top kullanıldı, Türk Bayrağı, I. Murat şehit düştü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Murat Döneminde Teşkilatlanma Çalışmaları:

- Veziriazamlık, Kazaskerlik ve Defterdarlık kuruldu.
- **İlk veziriazam:** Çandarlı Halil Hayreddin
- Rumeli Beylerbeyliği >> Manastır
- **Veraset Sistemi:** Ülke padişahın ve oğullarının ortak malıdır”
- Kapıkulu Ordusu kuruldu.
- Pençik Sistemi uygulandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Bayezid Dönemi (Yıldırım)

Culüs Bahşişi: İlk kez dağıtıldı.

Hastane: İlk kez Bursa'da kuruldu.

Beylikler: Saruhanoğulları, Aydınoğulları, Menteşeoğulları'na son verildi.

ATSB büyük ölçüde sağlandı.

Güzelcehisar (Anadolu Hisarı): İstanbul Kuşatmaları

İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı padişahıdır. (4 Kez)

Niğbolu Savaşı: Osmanlı Devleti x Haçlılar

Yıldırım Bayezid >> Sultan'ı İklimi Rum

Ankara Savaşı: Osmanlı Devleti X Timur

Kara Tatarların yer değiştirmesi ve fillerin sağladığı avantaj ile Timur zafere ulaştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sonuçları:

- Yıldırım Bayezid ve Çelebi Mustafa esir düştü.
- Anadolu Beyliklerine toprakları geri dağıtıldı. (ATSB bozuldu)
- İstanbul'un fethi 50 yıl gecikti.
- Osmanlı Devleti Fetret Devri'ne girdi.

Fetret Devri (11 Yıl)

Çelebi İsa, Çelebi Musa, Çelebi Süleyman ve Çelebi Mehmet

Çamurlu Savaşı: Çelebi Mehmet X Çelebi Musa

Çelebi Mehmet kazanarak Fetret Devrini bitirdi. (II. Kurucu)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Mehmet (Çelebi Mehmet-II. Kurucu)

Menteşeoğulları, Aydınoğulları ve Saruhanoğulları Beylikleri yeniden ele geçirildi.

Çalı Beyi Savaşı: Osmanlı X Venedik: İlk deniz savaşıdır.

Şeyh Bedreddin İsyanı: Osmanlı Devleti'nde dini ve toplumsal nitelikli ilk isyandır.

Düzmece Mustafa İsyanı: Timur'a esir düşen sonrasında kurtulan Çelebi **Mustafa'nın isyanıdır.** II. Murat Döneminde öldürülmüştür.

Devşirme Sistemi: İlk kez uygulandı. (Kanun: II. Murat)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Murat

Edirne Segedin Antlaşması: Osmanlı X Macarlar

Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda yaptığı ilk barış antlaşmasıdır.

10 yıl savaşılmaması kararı alındı.

II. Murat: Tahtı gönüllü olarak terk eden ilk Osmanlı padişahıdır.

Buçuktepe Ayaklanması: Yeniçerilerin ilk isyanıdır.

Varna Savaşı: Osmanlı X Haçlılar Osmanlı kazandı.

II. Kosova Savaşı: Osmanlı X Haçlılar Osmanlı kazandı.

Balkan hakimiyeti kesinleşti.

Kayı Boyu: II. Murat bu vurguyu arttırmıştır.

Devşirme Sistemi: Kanunlaştı.

Enderun Mektebi: Devşirmelerin devlet adamı olarak yetiştiği okuldur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KURULUŞ DÖNEMİ HAÇLI SAVAŞLARI ŞİFRESİ: SINAV II

S IRPSINDIĞI: İlk Osmanlı Haçlı savaşıdır.

I. KOSOVA: Balkan hakimiyeti sağlanmıştır.

N İĞBOLU: I. Bayezid'e Sultanı İklimi Rum unvanı verildi.

A NKARA: Haçlı Savaşı değil. Timur ile yapıldı. Fetret Devrine girildi

V ARNA:

II. KOSOVA: Balkan hakimiyeti kesinleşti.

DİKKAT: İlk 2 savaş I. Murat, ortadaki 2 savaş 1. Bayezid, son 2 savaş ise 2. Murat dönemindedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OSMANLI DEVLETİ YÜKSELME DÖNEMİ

Fatih Sultan Mehmet Dönemi (II. MEHMET)

İstanbul'un Fethi

Nedenleri	• Toprak bütünlüğünü sağlamak, • Bizans'ın haçlı seferlerine sebep olması, • Bizans'ın şehzadeleri kışkırtması, • Boğazlar ve İpek yoluna hakim olmak, • İstanbul'u bilim kültür merkezi yapmak, • Hz. Muhammed'in sözleri
Sonuçları 	• Osmanlı toprak bütünlüğü sağlandı. • Başkent İstanbul'a taşındı. • Yükselme Dönemi başladı. • Devlet İmparatorluk haline geldi. • II. Mehmet'e "Fatih" unvanı verildi • Osmanlı'nın İslam Dünyasında saygınlığı arttı. • Boğazlar ve ticaret yolları Osmanlı'ya geçti. • II. Mehmet Kayseri Rum unvanını aldı. • Bizans İmparatorluğu yıkıldı. • Orta çağ bitti yeni çağ başladı. • Coğrafi keşifler ve Rönesans'a zemin hazırlandı. • Derebeylikler yıkıldı. • Ortodoks ve Ermenilerin başına yeni kişiler atandı. **Dikkat:** Ortodoksların ve Gregoryen Ermenilerin başına yeni liderler atanması hoşgörü ve Hristiyan birliğini bölme amacı taşır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Mehmet Dönemi Diğer Fetihler

Anadolu Fetihleri	• Cenevizliler > Amasra (Çeşmi Cihan) • Candaroğulları> Sinop Samsun • Karamanoğulları> Konya Karaman • Trabzon Rum İmparatorluğu • Akkoyunlular> Doğu Anadolu • 1473 Otlukbeli Savaşı: Osmanlı Dev. X Akkoyunlu Devleti
Balkanlar Fetihleri	• Arnavutluk • Sırbistan (Belgrad yok) • Bosna – Hersek • Eflak – Boğdan • Mora
Denizlerdeki Fetihler	• Ege Adaları • Kırım (Gedik Ahmet Paşa, Karadeniz Türk Gölü oldu.) • Rodos (alınamadı) • Zenta, Ayamavra, Kefalonya • Otranto (Gedik Ahmet Paşa)
Bizansın Yeniden Diriltilme Umutlarına Son Veren Fetihler	• Mora- Trabzon Rum İmparatorluğu
II. Mehmet'in Kuşatıp Alamadığı Yerler	• Belgrad- Rodos
II. Mehmet'in Kullandığı Ünvanlar	Fatih, Kayzeri Rum, Sultanül Bahreyn ve Hakanül Berreyn
Diğer Gelişmeler	• Kanunnamei Ali Osman hazırlandı. (İlk Kanunname) • Sancak Sistemi, Culüs Bahşişi, Kardeş Katli yasalaştı. • İlk kez müsadere uygulandı. (Çandarlı Halil Paşa) • Devşirmelerin devlet yönetimindeki etkisi arttı. • Sahnı Seman ve Tetimme Medreseleri açıldı. • İltizam sistemi ilk kez uygulandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Bayezid Dönemi

Cem Sultan Olayı: II. Bayezid'in padişahlığını tanımayan Cem Sultan Bursa merkezli isyan etti ve

II. Bayezid'e karşı yaptığı savaşta mağlup oldu. Karamanoğulları+ Memlükler+ Rodos+ Fransa+ Papa)

Dikkat: Bu olay Osmanlı Devleti'nin **iç sorunken dış sorun olan ilk meselesidir**.

Dikkat: II. Bayezid Dönemi **"Yükselme içinde Duraklama Dönemi"** olarak isimlendirilmiştir.

Şah Kulu İsyanı: Şah İsmail'in kışkırtması ile çıkan Şii ayaklanmasıdır.

Fetihler ve Savaşlar: Karamanoğulları Beyliğine son verildi, Memlükler ile ilk çatışmalar başladı. İspanyadaki Müslümanlara ve Yahudilere yardım edildi.

Karıştıran Savaşı: I. Selim X II. Bayezid

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

YAVUZ SULTAN SELİM DÖNEMİ

Önemli Bilgiler

Yeniçeri desteği ile başa geçen padişahtır.

8 yıla 80 yıllık iş sığdıran padişah olarak bilinir.

Türk İslam Dünyasının liderliği için Bütün seferleri Doğuyadır.

Bozoklu Celal İsyanı: XVII. Yüzyıl İsyanlarının isim babasıdır.

1514 Çaldıran Savaşı: Osmanlı X Safevi

Doğu Anadolu Osmanlı hakimiyetine girmiş ve doğudaki Şii tehlikesi bertaraf edilmiştir

1515 Turnadağ Savaşı: Osmanlı X Dulkadir O.

ATSB kesin olarak sağlandı.

Osmanlı Devleti Memlük İlişkileri:

I. Bayezid: İlk anlaşmazlıklar

II. Mehmet: İlişkiler gerildi.

II. Bayezid: Çatışmalar başladı.

1516 Mercidabık Savaşı:

Osmanlı Devleti X Memlükler

Kudüs, Suriye, Filistin bölgelerini ele geçirilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1517 Ridaniye Savaşı:

Osmanlı Devleti X Memlükler

Sonuçları:

- Memlük Devleti yıkıldı.
- Mısır'ın tamamı Osmanlı Devleti'ne geçti.
- Venedikliler Kıbrıs için Memlük Devletine ödediği vergiyi Osmanlı Devleti'ne ödemeye başladı.
- Kutsal emanetler İstanbul'a getirildi.
- Mısır hazineleri Osmanlı Devleti'ne getirildi.
- Halifelik Osmanlı Devleti'ne geçti.
- Teokratik devlet özelliği güçlendi ve ilk Osmanlı halifesi I. Selim oldu. (Hadimül Haremeyni Şerefeyn)
- Baharat Yolu Osmanlı Devleti egemenliğine girdi.

İdrisi Bitlisi: Osmanlı Devleti'nin Doğu Politikasını yönetme konusunda görev almıştır.

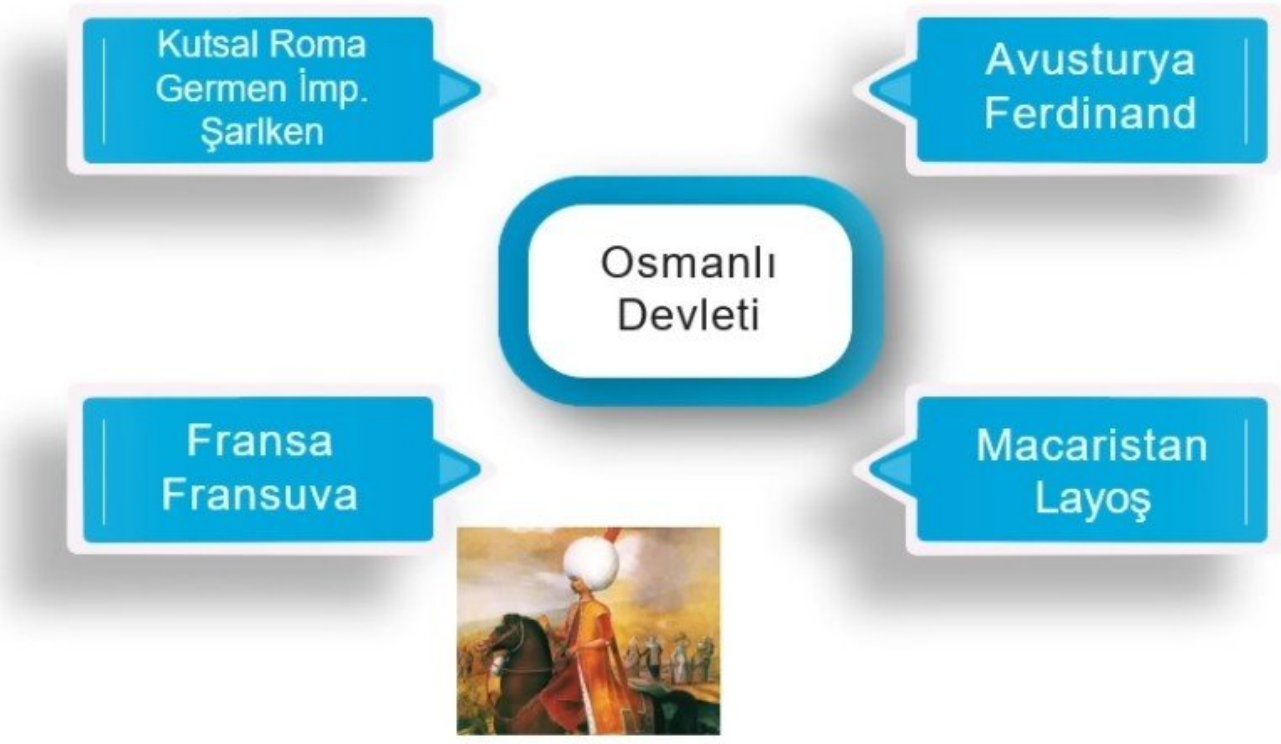
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN (I. SÜLEYMAN)

Avrupa'nın Genel Durumu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İsyanlar

Ahmet Paşa İsyanı:

Canberdi Gazali İsyanı:

Kalender Çelebi İsyanı:

Baba Zünnun İsyanı:

Batı Seferleri:

1521 Belgrad'ın Fethi: Darül Cihat- Avrupa'nın Kapısı

1526 Mohaç Meydan Savaşı: Osmanlı X Macar

Dünyanın en kısa süren meydan savaşıdır.

Fransuva kurtarıldı.

1529 I. Viyana Kuşatması: Osmanlı X Avusturya

Başarısız olmuştur.

1532 Alman Seferi: Şarlken karşımıza çıkmadı.

İstanbul (İbrahim Paşa) Antlaşması: Osmanlı ile Avusturya arasındaki ilk antlaşmadır.

Avusturya Arşidük'ü Osmanlı sadrazamına denktir.

1535 Kapitülasyon Antlaşması (Uhudu Atik) (İmtiyazı Mahsusa):

- Osmanlı Devleti ile Fransa arasında imzalanmıştır.

Hristiyan birliğini engellemek,

Akdeniz Ticaretini canlandırmak,

Coğrafi Keşiflerin zararlarını en aza indirmek vb. amaçlanmıştır.

Zigetvar Seferi: Avusturya üzerine düzenlenmiştir. Kanuninin son seferidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Doğu Seferleri (Safeviler)

Doğuya yapılan seferler: Irakeyn Seferi, Tebriz Seferi, Nahcivan Seferi

1555 Amasya Antlaşması: Osmanlı Devleti ile Safeviler arasında yapılan ilk resmi antlaşmadır. Bağdat, Tebriz, Azerbaycan gibi yerler Osmanlı Devleti'nde kalmıştır.

Deniz Seferleri

1522 Rodos'un Fethi: Akdeniz'in Kilidi.

Barbaros Hayrettin Paşa: Cezayir

1538 Preveze Deniz S.: Osmanlı Dev. X Haçlılar Osmanlı Devleti kazandı. Akdeniz Türk Gölü oldu.

1551 Trablusgarp'ın Fethi: Turgut Reis Beylerbeyi oldu.

1560 Cerbe Deniz Savaşı: Akdenizdeki Türk hakimiyeti güçlendi.

1565 Malta Kuşatması: Turgut Reis şehit düştü alınamadı.

Dikkat: Kanuni karada Viyana denizde Malta'yı fethedemedi.

Hint Deniz Seferleri: Hadım Süleyman Paşa, Piri Reis, Murat Reis, Seydi Ali Reis

DİKKAT: En Parlak Dönem, 46 Yıl, Muhibbi Baki ve Fuzuli:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sokullu Mehmet Paşa Dönemi (I. Süleyman, II. Selim, III. Murat)

II. Selim Dönemi (Sarı Selim)

1571 Kıbrıs'ın Fethi: Lala Mustaa Paşa- Akdeniz hakimiyeti arttı.

1571 İnebahtı Deniz Savaşı: Osmanlı X Haçlı: Osmanlı Donanması yakıldı.

Sokullunun Sözü: Biz Kıbrıs'ı almakla sizin kolunuzu kestik…

Osmanlı Donanmasının Yakıldığı yerler: İnebahtı- Çeşme- Navarin- Sinop

III. Murat

- Tunus himaye altına alındı.
- Lehistan himaye altına alındı**. (Baltık Denizi)**
- Vadiüs Seyl Savaşı ile Fas alındı. **(Atlas Okyanusu)**
- Fas'ın ele geçirilmesi ile Kuzey Afrika fethi tamamlandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sokullu Mehmet Paşa'nın Projeleri:

Don Volga Kanalı Projesi: Hazar Gölüne deniz yolu ile ulaşmak, Orta Asya Türkleri ile bağlantı kurmak, Rusların güneye inmesini engellemek, İran seferlerinde asker sevkiyatını kolaylaştırmak amaçlanmıştır.

Süveyş Kanalı Projesi: Akdeniz Ticaretini ve Baharat Yolu ticaretini canlandırmak amaçlanmıştır.

Marmara Karadeniz Projesi: Donanmaya alternatif yol, gemi yapımı için ağaç ihtiyacı, İstanbul'un ihtiyaçları…

Dikkat: Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümü ile Yükselme Dönemi sona ermiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

XVII. YÜZYIL OSMANLI DEVLETİ (DURAKLAMA DÖNEMİ)

İç Nedenler:

Merkezi otoritenin bozulması, Sancak Sisteminin kaldırılması, Sık padişah değişikliği, Küçük yaşta padişahların tahta geçmesi, Rüşvet ve iltimasın artması, Ordunun bozulması, Ocak Devlet içindir anlayışının bozulması, Asker alım yönteminin bozulması, Tımar Sisteminin bozulması, Saray kadınlarının devlet yönetimine karışması, Ekonominin bozulması, Savaşların uzun sürmesi (Girit), Eğitim sisteminin bozulması (Beşik Ulemalığı), Medreselerden pozitif bilimlerin çıkarılması…

Dış Nedenler:

Doğal sınırlara ulaşılması, Avrupa'da yaşanan Rönesans ve Reform, Güçlü devletlerle komşu olunması, Avrupa'da güçlü merkezi krallıkların kurulması, Coğrafi Keşifler ile İpek ve Baharat Yolu'nun önemini kaybetmesi…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Duraklama Dönemi Siyasi Olayları

Osmanlı – Safevi Savaşları

1590 Ferhat Paşa Antlaşması (III. Murat)	Osmanlı Devleti Azerbaycan, Dağıstan gibi yerleri alarak doğuda en geniş sınırlara ulaşmıştır. Meşaleler Savaşı: Özdemiroğlu Osman Paşa
1611 Nasuh Paşa Antlaşması (I. Ahmet)	Osmanlı Devleti'nin Doğuda toprak kaybettiği ilk antlaşmadır.
1618 Serav Antlaşması (II. Osman)	Küçük değişiklikler ile Nasuh Paşa Antlaşması tekrar etmiştir.
1639 Kasrı Şirin Antlaşması (IV. Murat)	Günümüz Türk İran sınırlarının temeli atılmıştır. IV.Murat Bağdat Fatihi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı – Rus Savaşları

1681 Bahçesaray Antlaşması (Çehrin)	Osmanlı Devleti ile Ruslar arasındaki ilk resmi antlaşmadır.

Osmanlı – Venedik Savaşları

Girit Adasının Fethi	IV. Mehmet. Osmanlı tarihinin en uzun kuşatmasıdır. (24 yıl) **Girit Fatihi:** Köprülü Fazıl Ahmet Paşa

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Avusturya Savaşları

1596 Haçova Meydan Muharebesi	Eğri, Kanije ve Estergon kaleleri alındı. (Eğri Fatihi – III. Mehmet)
1606 Zitvatorok Antlaşması	Avusturya Arşidükü protokol bakımından Osmanlı padişahına denk sayılacak. (Mütekabiliyet)
1664 Vasvar Antlaşması	Uyvar Kalesi alındı. Uyvar Fatihi: Köprülü Fazıl Ahmet Paşa
1683 II. Viyana Kuşatması	IV. Mehmet - Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Buradaki mağlubiyet Kutsal İttifak Savaşlarına neden oldu.
Kutsal İttifak Savaşları	Malta, Lehistan, Venedik, Avusturya, Rusya X Osmanlı
1699 Karlofça Antlaşması **(II. Mustafa)**	Batıda ilk defa büyük çapta toprak kaybettiğimiz antlaşmadır. Arabulucular: İng- Hol Duraklama bitti Gerileme başladı.
1700 İstanbul Antlaşması	Osmanlı - Rusya. Karlofça'nın devamı niteliğindedir. Azak Kalesi'nin verilmesi ile Karadeniz ilk kez Türk Gölü olmaktan çıktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı - Lehistan Savaşları

1620 Hotin Seferi	Genç Osman – Lehistan – Hotin Antlaşması yapıldı.
1672 Bucaş Antlaşması	IV. Mehmet- Batıda en geniş sınırlara ulaşılmıştır.
1672 Kameniçe Kalesinin Fethi	Ukrayna'nın Kilidi – Batıda fethedilen son kale.

M-A-L-V-R

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

XVII. Yüzyıl İsyanları

Yeniçeri İsyanları (Merkez – İstanbul İsyanları)	Merkezi otoritenin bozulması Yeniçeri Ocağının bozulması Ocak Devlet içindir anlayışının bozulması Cülus ve Ulufelerin düşük ayarda para ile ödenmesi **ÖRN:** Genç Osman'ın öldrülmesi Vakayı Vakvakiye
Celali İsyanları (Taşra Anadolu İsyanları)	Merkezi otoritenin bozulması Ağır vergilerin alınması Tımar Sisteminin bozulması İltizam Sisteminde yer alan mültezimlerin halka zulmetmesi Yöneticilerin halka kötü davranması Haçovadan kaçan askerler Canbolatoğlu, Gürcü Nebi, Kalenderoğlu, Tavil Ahmet, Karayazı- cı… **Büyük Kaçgun:** Celali İsyanları sebebiyle arada kalan halk bü- yük şehirlere göç etmiştir. Bu göç hareketine **Büyük Kaçgun** adı verilir.
Eyalet İsyanları	Yöneticilerin halka kötü davranması, Ağır vergiler alınması, Toprakların savaş alanına dönmesi gibi sebepler ile çıkmıştır. Eyalet İsyanları Eflak, Boğdan gibi eyaletlerde çıkmış ve bastırıl- mıştır
Suhte İsyanları:	Medreselerin bozulması, Liyakate önem verilmemesi, Mezun kişilerin iş bulamaması gibi sebeplerle çıkmıştır. Baskı ve şiddet yoluyla bastırılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

XVII. Yüzyıl Islahatları

Islahatların Özellikleri:		Sorunların kökenlerine inilmemiştir. Islahatlar kişilere bağlı kalmıştır. Batı örnek alınmamıştır. Yükselme Dönemine geri dönülmek istenmiştir. Baskı ve şiddet uygulanmıştır. Ulema ve Yeniçeri karşı çıkmıştır.
Tarhuncu Ahmet Paşa	T	IV. Mehmet- İlk Denk Bütçe
II. Osman (Genç Osman	O	Düzenli ıslahat yapan ilk padişahtır. Saray dışından evlenerek sarayı halka açmıştır. Şeyhülislamın yetkilerini kısıtlamıştır. Yeniçerileri kaldırmayı düşünen ilk padişahtır. Başkenti Anadolu'ya taşımayı düşünmüştür. Yeniçeriler tarafından öldürülen ilk padişahtır. (Yedikule Zindanları)
Kuyucu Murat Paşa	K	İsyanları şiddet yoluyla bastırdı.
IV. Murat	M	Saray kadınlarını devlet yönetiminden uzaklaştırdı. İçki, tütün ve kahvehane yasağı getirdi. Islahatlar için Risaleler hazırlattı.
I. Ahmet	A	Ekber ve Erşed Sistemini kurdu. İlk olarak 1876 Kanuniesasi'de yer aldı.
Köprülüler Devri	K	**Köprülü Mehmet Paşa:** Şartlar öne sürerek sadrazam olan ilk kişidir. Çanakkale Boğazındaki Venedik ablukasını kaldırdı. **Köprülü Fazıl Ahmet Paşa:** Girit Adasının fethini sağladı. Uyvar Fatihi olarak bilinir. **Merzifonlu Kara Mustafa Paşa:** II. Viyana Kuşatmasını yaptı. Köprülüler Devri "Duraklama içinde Yükselme "olarak nitelenir.

Islahatçıların Şifresi: TOKMAK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

XVIII. YÜZYIL OSMANLI DEVLETİ – GERİLEME DÖNEMİ

Başlangıç: Karlofça Antlaşması Bitiş: Yaş Antlaşması

Osmanlı Devleti	Kaybettiğimiz yerleri geri almak - Var olan topraklarımızı korumaktır.
Rusya	Panslavizm Sıcak denizlere inmek, Dakya ve Grek Projeleri.
Avusturya	Balkanlarda nüfuzunu arttırmak, Dakya Projesini hayata geçirmek gibi amaçları vardır.
Fransa	İngiltere ile 7 Yıl Savaşlarını yaptı ve kaybetti. Fransız İhtilali oldu. Osmanlı Devleti'nin toprağı olan Mısır'ı ele geçirmek istedi.
İngiltere	7 Yıl Savaşlarının kazanan tarafı olsa da vergi sebebiyle Amerika kolonileri ayaklandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gerileme Dönemi (XVIII. Siyasi Olayları)

1703 Edirne Vakası	II. Mustafa tahttan indirilmiş III. Ahmet tahta geçirilmiştir.
1711 Prut Savaşı	Osmanlı Devleti X Rusya Osmanlı Devleti kazandı. (Demirbaş Şarl) Azak Kalesi Osmanlı'ya verildi. Prut bir umuttur.
1715-1718 Osmanlı - Venedik Avusturya Savaşı (III. Ahmet Dönemi)	Osmanlı Devleti'nin Mora ve Dalmaçya'yı geri almak istemesi üzerine çıktı. Osmanlı Devleti Venedik ve Karlofça Antlaşmasının garantör devleti Avusturya ile savaştı. Petervoradin Savaşında Avusturya'ya mağlup olan Osmanlı Devleti Pasarofça Antlaşmasını imzaladı.
1718 Pasarofça Antlaşması (III. Ahmet Dönemi)	**Arabulucu:** İngiltere ve Hollanda (Kapitülasyon) • Belgrad Avusturya'ya verildi. Mora geri alındı. • Osmanlı Devleti'nin kaybettiği yerleri geri alma umutları tükendi. • Lale Devri'ne girildi. • Batının üstünlüğü kabul edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1724 İstanbul Antlaşması (III. Ahmet Dönemi)	Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan ilk dostluk antlaşmasıdır. Bu antlaşma ile İran toprakları paylaşılmıştır.
1732 Ahmet Paşa Antlaşması (I. Mahmut)	Osmanlı Devleti ile İran arasında yapıldı.
1746 Kerden Antlaşması (I. Mahmut)	Osmanlı Devleti ile İran arasında yapıldı. Kasrı Şirin Antlaşması sınırları tekrarlandığı için II. Kasrı Şirin olarak da bilinmektedir.
1736-1739 Osmanlı – Avusturya Rusya Savaşları (I. Mahmut)	Osmanlı Devleti Humbaracı Ahmet Paşa'nın (Comt De Bonneval) batı tarzı askeri ıslahatları sayesinde hem Avusturya'yı hem Rusya'yı mağlup etti.
Belgrad Antlaşması (I. Mahmut)	**Arabulucu:** Fransa > Kapitülasyonlar sürekli hale getirildi. • Pasarofça ile kaybedilen Belgrad geri alındı. Azak Kalesi yıkılarak Rusya'ya verildi. • Rusya Karadeniz'de donanma ve tersane bulundurmayacak. (Son kez Karadeniz Türk Gölü)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kırımın Kaybediliş Süreci Şifresi: K-A-Y	**Küçük Kaynarca Antlaşması:** Kırım bağımsız oldu. **Aynalıkavak Tenkihnamesi:** Kırım özerk hale geldi. **Yaş Antlaşması:** Kırım Rusya'nın oldu.
1768-1774 Osmanlı- Rus Savaşı (III. Mustafa)	Osmanlı Donanması Çeşme Limanında yakılmıştır. Osmanlı Rus Savaşını Osmanlı Devleti kaybetti ve Küçük Kaynarca Antlaşması imzalandı.
1774 Küçük Kaynarca Antlaşması (I. Abdülhamid)	Kırım bağımsız oldu. **Yorum:** Osmanlı Devleti ilk defa tamamı Türk ve Müslüman bir yeri kaybetti. Kırım dini açıdan halifeye bağlı kalacak. **Yorum:** Halifelik ilk kez siyasi olarak kullanıldı. Osmanlı Devleti savaş tazminatı ödeyecek. **Yorum:** Osmanlı tarihinde ilk kez savaş tazminatı dedi. Rusya İstanbul'da ve Balkanlarda elçi bulundurabilecek. **Yorum:** Rusya iç işlerimize karıma fırsatı elde etti. Ortodoksların koruyucusu Rusya olacak. **Yorum:** Rusya iç işlerimize karıma fırsatı elde etti. Rusya kapitülasyonlardan faydalanacak. (ilk) Rusya Karadeniz'de donanma ve tersane bulundurabilecek. **Yorum:** Karadeniz'de Türk hakimiyeti sarsıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1779 Aynalıkavak Tenkihnamesi (I. Abdülhamid)	Kırım'a Rus yanlısı Şahin Giray atandı. Kırım özerk hale geldi.
1787-1792 Osmanlı- Rus Avusturya Savaşları (I. Abdülhamid- III. Selim)	**Dakya Projesi:** Avusturya ve Rusya tarafından Osmanlı'nın Balkan topraklarında kurulması planlanan Dakya Devletini ifade eder. **Grek Projesi:** Rusların İstanbul merkezli olarak bir Grek Devleti kurma planıdır. Potemkin tarafından **"Doğu Sisteminin büyük planı"** olarak nitelenmiştir. Osmanlı Devleti yukarıdaki amaçları gerçekleştirmek isteyen Rusya ve Avusturya'ya karşı savaşmıştır.
1791 Ziştovi Antlaşması (III. Selim)	Avusturya'nın savaşta Osmanlı Devletinden aldığı toprakları geri vererek imzaladığı antlaşmadır. (Fransız İhtilali etkisi)
1792 Yaş Antlaşması (III. Selim)	Kırım'ın Rusya'ya ait olduğu kabul edildi. Osmanlı Devleti'nin Gerileme Dönemi bitti Dağılma Dönemi başladı.
1798- 1801 Fransa'nın Mısır'ı İşgali (III. Selim)	• Napolyon liderliğindeki Fransa Osmanlı Devleti toprağı olan Mısır'a saldırdı. • Osmanlı Devleti yanına İngiltere ve Rusya'yı çekerek ilk kez Denge Politikası uyguladı. • İngiltere ve Rusya Abukır'da Fransa Donanmasını yaktı. • Akka Kalesi önlerinde Nizamı Cedit Ordusunun komutanı Cezzar Ahmet Paşa Napolyon'u mağlup etti. • Bu zafer Nizamı Cedit Ordusunun ilk ve son zaferidir. • **El Ariş Antlaşması-1802 Paris Antlaşması**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

XVIII. Yüzyıl (Gerileme Dönemi) Islahatları

- **Islahatların Genel Özellikleri:**
- Batı örnek alındı. (İlk)
- Köklü kalıcı değil.
- Kişilere bağlı.
- Amaç kaybedilen toprakları geri almaktır.
- **XVIII. Yüzyıl Islahatçıları:** 3,1,3,1,3 AMMAS
- **Padişahlar:** 3. **A**hmet - 1. **M**ahmut - 3. **M**ustafa - 1. **A**bdülhamid - 3. Selim

II. Ahmet Dönemi Özellikleri (Lale Devri)

- **Başlangıç:** Pasarofça Antlaşması
- **Bitiş:** Patrona Halil İsyanı
- **Sadrazam:** Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'dır
- **Şeyhülislam:** Yenişehirli Abdullah Efendi'dir
- **Nakkaş:** Levni
- **Şair:** Nedim
- **Savaşılan Devlet:** İran
- **Islahatlar:** Askeri alanda yok.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lale Devri Islahatları

- **İlk Özel Matbaa:** İbrahim Müteferrika ve Sait Efendi
- **Üretim:** Kağıt İmalathanesi - Çini fabrikası
- **Geçici Elçilikler:** Paris - Viyana - Varşova…
- **Paris Elçisi:** 28 Mehmet Çelebi
- **Sefaretname:** Elçilerin yazdığı eserler.
- **Çiçek aşısı:** İran
- **Batı Mimari Tarzlar:** Barok - Rokoko
- **Batı Tarzı İlk Sivil Eser:** III. Ahmet Çeşmesi
- **Batı tarzı ilk dini mimari:** Nuru Osmaniye Cami
- **İtfaiye Örgütü:** Tulumbacılar Ocağı

I. Mahmut Dönemi Islahatları

- Batı tarzı ilk askeri yenilikler yapıldı.
- Comte De Bonneval getirildi. (Humbaracı Ahmet Paşa)
- Humbaracı Ocağı ıslah edildi.
- İlk batı tarzı askeri okul olan Hendeshane kuruldu. (Askeri mühendis okulu)
- Ordu; bölük, alay, tabur olarak yapılandırıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1724 İstanbul Antlaşması (III. Ahmet Dönemi)	Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan ilk dostluk antlaşmasıdır. Bu antlaşma ile İran toprakları paylaşılmıştır.
1732 Ahmet Paşa Antlaşması (I. Mahmut)	Osmanlı Devleti ile İran arasında yapıldı.
1746 Kerden Antlaşması (I. Mahmut)	Osmanlı Devleti ile İran arasında yapıldı. Kasrı Şirin Antlaşması sınırları tekrarlandığı için II. Kasrı Şirin olarak da bilinmektedir.
1736-1739 Osmanlı – Avusturya Rusya Savaşları (I. Mahmut)	Osmanlı Devleti Humbaracı Ahmet Paşa'nın (Comt De Bonneval) batı tarzı askeri ıslahatları sayesinde hem Avusturya'yı hem Rusya'yı mağlup etti.
Belgrad Antlaşması (I. Mahmut)	**Arabulucu:** Fransa > Kapitülasyonlar sürekli hale getirildi. • Pasarofça ile kaybedilen Belgrad geri alındı. Azak Kalesi yıkılarak Rusya'ya verildi. • Rusya Karadeniz'de donanma ve tersane bulundurmayacak. (Son kez Karadeniz Türk Gölü)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

III. Mustafa Dönemi Islahatları

- Sadrazam: Koca Ragıp Paşa'dır.
- Esham Senetleri (İç Borçlanma) hazırlandı.
- (Uygulayan I. Abdülhamid)
- Esham Senetleri kağıt paraya geçişin ilk aşamasıdır.
- Avrupa'dan askeri uzman Baron De Tott getirildi.
- Sürat Topçuları Ocağı kuruldu.

I. Abdülhamid Dönemi Islahatları

- Sadrazam: Halil Hamid Paşa
- İstihkam Okulu kuruldu.
- Baron De Tott'un çalışmaları ile Mühendishanei Bahri Hümayun kuruldu.
- Esham Senetleri uygulamaya koyuldu.
- Cülus Bahşişi kaldırıldı.
- Ulufe alım satımı yasaklandı
- Yabancı devlet adamlarının Müslüman olma zorunluluğu kaldırıldı.

BARON RAGIP SÜT İÇ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

III. Selim Dönemi Islahatları

- Radikal ıslahatlar yapan ilk padişahtır.
- İslahatlara genel olarak Nizamı Cedit adı verilir.
- Örnek alınan devlet Fransa'dır.
- Askeri okullarda Fransızca zorunlu dil oldu. (ilk)
- Layiha- Risale: Rapor
- Meşveret Meclisleri açıldı. (Danışma Meclisi)
- Fransa örnek alınarak Nizamı Cedit Ordusu kuruldu.
- Nizamı Cedit ordusunun masrafları için İradı Cedit Hazinesi kuruldu.
- Levent ve Selimiye Kışlaları inşa edildi.
- Mühendishanei Berri Hümayun kuruldu.

- İlk sürekli elçilikler açıldı. (Londra, Berlin, Viyana, Paris)
- İlk sürekli elçi Londra'ya gönderilen Yusuf Agah Efendi'dir.
- İlk devlet matbaası olan Matbaayı Amire kuruldu.
- Yerli malı kullanımı özendirildi.
- İlhami mahlasını kullanmış ve Suzi Dilara makamını bulmuştur.
- **DİKKAT:** 1807 yılında çıkan Kabakçı Mustafa İsyanı ile III. Selim Dönemi sona ermiş ve tahta IV. Mustafa geçirilmiştir. Rusçuk Ayanı Alemdar Mustafa Paşa ise II. Mahmut'un tahta geçmesini sağlamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ (XIX. YÜZYIL)

Politika: Denge Politikası **Ruslar:** Panslavizm

1804 Sırp İsyanı: Bastırıldı. Kara Yorgi - Milliyetçilik etkisi ile isyan eden ilk azınlıktır.

1806 -1812 Osmanlı Rus Savaşı: Osmanlı kaybetti.

Bükreş Antlaşması: Milliyetçilik etkisi ile imtiyaz kazanan ilk azınlık Sırplardır.

Sırpların Bağımsızlık Aşamaları: BEB

1812 Bükreş Antlaşması: İmtiyaz kazandılar.

1829 Edirne Antlaşması: Özerk hale geldiler.

1876 Berlin Antlaşması: Bağımsız oldular

1815 Viyana Kongresi

- Restorasyon Dönemi başlamıştır.
- Milliyetçilik isyanları bastırılıp imparatorlukları
- koruma kararı çıkmıştır.
- İlk defa Şark Sorunu gündeme gelmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1821-1829 Yunan İsyanı (II. Mahmut)

Filiki Eterya: Yunan İsyanına destek olmak için **Alexandr İpsilanti** tarafından kurulan cemiyettir.

Lord Byron: Yunan isyanına destek olmak için gelen İngiliz şairdir.

Yunanlılar Eflak ve sonrasında Mora merkezli isyan ettiler.

Tepedelenli Ali Paşa: Yunan İsyanının büyümesine neden olan Girit valisidir.

Yunanlılar ikinci kez Mora'da isyan edince Osmanlı Devleti kendi Mısır valisi olan **Kavalalı Mehmet Ali Paşa'**dan yardım istemek zorunda kaldı.

Kavalalı Mehmet Ali Paşa Mora ve Girit'in kendisine verilmesi karşılığında yardım etti ve Yunan İsyanı bastırıldı.

Navarin Baskını: Rum İsyanının bastırılması sebebiyle İngiltere, Fransa ve Rusya **Navarin Baskınında** Osmanlı donanmasını yaktı. Restorasyon Dönemi sona erdi.

Bu baskın sebebi ile **1827-1828 Osmanlı Rus Savaşı** başladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1827-1828 Osmanlı X Rus Savaşı (II. Mahmut)

Osmanlı Devleti bu savaşta Rusya'ya mağlup oldu.

Edirne Antlaşması imzalandı.

1829 Edirne Antlaşması (II. Mahmut)

- Yunanlılar bağımsız oldu.
- Milliyetçilik etkisi ile Osmanlı Devletinden ayrılan ilk azınlık Yunanlılar oldu.
- Sırplar özerklik kazandı.

Osmanlı Devleti Kavalalı Mehmet Ali Paşa Savaşı

Kavalalı Girit ve Mora'nın yerine Girit ve Suriye valiliklerini istedi. Kavalalı'nın ordusu Osmanlı Devleti'ni mağlup ederek Kütahya'ya kadar geldi ve Kütahya Antlaşması imzalandı.

14 Mayıs 1833 Kütahya Antlaşması

Kavalalı Mehmet Ali Paşa'ya Şam, Girit, Adana ve Cidde valiliklerinde haklar tanındı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

8 Temmuz 1833 Hünkar İskelesi Antlaşması (II. Mahmut)

İngiltere ve Fransa'dan yardım talepleri karşılıksız kalınca Rusya ile Hünkar İskelesi Ant. imzalandı.

II. Mahmut: Denize düşen yılana sarılır.

Osmanlı Devleti bir saldırıya uğrarsa Rusya yardıma gelecek.

Rusya bir saldırıya uğrarsa Osmanlı Devleti Rusya lehine boğazları kapatacak.

Dikkat: Hünkar İskelesi Antlaşması Osmanlı Devleti'nin boğazlar üzerindeki egemenlik haklarını son kez tek başına kullandığı antlaşmadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması (II. Mahmut)

- Osmanlı X İngiltere
- Kapitülasyonlar genişletildi.
- Sanayi İnkılabının etkisi ile Osmanlı pazarları ithal mallar ile doldu.
- Lonca Teşkilatı çöktü.
- Osmanlı açık pazar, yarı sömürge durumuna düştü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1839 Tanzimat Fermanı'nın İlanı (Abdülmecid)

Osmanlı Devleti Mısır Meselesinin görüşüleceği Londra Konferansı kararlarında etkili olabilmek için ilan etti.

1840 Londra Konferansı (Abdülmecid)

Londra Konferansı düzenlendi ve Mısır Sorunu büyük devletlerin katılımı ile çözümlendi.

Kavalalı'ya verilen yerler geri alındı.

Mısır Sorunu iç sorunken dış sorun haline geldi. (2. Olay)

1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi

Boğazlar ilk kez uluslararası sorun haline geldi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1853 - 1856 Kırım Savaşı (Abdülmecid)

Savaşın Nedenleri:

Rusya'nın Osmanlı Devleti'ni parçalamak istemesi, (Hasta Adam I. Nikola)

Rusya'nın sıcak denizlere inmek istemesi,

Kutsal Yerler sorunu,

Mülteciler sorunu,

Mençikof'un istekleri.

Savaşın Gelişimi:

OsmanlıD. ,İngiltere, Fransa, Avusturya, Piyemonte X Rusya

- Osmanlı Devleti donanması Sinop Baskınında yakıldı.
- İlk kez dış borç alındı. (İngiltere)
- Osmanlı Devleti'nde ilk kez telgraf hattı kuruldu. (İstanbul- Edirne- Şumnu)
- Selimiye Kışlasında modern hemşireliğin kurucusu olan Florence Nightingale ortaya çıktı.
- Savaş sonrasında Paris Barış Konferansı toplandı ve 1856 Paris Antlaşması imzalandı.

İNEBAHTI BASKINI	ÇEŞME BASKINI	NAVARİN BASKINI	SİNOP BASKINI
HAÇLI ORDUSU	RUSLAR	İNGİLTERE- FRANSA- RUSYA	RUSLAR
KIBRIS'IN FETHİ	1868-1774 OSMANLI RUS SAVAŞI	RUM İSYANININ BASTIRILMASI	KIRIM SAVAŞI
II. SELİM	III. MUSTAFA	II. MAHMUT	ABDÜLMECİD

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1856 Islahat Fermanı'nın İlanı (Abdülmecid)

Osmanlı Devleti Gayrimüslimlere yeni haklar vererek Paris Barış Konferansı kararlarında etkili olabilmek amacıyla ilan etti.

1856 Paris Antlaşması (Abdülmecid)

Osmanlı Devleti toprak bütünlüğü Avrupalı Devletler tarafından korunacak.

Yorum: Osmanlı Devleti kendi toprak bütünlüğünü koruyamayacak kadar güçsüzdür.

Osmanlı Devleti Avrupa hukukundan faydalanacak ve Avrupa Devleti sayılacak.

Yorum: Osmanlı Devleti ilk kez Avrupa Devleti sayıldı.

Hem Osmanlı Devleti hem de Rusya Karadeniz'de donanma ve tersane bulundurmayacak.

Yorum: Osmanlı Devleti savaşı kazandığı halde yenilmiş devlet muamelesi görmüştür.

- Savaşta yer almamasına rağmen antlaşmada yer alan devlet Prusya'dır.
- Islahat Fermanı bu antlaşmaya madde olarak eklenmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1875 Balkan Bunalımı (Abdülaziz)

Balkanlardaki azınlıkların vergi vermek istememeleri ve isyan etme süreçleridir. Bu sorunun çözümü için 1876 yılında Tersane Konferansı toplanmıştır.

1876 Tersane Konferansı (II. Abdülhamid)

Balkan Bunalımını çözmek için toplanan konferanstır.

Osmanlı Devleti bu konferansta etkili olabilmek için Kanuni Esasi'yi yürürlüğe koymuş ve Meşrutiyeti ilan etmiştir.

Bu konferansta Rusya'nın isteklerinin reddedilmesi 93 Harbine neden oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı (93 Harbi)

Ruslar Osmanlı Devleti'ne Balkanlar ve Kafkaslar olmak üzere iki koldan saldırdılar.

Kafkas Cephesi: Ruslara direnen kişi Gazi Ahmet Muhtar Paşa'dır.

Erzurum Aziziye Tabyasında direnişin sembolü olan kişi ise Nene Hatun'dur.

Balkan Cephesi: Ruslara uzun süre geçiş izni vermeyen ve Plevne Müdafi olarak bilinen kişi **Gazi Osman Paşa'dır.**

Şıpka Kahramanı olarak bilinen kişi ise **Süleyman Hüsnü Paşa'dır**.

Osmanlı Devleti Ruslara karşı çok ağır bir mağlubiyet almış ve **Ayestafanos (Yeşilköy) Antlaşmasını** imzalamıştır. (İptal edildi.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1878 Berlin Antlaşması (II. Abdülhamid)

- Osmanlı Devleti Berlin Antlaşmasında kendisine yardım edilmesi karşılığında **Kıbrıs**'ı geçici olarak İngiltere'ye bıraktı. (Fransa'nın Süveyş Kanalını açmasının sonucudur.)

Yorum: İleride Kıbrıs Sorununa neden olacak.

Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız oldu.

Yorum: Panslavizm Politikasının sonucudur.

- Kars Ardahan Batum Rusya'nın Doğu Beyazıt ise Osmanlı Devleti'nin oldu. (Değişen madde)

Yorum: Elviyei Selase I. Dünya Savaşında geri alınacak.

- Ermenilerin oldukları bölgelerde ve Girit'te ıslahat yapılacak.

Yorum: Ermeni sorunu ilk kez uluslararası hale geldi.

- Bulgaristan üçe bölünerek Osmanlı Devleti'ne bırakıldı. (Değişen madde)

Yorum: Rusların sıcak denizlere inmesi engellendi.

- Bosna Hersek geçici olarak Avusturya'ya bırakıldı.
- Teselya bölgesi Yunanistan'a bırakıldı.
- 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşından sonra İngiltere Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumaktan vazgeçti. Osmanlı Devleti ise Almanya ile yakınlaştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1878 Halepa Fermanı (II. Abdülhamid)

Osmanlı Devleti'nin Giritli Rumlara özerklik verilen belgedir.

1897 Dömeke Meydan Muharebesi

Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında yapılmış ve Osmanlı zaferi ile noktalanmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk "Gençliğin verdiği heyecan ile bu savaşa katılmayı çok istemiştim." demiştir.

II. Abdülhamid Dönemi'nde Demokratikleşme Çalışmaları

1876 I. Meşrutiyet ilan edildi.

1877 - 1878 Osmanlı Rus Savaşı Bahane edilerek meclis feshedildi.

1878 - 1908 yılları arasındaki 30 yıllık sürece İstibdat Dönemi adı verilir.

1908 yılında Reval Görüşmeleri ve Hürriyet Taburlarının İsyanı ile II. Meşrutiyet ilan edildi.

II. Meşrutiyet karışıklıklarında Bulgaristan, Bosna, Girit kaybedildi.

1909 yılında rejime karşı ilk isyan olan 31 Mart İsyanı çıktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da Kaybettiği Topraklar

1830 Cezayir'in İşgali: Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da kaybettiği ilk topraktır. Fransa tarafından işgal edildi.

1881 Tunus'un İşgali: Fransa tarafından işgal edildi.

1882 Mısır'ın İşgali: İngiltere tarafından işgal edildi.

1912 Trablusgarp'ın İşgali: İtalya'ya Uşi Antlaşması ile kaybedildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dağılma Dönemi Islahatları

II. Mahmut

Özellikleri	Tamamen Avrupa , Bütün alanlarda ıslahat, İlk defa halk yönetime katılmıştır.
1808 Senedi İttifak II. Mahmut 	Ayanlar **X** II. Mahmut Ayanlar resmen tanındı. Senedi İttifak ile padişahın yetkileri ilk kez kısıtlandı. Osmanlı Devleti'nde ilk demokratikleşme hareketidir. İmzalanmasında etkili olan kişi: Alemdar Mustafa Paşa
Muhtarlıklar kuruldu.	Ayanlara son verilerek merkezi otorite güçlendirildi
Divanı Hümayun > Heyeti Vükela	Şeyhülislamlık > Babı Meşihat Dairesi Sadaret Kethüdalığı > Dahiliye Nazırlığı Reisülküttap> Hariciye Nazırlığı Sadrazamlık> Başvekalet
Tasviri Hümayun	Padişah resmi devlet dairelerine asıldı. Merkezi otorite artar.
Tımar Sistemi kaldırıldı.	Ordu, üretim, ekonomi gibi alanları etkiler.
Redif Birlikleri kuruldu.	Güvenlik boşluğunu kapatmak amaçlandı.
Memura fes, ceket, pantolon uygulaması getirildi.	Halk tarafından "Gavur Padişah" olarak kötülenmesine sebep olmuştur.
Müsadere kaldırıldı. (Tanzimat Fermanı ile kanun haline gelecek)	Özel mülkiyetin gelişmesini sağlar.
Posta Teşkilatı kurdu.	Haberleşme ve merkezi otorite artmıştır.
Efkaf Nezareti kuruldu.	Vakıfları tek elden yönetmek amaçlanmıştır.
İlk nüfus sayımı yapıldı.	Asker ve vergi oranlarını belirlemek amaçlandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

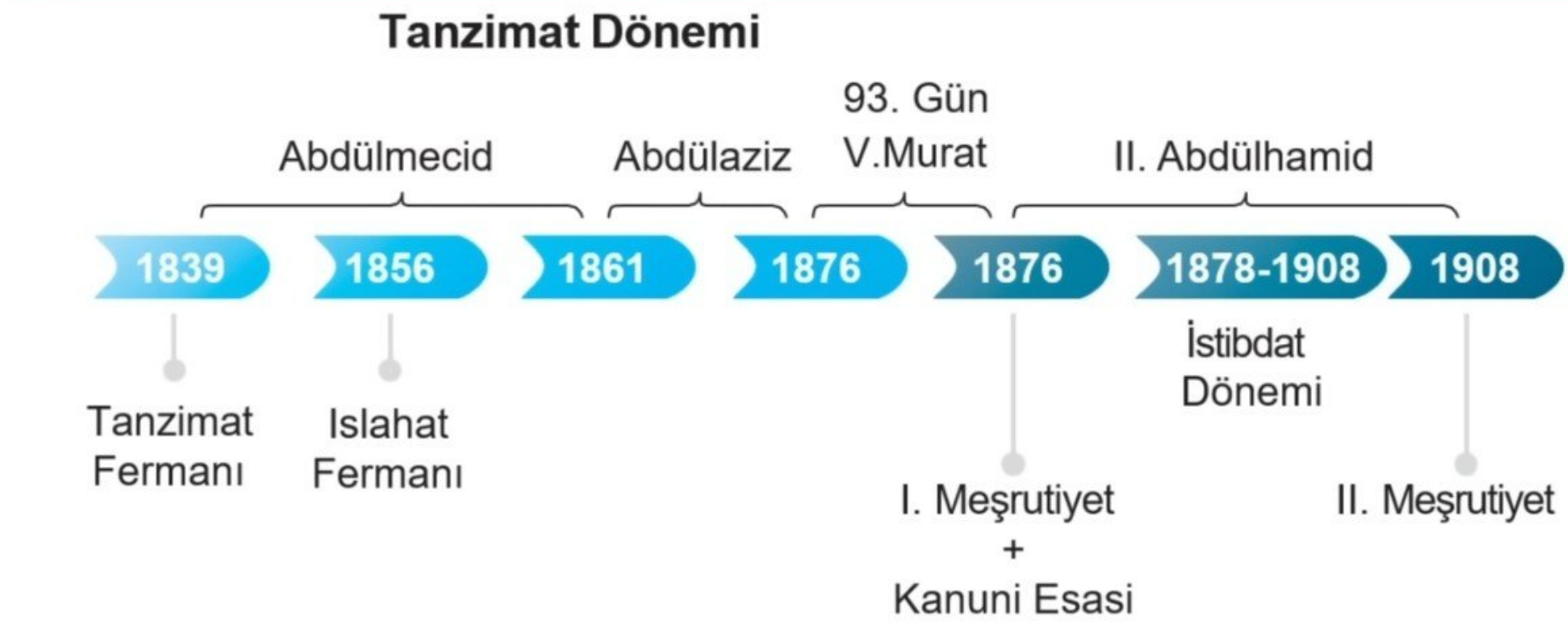
İhtisap Nezareti kuruldu.	Belediye ve zabıta işleri için kurulmuştur.
Mürur Tezkiresi	İstanbul'a giriş belgesidir
Pasaport uygulamasına geçildi.	Yurt dışı gezileri ve yurt dışına gönderilen öğrenciler için düzenlendi.
Darı Şurayı Babıali kuruldu.	Hükümet işlerinin görüşülmesi için kurulmuştur. Sadaret'e danışmanlık yapar.
Darı Şurayı Askeri	Yeni ordunun teşkilatlanması ve askerlik işlerinin yürütülmesi için kuruldu.
Meclisi Valayı Ahkamı Adliye	Islahatları planlayıp icrasını denetleyen yüksek yasama ve yargı organıdır. Abdülaziz: Şurayı Devlet- Divanı Ahkamı Adliye
Sekbanı Cedit ve Eşkinci Ocakları kuruldu	Yeniçeriler tarafından kaldırıldı.
Yeniçeri Ocağı kaldırıldı. (Vakayı Hayriye)	Yeniliklerin önündeki en büyük engel kaldırıldı.
Asakiri Mansurei Muhammediye	Yeniçeri Ocağı yerine kurulan ordudur
Seraskerlik makamı kuruldu	Yeniçerilerin kaldırılmasından sonra kara ordularının en yüksek amiridir
Donizetti Paşa tarafından Mızıkai Hümayun kuruldu.	Mehterhane kaldırıldı.
Mektebi Harbiye- Mektebi Tıbbiye	Modern donanımlı subay- Modern tıp eğitimi
Mektebi Maarifi Adliye kuruldu	Enderun Mektebi yerine kuruldu.
Avrupa'ya eğitim amaçlı öğrenci gönderildi.	Avrupa'ya eğitim amaçlı öğrenci gönderen ilk padişahtır.
Tercüme Odaları kuruldu	Tercüme ihtiyaçlarını giderecek Müslüman uzman yetiştirmek için kurulmuştur
Takvimi Vekayi çıkarıldı.	İlk resmi gazetedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Karantina uygulandı.	Verem salgını sebebiyle Osmanlı Devleti'nde ilk karantina uygulandı.
Yurt içi gezileri düzenlendi.	İlk defa Yurt içi gezileri düzenleyen padişah II. Mahmut'tur.
Ekonomi	Yerli malı teşvik edildi ve fes, kumaş fabrikaları açılarak ihracat arttırılmaya çalışıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Abdülmecid Dönemi Islahatları

1839 Tanzimat Fermanı (Gülhane Hattı Hümayunu)

İlan Eden:

Hazırlayan:

Düşünce Akımı:

Amaç:

İlan Edilmesinde Etkili Olan Gelişme:

Şifre:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Maddeleri:

- Tüm vatandaşların can, mal ve namus güvenliği sağlanacak.
- Hiç kimse yargılanmadan cezalandırılmayacak.
- Vergiler herkesin gelirine göre alınacak.
- Herkes askere gidecek. (Askerlik vatan hizmeti haline geldi)
- Herkes mal, mülk edinebilecek bunu miras bırakabilecek. (Müsadere kaldırıldı)
- Rüşvet ortadan kaldırılacak.

1856 Islahat Fermanı

İlan Eden:

Hazırlayan:

Düşünce Akımı:

Amaç:

İlan Edilmesinde Etkili Olan Gelişme:

Şifre:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Maddeleri:

- Gayrimüslimlere devlet görevine girme, askerlik yapma ve askeri okullara girme gibi konularda Müslümanlarla aynı haklar tanınacaktır. (Cizye vergisi kaldırıldı ve tek seferlik bedel ödenecek.)
- İltizam usulüne son verilmiştir.
- Herkesten aynı oranda vergi alınacaktır.
- Gayrimüslimlere küçük düşürücü sözler söylenmeyecektir.
- Azınlıklar il genel meclislerine üye olabilecek. (Gayrimüslimlerin ilk siyasi hakkı)
- Gayrimüslimlerde Osmanlı ülkesinde mülk satın alabilecek.
- Mahkemeler halka açık ve adil yargılama sağlanacaktır.
- Gayrimüslimlerin de şahitlikleri kabul edilecek ve herkes kendi dinine göre yemin edebilecektir.
- Hapishaneler ıslah edilecek ve her türlü eziyet ve işkenceye son verilecektir.
- Her cemaat kendi millî dilinde eğitim yapmak üzere okul açabilecektir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Abdülmecid Dönemi Diğer Islahatlar

Polis ve Jandarma Teşkilatı kuruldu.	Merkezi otorite artar.
Belediye Örgütü kuruldu	İlk
Rüsumat Emaneti kuruldu.	Liman ve kıyıların güvenliğini sağlamak için kuruldu.
İlk dış borç alındı. (İngiltere)	En çok dış borç Fransa'dan alındı.
Islahı Sanayi Komisyonu kuruldu.	Sanayi düzenlemeleri ve zarar görenler içindir.
İlk demiryolu hattı kuruldu.	İzmir-Aydın- Nafia Nazırlığı
Muhassıllık Meclisleri kuruldu.	İltizam usulü yerine vergi toplamak içindir.
Bankı Dersaadet- Bankı Osmani	İlk Osmanlı Bankası- Yabancı sermayeli ilk Osmanlı Bankası
Kaime	İlk kağıt para basıldı
İlk telgraf hattı kuruldu.	İstanbul Edirne Şumnu. Kırım Savaşı
Şirketi Hayriyye kuruldu.	Osmanlı Devleti'nin ilk şirketidir. (Yolcu taşıma)
Darülmuallimin kuruldu.	Erkek Öğretmen Okulu
Mektebi Mülkiye kuruldu.	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinin temelidir.
Darülmaarif kuruldu.	Tanzimat Döneminin getirdiği yeniliklere uygun memur yetiş-tirmek için kuruldu.
İlk Modern tiyatro kuruldu.	Güllü Agop
Maarifi Umumiye Nezareti	MEB
Arazi Kanunnamesi	Toprak Hukuku ile ilgili her şey.
Ceridei Havadis	İlk yarı resmi gazetedir.
Encümeni Daniş kuruldu.	Talim Terbiye Kurulu gibi çalışır.
1859 Kuleli Vakası	Abdülmecid'e düzenlenen başarısız darbe girişimidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Abdülaziz Dönemi Islahatları

Yurt Dışı Seyahati	İlk Yurtdışı Seyahati
Heykel	Heykel > İlk
Mektebi Sultani	Galatasaray Sultanisinin temelidir.
Nizamiye Mahkemeleri	Şeri konular dışındaki davalara bakar.
Beylerbeyi ve Çırağan Sarayları	KPSS 2016
Vilayet Nizamnamesi	Kaza Köy arasına > Nahiye
Darülfünun	İlk Üniversite
Maârif-i Umûmiyye Nizamnâmesi	Eğitim belli esaslara göre düzenlendi.
Darülmuallimat	Kız Öğretmen Okulu
Darüşşafaka	Anne veya babasını kaybetmiş öğrencilerin eğitimi için açılmış kurumdur.
İlk Resim Sergisi	Şeker Ahmet Paşa
3. Büyük Deniz Filosu	Abdülaziz-2016 KPSS
Memleket Sandıkları	Mithat Paşa- Ziraat Bankası
Mecelle	Ahmet Cevdet Paşa
Süveyş Kanalı	İngiltere- Fransa
Ramazan Kararnamesi	Borçlar ödenemeyecek.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Abdülhamid Dönemi Islahatları (V. Murat'tan sonra tahta geçti)

I. Meşrutiyet

İlan Eden:

İlan Edilme Amacı:

Etkili Olan Grup:

Etkili Olan Gelişme:

Kanuni Esasi'nin Hazırlanmasında Etkili Olan Kişi:

1876 yılında Kanuni Esasi uygulamaya koyuldu ve I. Meşrutiyet ilan edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kanuni Esasinin Maddeleri

- Osmanlı Devleti Ekber ve Erşed olan tarafından yönetilir.
- I. Ahmet Döneminde getirilen Ekber ve Erşed Sistemi ilk kez kanun haline gelmiştir.
- Devletin dili Türkçe dini İslam'dır.
- Devlet memuru olabilmek için Türkçe bilmek şarttır.
- Yasama görevi Ayan ve Mebusan Meclisindedir. (çift parlamentolu sistem)

Ayan Meclisi: Padişah> Ömür Boyu

Mebusan Meclisi: Halk> 4 Yıl

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Son söz padişaha aittir.
- Kanun yapma teklifini hükümet sunar.
- Hükümet icraatlerinden padişaha karşı sorumludur.
- Meclisi dağıtmak ya da toplamak padişahın tasarrufundadır..
- Padişah sürgüne gönderme ve angarya cezası verme hakkına sahiptir.

Dikkat: 93 Harbi sebebi ile Meclis feshedilmiş ve 1878 - 1908 yılları arasında İstibdat Dönemi yaşanmıştır.

II. Meşrutiyet'in ilanı ile İstibdat Dönemi son bulmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Abdülhamid Dönemi Diğer Islahatlar

Politika	İslamcılık
Yakınlaşılan Devlet	Almanya
Yönetim Merkezi	Yıldız Sarayı
Çırağan Baskını	II. Abdülhamid > V. Murat
Sanayi Nefise Mektebi	Güzel Sanatlar Fakültesi Temelidir.
Himayei Etfal	Çocuk Esirgeme Kurumu
Hamidiye Etfal	İlk Çocuk Hastanesi
Darülhayri Ali	Islahane
Darülaceze	Yaşlı Ve Düşkünler
Baytar Mektebi, Aşiret Okulları…	Maarifperver Padişah
Hafiye - Jurnal Teşkilatı	İstihbarat Teşkilatı
İstibdat	Dergi Ve Gazetelere Sansür
Ziraat Bankası	Osmanlıdan Kalan Tek Banka
Mecelle	Abdülaziz- II. Abdlhamid
3B Demir Yolu Projesi	Almanya Yardımı İle…
Ertuğrul Fırkateyni	Japonya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Meşrutiyet'in İlanı

İlan Eden:

İlan Edilme Amacı:

Etkili Olan Grup:

Etkili Olan Gelişme:

Sonrasında Çıkan İsyan:

İlan Süreci: Reval Görüşmeleri yapıldı ve Hürriyet Taburları isyan etti bu sebeple II. Abdülhamid II. Meşrutiyet'i ilan etmek zorunda kaldı.

Dikkat: II. Meşrutiyet karışıklıklarında BBG kaybedildi.

Dikkat: II. Meşrutiyet ile Türk tarihinde ilk kez çok partili hayata geçildi.

Siyasi Partiler: İttihat ve Terakki, Hürriyet ve İtilaf, İttihadı Muhammedi, Ahrar Fırkası…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

31 Mart İsyanı: Osmanlı tarihindeki **ilk gerici (İrticai)** ayaklanmadır.

İlk Basın Şehidi: Hasan Fehmi

İsyana Sebep Olanlar: Serbesti ve Volkan Gazeteleri, İttihadı Muhammedi, Avcı Taburları

İsyanın Bastırılması: Hareket Ordusu (Mahmut Şevket Paşa- Mustafa Kemal Atatürk)

Sonuç: II. Abdülhamid > V. Mehmet Reşat

Dikkat: Meclis kararı ile tahttan indirilen ilk padişah II. Abdülhamid'tir.

1909 Kanuni Esasi Değişikliği: 1876 Kanuni Esasi'de ilk maddeler aynı kalmak şartıyla demokratikleşme için değişiklikler yapıldı.
Çok partili hayata ilk kez II. Meşrutiyet ile geçildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Devleti'ni Dağılmaktan Kurtarma Fikirleri	
Osmanlıcılık	**Temsilcileri:** Namık Kemal, Mithat Paşa, Ali Sua- vi Ziya Paşa, Şinasi
Turancılık	**Temsilcileri:** ittihat ve Terakki Üyeleri.
Türkçülük	**Temsilcileri:** Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Meh- met Emin Yurdakul, Yusuf Akçura, İsmail Gaspralı, Zeki Velidi Togan…
Batıcılık	**Temsilcileri:** Abdullah Cevdet, Celal Nuri, Tevfik Fikret
İslamcılık	**Temsilcileri:** Mehmet Akif Ersoy, Cemaleddin Afgani, Sait Halim Paşa, Ahmet Hamdi Akseki…
Ademi Merkeziyetçilik	**Temsilcileri:** Prens Sebahattin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Atatürk'ün Hayatı

Eğitimi

Mahalle Mektebi

Şemsi Efendi İlkokulu

Selanik Mülkiye Rüştiyesi

Selanik Askeri Rüştiyesi (Kemal adını aldı.)

Manastır Askeri Lisesi

İstanbul Harp Okulu (Teğmen)

İstanbul Harp Akademisi (Kurmay Yüzbaşı)

Düşünce Hayatını Etkileyen Yazar ve Düşünürler

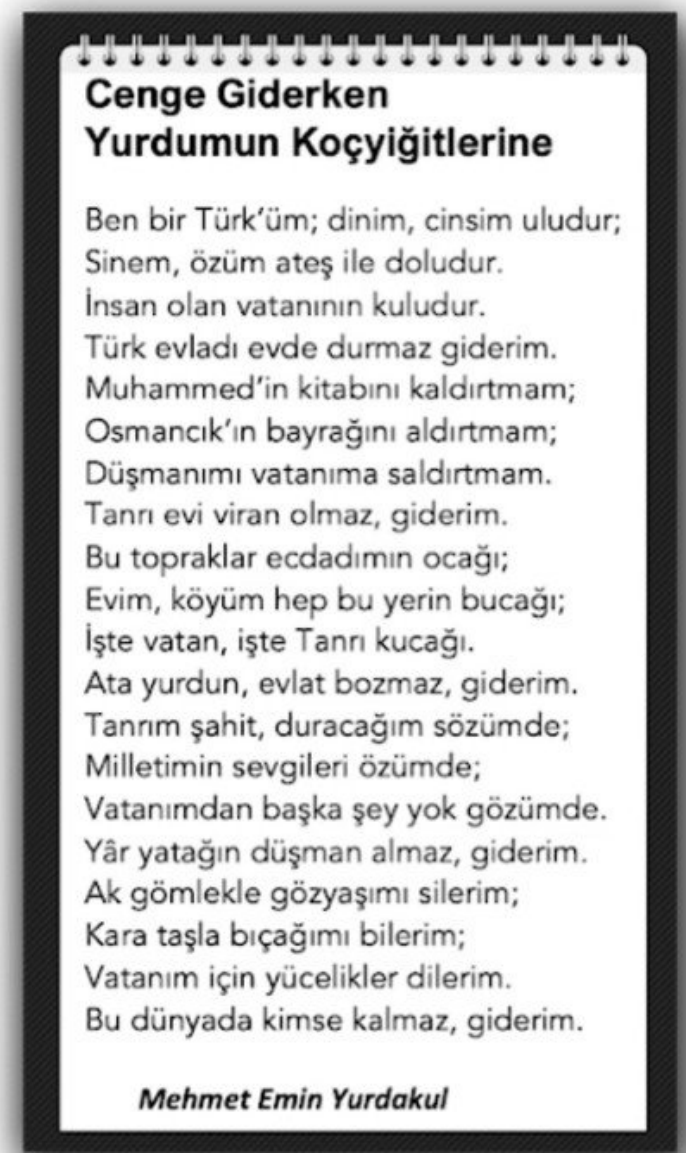
Ziya Gökalp:

Namık Kemal:

Mehmet Emin Yurdakul:

Tevfik Fikret:

Jean-Jacques Rousseau, Voltaire, Descartes, Montesquieu..

Cenge Giderken Yurdumun Koçyiğitlerine

Ben bir Türk'üm; dinim, cinsim uludur;
Sinem, özüm ateş ile doludur.
İnsan olan vatanının kuludur.
Türk evladı evde durmaz giderim.
Muhammed'in kitabını kaldırtmam;
Osmancık'ın bayrağını aldırtmam;
Düşmanımı vatanıma saldırtmam.
Tanrı evi viran olmaz, giderim.
Bu topraklar ecdadımın ocağı;
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı;
İşte vatan, işte Tanrı kucağı.
Ata yurdun, evlat bozmaz, giderim.
Tanrım şahit, duracağım sözümde;
Milletimin sevgileri özümde;
Vatanımdan başka şey yok gözümde.
Yâr yatağın düşman almaz, giderim.
Ak gömlekle gözyaşımı silerim;
Kara taşla bıçağımı bilerim;
Vatanım için yücelikler dilerim.
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.

Mehmet Emin Yurdakul

Düşünce Hayatını Etkileyen Şehirler

Selanik, Manastır, Şam, Sofya, İstanbul

Görevleri:

İlk Görev Yeri: Şam V. Ordu

Cemiyet: Vatan ve Hürriyet

Tarih Sahnesine Çıkışı: 31 Mart İsyanı Hareket Ordusu

Sömürgecilik: Trablusgarp Savaşı

1912 Gelibolu: Akdeniz Boğazı Komutanlığı

Çanakkale: Bolayır Kolordusu Kurmay Başkanı

1913: Sofya Askeri Ateşemiliteri

I. Dünya Savaşı: **Ç K S**

Amasya Genelgesi .....**istifa**..... Erzurum Kongresi

Esk. Kütahya Sav. .....**geri dönüş**..... Sakarya Meydan Muh.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Aldığı Rütbe ve Ünvanlar

Trablusgarp Savaşı: Binbaşı

Çanakkale Cephesi: Albay

Kafkas Cephesi: General

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yazılmasına Katkıda Bulunduğu Eserler

Liseler İçin Tarih Notları, Vatandaş için Medeni Bilgiler, Cumalı Ordugahı, Takımın Muharebe Talimi, Zabit ve Kumandan ile Hasbihal, Taktik ve Tatbikat Gezisi, Geometri Kitabı, Karsbad Hatıraları, Nutuk

Nutuk (Söylev)

Süreç: 1919- 1927

Alfabe: Arap

Okunduğu Yer: CHP'nin 2.Kurultayı- Cumhuriyet Müzesi

En Çok İsmi Geçen Kişi: Yahya Kaptan

Geliri: Türk Hava Kurumu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Atatürk'ü Anlatan Biyografiler

Armstrong - Bozkurt

Lord Kinross - Bir Milletin Yeniden Doğuşu

Andrew Mango - Modern Türkiye'nin Kurucusu

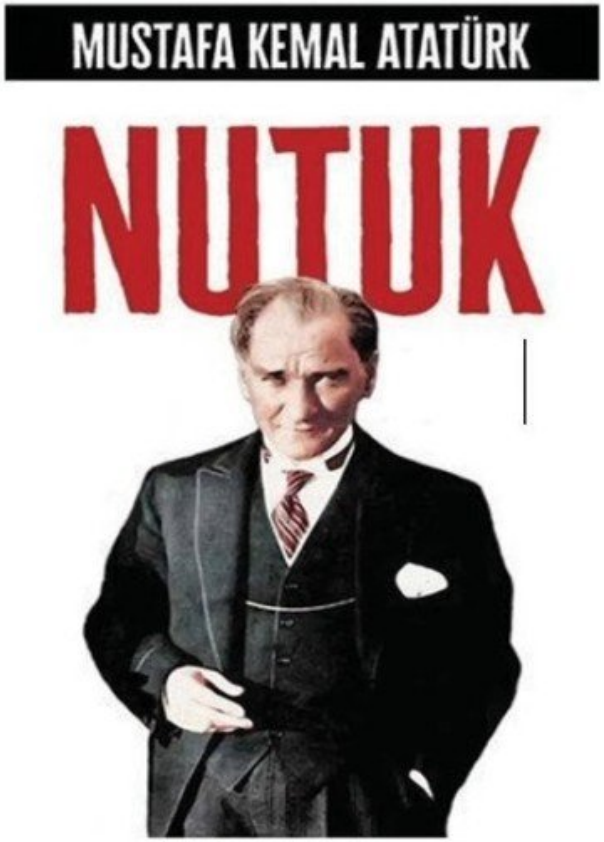
Klaus Kreiser - Atatürk

Şevket Süreyya Aydemir - Tek Adam

Attila İlhan - Hangi Atatürk

Salih Bozok - Hep Atatürk'ün Yanında

Ali Fuat Cebesoy - Sınıf Arkadaşım Atatürk

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Atatürk'ün Hastalığı ve Ölümü

İlk Tanı: Dr. Nihat Reşat Belger

Kesin Tanı: Ömer İrdelp

Naaş: 1953'e kadar Etnografya Müzesi > Anıtkabir

Cenaze Namazı: Şerafettin Yaltkaya

Anıtkabir Mimarları: Emin Onat - Orhan Arda

Okuduğu Son Eser: Belleten Dergisi

1 Günlük Cumhurbaşkanı: Abdülhalik Renda

Son Başbakan: Celal Bayar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

1911-1912 Trablusgarp Savaşı

Nedenleri:

- İtalya'nın siyasi birliğini geç sağlaması
- Trablusgarp'ın kaynakları
- Bölgenin İtalya'ya yakın olması
- Osmanlı'nın savunamaması
- Rocconiggi Antlaşması

Trablusgarp'ı Neden Savunamadık?

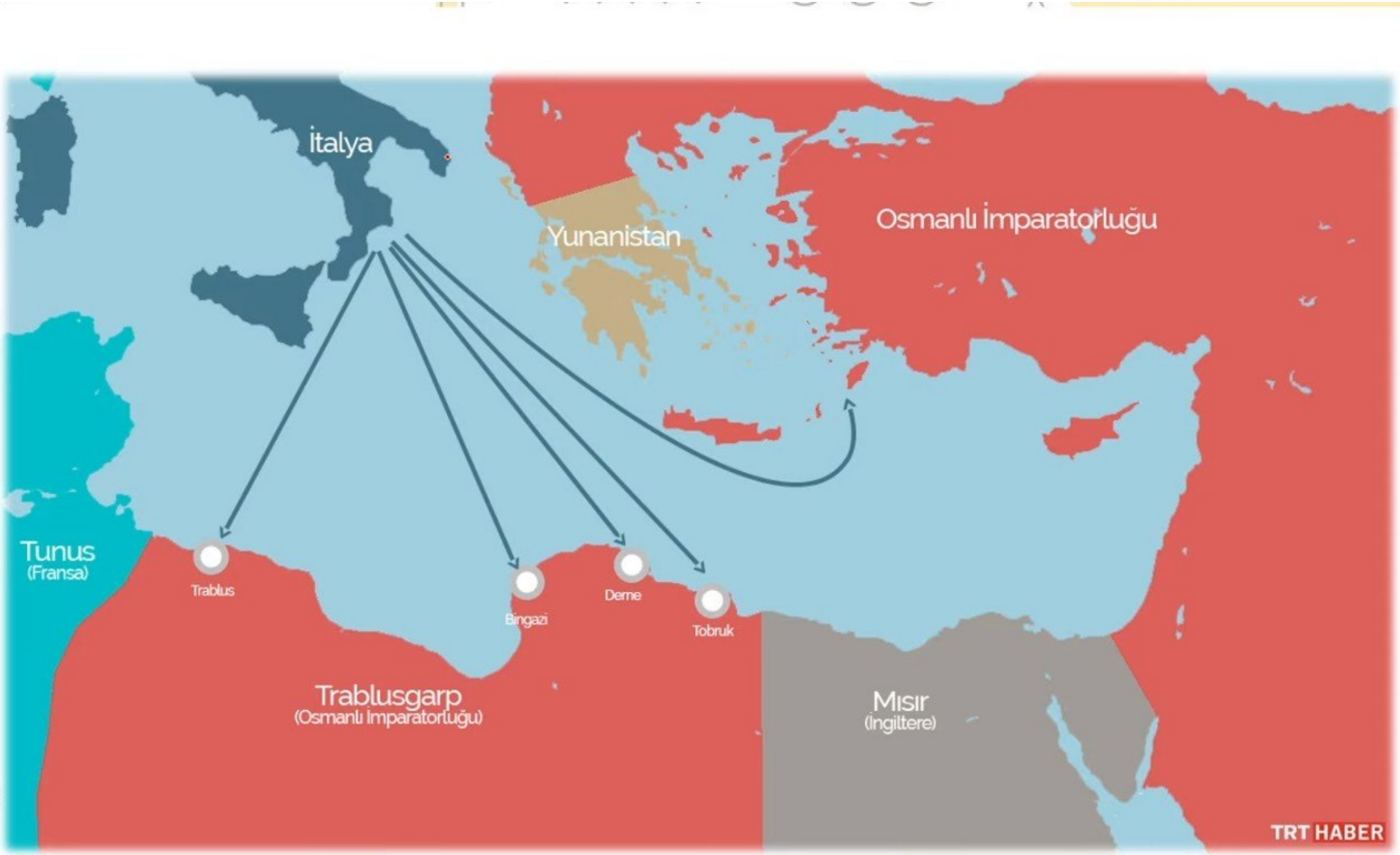
- Mısır'da İngilizlerin bulunması
- Donanmanın Haliç'te çürümesi

Savaş:

Mustafa Kemal Atatürk: Derne Tobruk

Enver Paşa: Bingazi

İtalya Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için 12 Ada'ya asker çıkarmış ve Çanakkale'yi abluka altına almıştır. Balkan Devletlerinin de Osmanlı Devleti'ne saldırı hazırlığında olması Osmanlı Devleti'ni Uşi Antlaşmasını imzalamaya itmiştir.

İtalya
Yunanistan
Osmanlı İmparatorluğu
Tunus
(Fransa)
Trablus
Bingazi
Derne
Tobruk
Trablusgarp
(Osmanlı İmparatorluğu)
Mısır
(İngiltere)
TRT HABER

1912 Uşi Antlaşması

- Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.

Yorum: 3 kıtada süren hakimiyet 2 kıtaya düştü.

- Trablusgarp halkı dini bakımdan halifeye bağlı kalacak.

Yorum: Halifelik 2. Kez siyasi olarak kullanıldı.

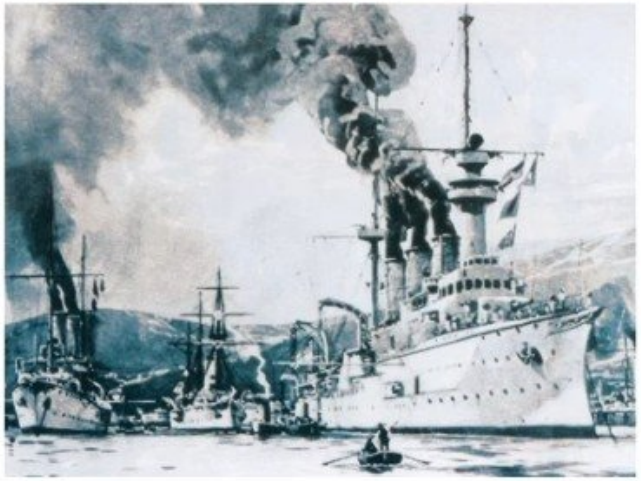
12 Ada Balkan Savaşları bitene kadar geçici olarak İtalya'ya bırakılmıştır.

Yorum: İtalyanlar > II. Dünya Savaşı 1847 Paris Antlaşması> Yunanistan

Trablusgarp'ın borçları İtalya tarafından ödenilecek.

İtalya Kapitülasyonların kaldırılması için Osmanlı Devleti'ne yardım edecek.

DİKKAT

- Dünyada savaş uçağı ilk kez Trablusgarp Savaşında kullanıldı.
- Mustafa Kemal Atatürk gözünden yaralandı.
- Mustafa Kemal Atatürk'ün sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.
- Atatürk'ün rütbesi Binbaşılığa yükseltildi.

Balkan Savaşları

I. Balkan Savaşı (V. Mehmet Reşit)

Savaş Neden Çıktı?	Rusya'nın kışkırtmaları- Osmanlı'yı Balkanlardan atmak
Savaşın Tarafları	B Y S K **X** Osmanlı Devleti
Savaş 	• Büyük Devletler savaş sonrası sınırları tanımayacaklarını ilan ettiler. • Karadağ Yenipazar'a saldırdı ve savaş başladı. • Osmanlı Devleti mağlup oldu ve Londra Antlaşması imzalandı.
Neden Mağlup Olduk?	Tecrübeli askerlerin terhis edilmiş olması, Orduya siyasetin girmiş olması, Birden fazla cephede savaşılması. Salgın hastalıklar
Savaşın Sonuçları 	• **1913 Londra Antlaşması imzalandı.** • **Kaybedilen Yerler Şifresi: BADEM SELANİK** • **B**atı Trakya, **A**rnavutluk, **D**oğu Trakya, **E**ge Adaları, **M**akedonya, Selanik • Balkan sınırı **Midye Enez Hattı** oldu. • En karlı çıkan: Bulgaristan
Babı Ali Baskını	Kamil Paşa Hükümeti'nin indirilerek Mahmut Şevket Paşa Hükümetinin kurulduğu hükümet darbesidir. 3 Paşalar Dönemi başladı. (Cemal- Talat- Enver)
Önemli Bilgiler	**Hamidiye Kahramanı:** Rauf Orbay **Arnavutluk:** Osmanlı'dan ayrılan son Balkan devletidir. (Türkçülük)

II. Balkan Savaşı

Nedenleri	Bulgaristan'ın fazla toprak alması
Savaşın Tarafları	Y R S K **X** Bulgaristan
Savaşın Sonuçları	Bulgaristan yenildi. Osmanlı Bulgaristan'a saldırarak Doğu Trakya'yı geri aldı. (TEK) **Sınır:** Midye Enez – Meriç Nehri sınır oldu. **Batı Trakya Türk Cumhuriyeti:** Kuşçubaşı Eşref tarafından Gümülcine'de kuruldu. **Romanya:** I. Balkan Savaşına katılmayıp II. Balkan Savaşına katılan devlet Romanya'dır.
Antlaşmalar	**Bükreş Antlaşması:** Balkan Devletleri **İstanbul Antlaşması:** Osmanlı- Bulgaristan (Meriç Nehri) **Atina Antlaşması:** Osmanlı- Yunanistan **İstanbul Antlaşması:** Osmanlı- Sırbistan
Önemli Bilgiler	**Edirne Fatihi:** Enver Paşa **Edirne Müdafi:** Şükrü Paşa **Dikkat:** Anadolu'ya Türk Göçü başladı. **Dikkat:** Batı Trakya Türkleri sorunu başladı.

I. DÜNYA SAVAŞI VE SONUÇLARI

Nedenleri:

- Devletler Arası Bloklaşma
- Panslavizm
- Silahlanma Yarışı
- Sömürgecilik
- Hammadde ve Pazar Arayışı
- Sıcak Denizlere İnme İsteği
- Milliyetçilik
- Alsace - Lorraine Sorunu
- Avs. Mac. Veliahtının Princip tarafından öldürülmesi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İtilaf Dev. Antlaşma Dev.	İttifak Dev. Bağlaşma Dev.	Önemli Bilgiler
İngiltere	Almanya	Savaşın süresini uzatan devlet Osmanlı Devletidir.
Fransa	Avusturya Macaristan	Savaşın süresini kısaltan devlet ABD'dir.
Rusya	İtalya	Savaştan en erken çekilen devlet Japonya'dır.
İtalya	Bulgaristan	Savaşta İttifak Bloğundan en erken çekilen Bulgaristan'dır.
Sırbistan	Osmanlı Devleti	Savaşta İttifak Bloğunda kara bağlantısı sağlayan Bulgaristan'dır.
ABD		Savaştan en zararlı çıkan devlet Almanya'dır.
Japonya		Savaşta en karlı çıkan devletler İngiltere, Japonya gibi devletlerdir.
Yunanistan		Savaşa son katılan devlet Yunanistan'dır.
		Savaşta taraf değiştiren devlet İtalya'dır. (Londra Antlaşması)
		Savaştan çekilen devlet Rusya'dır. (Bolşevik İhtilali)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Savaşta Osmanlı Devleti

Padişah: V. Mehmet Reşat- VI. Mehmet Vahidettin

Atatürk: Sofya Askeri Ateşemiliteri- Çanakkale – Kafkas – Suriye Fi.

Osmanlı Devleti Neden Almanya İle Savaşa Girdi?

- Almanya'nın savaşı kazanacağına olan inanç,
- Almanların üstün silah teknolojisi,
- Siyasi yalnızlıktan kurtulma çabası,
- Kaybettiği toprakları geri alma isteği,
- Almanya'nın Müslüman sömürgesinin olmaması…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

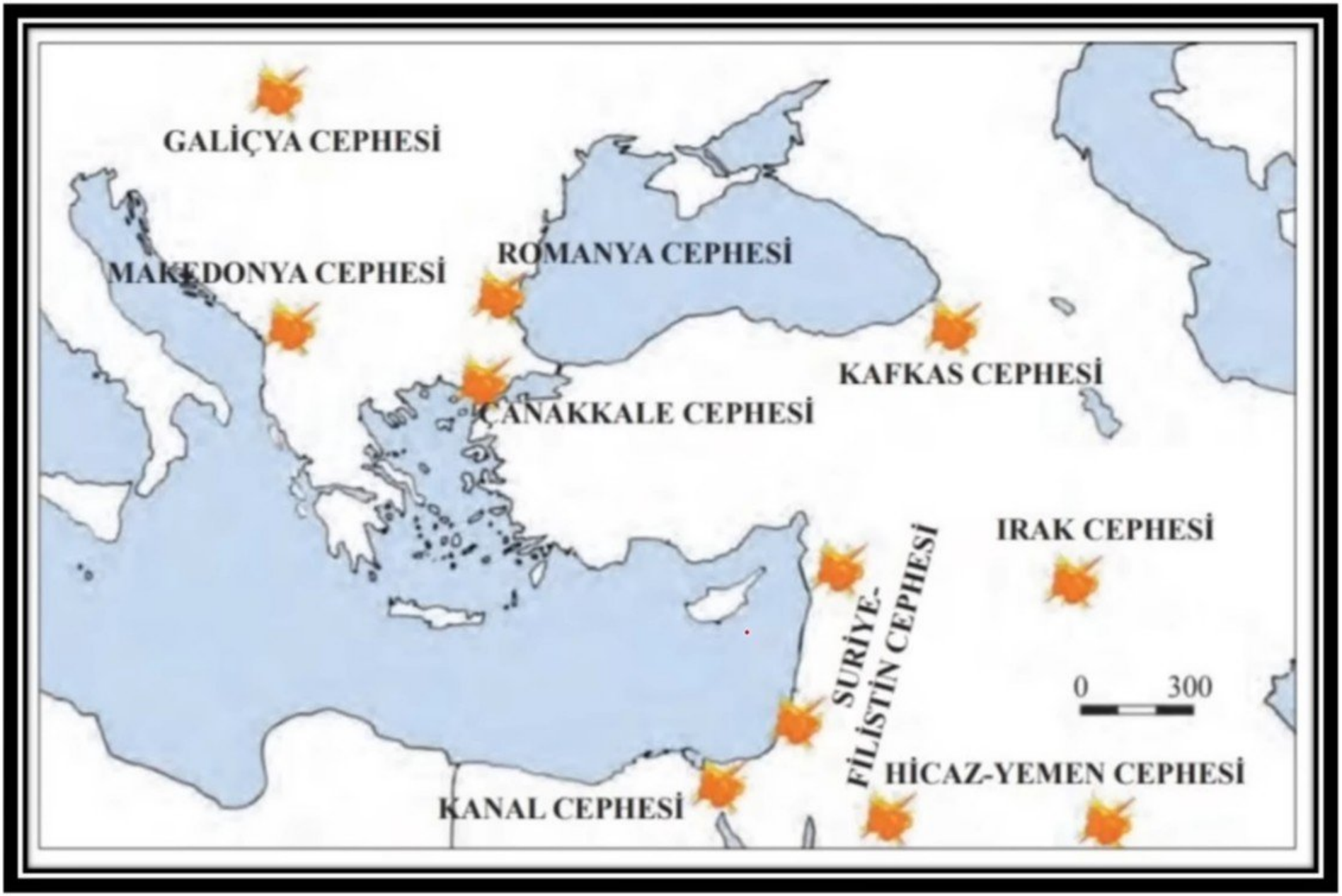
Almanya Neden Osmanlı İle Savaşa Girdi?

- Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumunun önemi,
- Osmanlı Devleti'nin nüfus gücünü kullanma,
- Halifeliğin gücünden faydalanma (Cihat İlanı),
- Yeni cepheler açılmasını sağlayarak savaş yükünü hafifletme gibi sebeplerden dolayı Almanya Osmanlı Devleti'ni savaşta yanında istedi.

Savaşa Giriş?

- Osmanlı tek taraflı kapitülasyonları kaldırdı.
- İtilaf Bloğu ile savaşa girmek istendi kabul görmedi.
- Goben ve Breslav'a Yavuz ve Midilli adı verilerek Rus Limanları bombalandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

Taaruz Cepheleri	Savunma Cepheleri	Yardım Cepheleri
Kanal Cephesi	Çanakkale Cephesi	Makedonya
Kafkas Cephesi	Suriye Filistin Cephesi	Galiçya
	Hicaz Yemen Cephesi	Romanya
	Irak Cephesi	

Taarruz Cepheleri

Kafkas Cephesi

Neden Açıldı?	Turancılık, Elviyei Selase, Bakü Petrolleri
Sarıkamış Faciası	Enver Paşa> Ruslar > On binlerce şehit. Trabzon, Bitlis, Muş, Van, Erzurum, Erzincan Ruslar tarafından işgal edildi.
Tehcir Kanunu (Sevk ve İskan Kanunu)	Ermeniler Ruslarla anlaşarak Türkleri katledince sürgüne gönderildiler. (Suriye ve Lübnan)
Mustafa Kemal Atatürk	Muş ve Bitlis'i geri aldı. Altın Kılıç Madalyasını aldı. Generalliğe yükseldi.
Cephenin Kapanışı	Çarlık Rusya > Lenin> SSCB kuruldu. **SSCB:** Brest Litowsk Antlaşması ile savaştan çekildi. SSCB Kars, Ardahan ve Batum'u Osmanlı Devleti'ne bıraktı.
Önemi	Toprak kazandığımız tek cephedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kanal Cephesi

Neden Açıldı?	Mısır'ı geri almak, Süveyş Kanalını ele geçirmek
Taarruz Harekatı	Cemal Paşa> 2 Taaarruz> Başarısız
Seydi Beşir Olayı	İngilizlerin esir ettiği Osmanlı askerlerini mikrop kırma bahanesi ile kör etmesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Savunma Cepheleri

Çanakkale Cephesi

Neden Açıldı?	İstanbul'u almak Savaşın süresini kısaltmak Çarlık Rusya'ya yardım etmek	Rusya'nın tahılından faydalanmak Balkan Dev. yanlarında savaşa çekmek Osmanlı'nın Asya Avrupa bağlantısını kesmek
Deniz Savaşları	**Mayın Döşeyen Gemi:** Nusrat **Seyit Onbaşı:** Ocean **18 Mart Kahramanı:** Cevat Çobanlı	
Kara Savaşları	Conkbayırı, Kireçtepe, Arıburnu, Kilitbahir, Seddülbahir, Çimentepe gibi yerlerde yapılan savaşlarda İtilaf Devletlerinin geçişine izin vermedi.	
Sonuçları	I. Dünya Savaşının süresi uzadı. Rusya'ya yardım götürülemedi ve iç savaş şiddetlendi. Bulgaristan Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa girdi	Yüzbinlerce insan hayatını kaybetti. Mustafa Kemal Atatürk tanınmıştır.
Önemli Kişiler	**18 Mart Kahramanı:** Cevat Çobanlı **Anafartalar Kahramanı:** Mustafa Kemal Atatürk	**Alçıtepe Kahramanı:** Kazım Karabekir
Önemli Bilgiler	**Conkbayırı**: "Ben size taarruzu değil ölmeyi emrediyorum." **Kemalyeri:** Mustafa Kemal Atatürk'ün Çanakkale Savaşlarında komuta ve konaklama merkezidir. **Mustafa Kemal Atatürk:** Albay **Diğer İsimler**: Aydınlar Savaşı- Centilmenler Savaşı	

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hicaz Yemen Cephesi

Neden Açıldı?	Kutsal Bölgeleri ele geçirmek Bölge petrollerini ele geçirmek
Savaş	Fahrettin Paşa > Araplar İngilizlere destek verdi. > Mağlup olduk.
Önemli Bilgiler	**Çöl Kaplanı- Medine Müdafi**: Fahrettin Paşa **Çekirge Genelgesi:** Fahrettin Paşa'nın açlıktan ölümü engellemek için çıkardığı genelge. **Mac Mahon Antlaşması:** Şerif Hüseyin- Lawrence (İslamcılık son buldu.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Irak Cephesi

Neden Açıldı?	Çarlık Rusya'ya yardım Musul ve Abadan Petrolleri Hindistan güvenliği
Savaş	Selmanı Pak ve Kutül Amare'de başarılar kazanılsa da mağlup olduk.
Kutül Amare Zaferi	Halil Kut> 13000+ İngiliz askeri ve Townshend esir alındı. Kutül Amare Kahramanı: Halil Kut

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Suriye Filistin Cephesi

Neden Açıldı?	Kanal cephesinin devamı niteliğindedir.
Savaş	Atatürk Anadolu'nun Güneyine hat çekerek Anadolu'yu korudu. (Yıldırım Orduları Grup Komutanı)
Atatürk 1. Dünya Savaşı	Çanakkale Cephesi: Albay Kafkas Cephesi: Tuğgeneral Suriye Filistin Cephesi: Yıldırım Orduları Grup Komutanı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SSCB'nin Savaştan Çekilişi

Lenin > Bolşevik Devrimi> SSCB

Brest Litowsk Ant. > Sarı Kitap

I. Dünya Savaşında Gizli Antlaşmalar

- **İstanbul Antlaşması:** Rusya> Boğazlar İstanbul
- **Syces Picot Antlaşması:** İngiltere ve Fransa> Orta Doğu
- **Londra Antlaşması:** İtalya taraf değiştirdi.
- **Saint Jean De Maurienne Ant.:** İzmir ve Çevresi > İtalya
- **Mac Mohon Antlaşması:** Şerif Hüseyin +Lawrence
- **Petrograt Antlaşması:** Rusya> Doğu Anadolu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ABD'nin Savaşa Girişi

Yalnızlık Politikası > Almanların ticaret gemilerini vurması > Wilson Prensipleri

Wilson Prensipleri

- Yenen Devletler yenilen devletlerden toprak ve savaş tazminatı almayacak.

  Yorum: İttifak Grubu yenilgiyi kabullendi.

  Yorum: Manda ve himaye kavramı ortaya çıktı.
- Dünya barışını korumak için uluslararası bir teşkilat kurulacak.
- **Yorum:** Milletler Cemiyeti (Cemiyeti Akvam)
- Her ulus çoğunlukta olduğu yerde kendi kaderini kendisi tayin edecek.

Yorum: Self Determinasyon ilkesidir. Çoğunlukta bulunduğumuz yerlerde katledilmemize sebep olmuştur.

- Boğazlar tüm ticaret gemilerine açık savaş gemilerine kapalı olacaktır.

Yorum: Osmanlı egemenlik hakları zarar gördü.

- Polonya Devleti kurulacak.

Yorum: Almanya başta olmak üzere Avrupa'yı kontrol etme amacı taşır.

- Devletler arasında gizli antlaşmalar yapılmayacak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Dünya Savaşı'nın Sonuçları

- İmparatorluklar parçalandı ulus devletler kuruldu.

  (Almanya, Osmanlı, Avusturya Macaristan, Rusya)

- En karlı çıkanlar İngiltere, Fransa Japonya gibi devletlerken en zararlı devlet ise Almanya'dır.
- Totaliter rejimler kuruldu.
- İlk kez kimyasal silahlar, denizaltılar, tanklar kullanıldı.
- Sömürgecilik yerine manda ve himaye geldi.
- Cemiyeti Akvam yani Milletler Cemiyeti kuruldu.
- İngiltere Balfour Deklarasyonunu yayımladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Dünya Savaşında Ateşkes Antlaşmaları	
Bulgaristan	Selanik Ateşkes Antlaşması
Osmanlı Devleti	Mondros Ateşkes Antlaşması
Avusturya-Macaristan	Villa Guisti Ateşkes Antlaşması
Almanya	Rethondes Ateşkes Antlaşması

I. Dünya Savaşından Sonra İmzalanan Barış Antlaşmaları	
Osmanlı D.	Sevr Antlaşması
Bulgaristan	Neuilly Antlaşması
Almanya	Versay Antlaşması
Macaristan	Trianon Antlşaması
Avusturya	Saint Germain

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mondros Ateşkes Antlaşması

Yunanistan> Limni > Mondros> Agamemnon

İmzalayanlar: Rauf Orbay- Calthrope

Maddeler ve Yorumları

7. Madde: İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir.

Yorum: Osmanlı Devleti toprakları işgale açık hale gelmiştir.

24. Madde: Vilayeti Sitte'de bir karışıklık çıkarsa işgal edilebilecektir.

Yorum: Doğuda bir Ermeni Devleti kurulma planı

Vilayeti Sitte: Sivas, Erzurum, Van, Bitlis, Elazığ,.Diyarbakır

- Toros Tünelleri, limanlar, tersaneler, boğazlar açılarak İtilaf Devletlerine bırakılacak.

Yorum: Statejik noktalar ele geçirilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Bütün haberleşme, ulaşım araç ve gereçleri, İtilaf Devletlerine bırakılacak.

Yorum: İşgallere karşı direniş ve örgütlenmeye engel olunmak istenmiştir.

- Osmanlı Devleti'ne ait silah ve cephane İtilaf Devletlerine teslim edilerek ordular terhis edilecektir.

Yorum: İşgallere karşı koyulması engellenmeye çalışılmıştır.

- Osmanlı Devleti İtilaf Devletlerine ait esirleri serbest bırakacak.

Yorum: Mütekabiliyet ilkesine aykırıdır.

Önemli Bilgiler

İşgal Edilen İlk Osmanlı Toprağı: Musul

Anadolu'da İşgal Edilen Yer: Hatay

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Osmanlı Dev. Son Buluşları	
Mondros Ateşkes Antlaşması	Fiilen son bulmuştur.
Mudanya Ateşkes Antlaşması	Hukuken son bulmuştur.
Saltanatın Kaldırılması (İstanbul'un İşgali)	Resmen son bulmuştur.

Mondros Ateşkes Antlaşması Sonrasında Başlayan İşgaller	
İngiltere	Musul, Kars, Batum, Samsun, Trabzon, Merzifon. Antep, Maraş, Urfa sonradan Fransızlara verilmiştir.
Fransa	Antep, Maraş, Urfa, Suriye, Hatay, Adana, Mersin, Zonguldak işgal edilmiştir.
Yunanistan	Doğu Trakya ve İzmir çevresi. İzmir ve çevresi gizli antlaşmalarla İtalya'ya verilse de ilerleyen süreçte Paris Barış Konferansında Yunanlılara verilmiştir.
İtalya	Antalya ve Muğla'dan başlayarak Konya'ya kadar olan bölge işgal edilmiştir.
Boğazlar	İtilaf Devletlerinin ortak işgaline bırakıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Paris Barış Konferansı

Not: I. Dünya Savaşında yenilen devletlerle yapılacak olan barış antlaşmalarının şartlarını belirlemek için toplanmıştır.

- Milletler Cemiyeti kuruldu.
- Manda ve Himaye kavramı ortaya çıktı.
- İtalya'ya verilen İzmir ve çev. konferansta Yunanlılara verildi.
- Almanya ile Versay, Avusturya ile Saint Germain, Macaristan ile Trianon Antlaşması yapıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İzmir'in İşgali

PBK > İzmir Yunanlılara verildi.> 15 Mayıs 1919

- **Hasan Tahsin:** Osman Nevrez Düşmana İzmir'de ilk kurşunu sıkan kişi.
- **Süleyman Fethi Bey:** Zita Venizelos
- **Ahmet Hulusi Efendi:** Denizli Müftüsü
- **Amiral Bristol Raporu:** İzmir'in işgalinin haksızlığını ortaya ve Wilson Prensiplerine aykırı olduğunu ortaya koyan belgedir. Ulusal kurtuluş mücadelesinin haklılığını ortaya koyan ilk uluslararası belgedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cemiyetler Yararlı- Zararlı (Azınlıklar – Türkler)

Yararlı Cemiyetler (İl, İlçe, Bölge Adı. Milli, Muhafaza, Müdafaa)

Önemli özellikleri	İşgallere karşı ilk tepkidir. Ulusal bilinci uyandırmaya çalıştılar. Bölgesel kurtuluşu amaçlamışlardır. Tüm cemiyetler Sivas Kongresinde bir çatı altında birleştirildi.
Kars İslam Şurası	İlk yararlı cemiyettir. Cenubi Garbi Kafkas Hük.
İzmir Müdafai Hukuk Cemiyet	Yunanlıların İzmir'i işgaline karşı kurulmuştur
İzmir Reddi İlhak Cemiyeti	Yunanlıların İzmir'i işgaline karşı kurulmuştur
Şark Vilayetleri Müdafai Hukuk Cemiyeti	6 Doğu ilinde Ermeni Devleti'nin kurulmasını engellemeye çalışmıştır. Erzurum Kongresinin toplanmasında etkilidir. Hadisat, Albayrak ve Le Pays Gazetelerini çıkarmıştır.
Trabzon Muhafazai Hukuk Cemiyeti	Karadenizde Rum Devletini engellemeye çalıştılar. Erzurum Kongresinin toplanmasında etkilidir.
Milli Kongre Cemiyeti	Dr. Esat Eşık. Basın yayın yolu ile mücadele. Ulusal. Vahdeti Milliye- Kuvayı Milliye
Kilikyalılar Cemiyeti	Çukurova ve civarı- Fransız ve Ermenilere karşı.
Anadolu Kadınları Müdafai Hukuk Cemiyeti	Sivas Valisinin eşi olan Melek Hanım
Trakya Paşaeli Cemiyeti	Cafer Tayyar Paşa- Edirne ve Lüleburgaz Kongreleri
Mim Mim Grubu	Anadolu'ya gizli yollarla insan, silah ve cephane getirmeyi amaçlayan kuruluştur.
Karakol Cemiyeti	Kara Vasıf liderliğinde Anadolu'ya insan, silah ve cephane getirmeyi amaçlayan kuruluştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Zararlı Cemiyetler (Türklerin Kurduğu Zararlı Cemiyetler ve Azınlıkların Kurduğu Zararlı Cemiyetler)

Azınlıkların Kurduğu Zararlı Cemiyetler

Pontus Rum Cemiyeti	Amacı Karadeniz'de Pontus Rum Devleti'ni kurmaktır. Merzifon Amerikan Koleji merkezli olarak örgütülendiler.
Etniki Eterya Cemiyeti	Filiki Eterya Cemiyeti'nin devamı niteliğindedir. Megalo İdea (Büyük Yunanistan) kurma amacı vardır.
Mavri Mira Cemiyeti	Kara Gün anlamına gelir. Amacı Megalo İdea'yı kurmaktır.
Kordos Cemiyeti	Pontus Rum Devleti için bölgede Rum nüfusu arttırmaya çalışmıştır.
Hınçak ve Taşnak Cemiyeti	Büyük Ermeni Devleti'ni kurmayı amaçlamıştır.
Alyans İsrailit Cemiyeti (Maccabi)	Yahudi emellerine hizmet eden cemiyettir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türklerin Kurduğu Zararlı Cemiyetler (Milli Varlığa Düşman Cemiyetler)	
Teali İslam Cemiyeti	Kurtuluşu İslam ve Ümmetçilikte gördüğü için Milli Mücadeleye karşı çıkmıştır.
Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası	Sulh ve Selametin Osmanlı Devleti ile olacağına inandığı için Milli Mücadeleye karşı çıkmıştır.
İngiliz Muhipleri Cemiyeti	İngiliz manda ve himayesini savunarak milli mücadeleye karşı çıkmıştır. (Damat Ferit Paşa)
Wilson Prensipleri Cemiyeti	ABD manda ve himayesini savunarak milli mücadeleye karşı çıkmıştır. (Halide Edip Adıvar)
Nigehban Cemiyeti	Balkan Savaşları sonrasında ordudan atılanların kurduğu zararlı cemiyettir.
Kürt Teali Cemiyeti	Bağımsız bir Kürt devleti kurmayı amaçladığı için Milli Mücadeleye karşı çıkmıştır.
Hürriyet ve İtilaf Fırkası	Milli Mücadele liderlerini İttihat ve Terakkici olmakla suçlayıp Milli Mücadeleye karşı çıkmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

Geldikleri gibi giderler > Cevat Abbas > İstanbul'a geldiği sırada söylemiştir.

Atatürk'ün Mondros İmzalandığında Yaptığı Görev: Yıldırım Orduları Grup Komutanı

Minber Gazetesi: Atatürk ve Ali Fethi Okyar > Vatana kurtuluş çareleri > Hatip

İstanbul Hükümetinin Amacı: Mondros Ateşkes Antlaşması > 7. Maddesinin Uygulanmasını engellemek > Mustafa Kemal Atatürk 9. Ordu Müfettişi (Erzurum Merkezli) > Samsun

Mustafa Kemal Atatürk'ün Amacı: Ulusal bağımsızlık ve Ulusal egemenliği sağlamak.

Samsun Raporu

Milli Mücadelenin ilk raporudur. (İlk Görüş Ayrılığı)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Havza Genelgesi:

- Mustafa Kemal Atatürk tek başına yayımlamıştır.
- İzmir başta olmak üzere işgallerin protesto edilmesini, İtilaf Devletlerine telgraflar çekilmesini ve
- mİtingler düzenlenmesi istenmiştir.

Yorum: Milli bilinci uyandırmaya yönelik ilk belgedir.

- Azınlıklara zarar verilmemesi istenmiştir.

Yorum: Mondros'un 7. Maddesinin uygulanmasını engellemek ve haklıyken haksız duruma düşmemek amaçlanmıştır.

Dikkat: Mustafa Kemal Atatürk ilk kez geri çağrılmıştır.

- İzmir'in işgaline karşı ilk miting **Maşatlık Mitingidir**. (İşgalden öncedir.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Amasya Genelgesi

Yazıldığı Yer: Saraydüzü Kışlası

Yazan: Cevat Abbas

Önemi: Amaç - Gerekçe

Yöntem: Program

İlkler: Rejim değişikliği + Ulusal Egemenlik + İhtilal Bildirgesi

Ali Fuat Cebesoy: Mukaddes İttifak

Mustafa Kemal Paşa: Artık İstanbul Anadolu'ya hakim değil tabi olmak zorundadır.

İmzalayanlar: Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Atatürk, Refet Bele, Cemal Paşa

Yorum: Milli Mücadele kişisellikten çıkarılmak istenmiştir.

ŞİFRE: KARARC

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Maddeleri: Vatanın bütünlüğü ve milletin istiklali tehlikededir.

Yorum: Gerekçe

- İstanbul Hükümeti üzerine aldığı yükümlülüğü yerine getirmemektedir.

Yorum: Gerekçe

- Milletin istiklâlini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Yorum: **Amaç:** Bağımsızlık, **Yöntem:** Millettin azmi ve kararı

Milletin Kararı: Ulusal egemenlik

- Her türlü etki ve denetimden uzak bir heyet gerekmektedir.

Yorum: Temsil Heyetinden ilk kez bahsedilmiştir.

- Doğu Vilayetleri adına Erzurum Kongresi toplanacaktır.

Yorum: Daha önceden planlanan Erzurum Kongresi tekrar duyurulmuştur.

- Sivas'ta bir kongre toplanacak ve her ilden milletin güvenini kazanmış 3 kişi Müdafai Hukuk, Reddi İlhak ve Belediyelerce seçilerek derhal yola çıkarılmalıdır.

Yorum: Sivas Kongresi'nin toplanmasına Amasya Genelgesinde karar verilmiştir.

- Halkın güvenini kazanmış olan kişilerin belirlenmesi Milli Mücadeleye halkı dahil etme amacı taşır.

İstifa: Amasya Genelgesi > Sine Millet > Erzurum Kongresi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Erzurum Kongresi

Toplayanlar: Doğu Anadolu Müdafai Hukuk Cem. Trabzon Muhafazai Hukuk Cem.

Dikkat: Toplanış Bölgesel - Kararlar Ulusal

Dikkat: Atatürk'ün sivil olarak katıldığı ilk yerdir.

Dikkat: Kararların Yayımlandığı Gazete Albayrak Gazetesi

Kongreye Delege Gönderen İller:

BEST VAN > Bitlis, Erzurum, Sivas, Trabzon, Van'dır.

Kongreye Delege Göndermeyen İller:

DEM > Di- yarbakır, Elazığ, Mardin

Mustafa Kemal Atatürk -Rauf Orbay:

Cevat Dursunoğlu - Kazım Yurdalan

Kararları:

- Ulusal sınırlar içerisinde vatan bir bütündür parçalanamaz.

Yorum: Milli sınırlardan ilk kez bahsedilmiştir. (Misakı Milli Sınırları)

- İstanbul Hükümeti görevini yapmazsa yerine
- geçici hükümet kurulacaktır.

Yorum: Yeni bir devletin kurulacağının sinyalleri verilmiştir. Temsil Heyeti kurulmuştur.

- Manda ve Himaye kabul edilemez.

Yorum: Manda ve himaye ilk kez reddedilmiştir.

- "Kuvayı Milliye'yi" etkin "Milli İradeyi" hakim kılmak esastır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yorum: Bağımsızlığın sağlanacağına ve ulusal egemenliğe vurgu yapılmıştır. Rejim değişikliği sinyalleri verilmiştir.

- Azınlıklara siyasî hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak imtiyazlar verilemez.

Yorum: Azınlıklara verilen haklara tepki gösterilmiştir. (Örneğin Islahat ve Tanzimat Fermanı)

- Sınırlarımızda gözü olmayan bir devletten yardım alınabilir.

Yorum: SSCB'den yardım alınabileceği kastedilmiştir.

- Doğudaki cemiyetler birleştirilmiştir.

Yorum: Milli Mücadeleyi bölgesellikten kurtarma çabasını gösterir.

- Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanması ve
- hükümeti denetlemesi gerekmektedir.

Yorum: Damat Ferit Paşa Hükümetinin faaliyetlerinin denetlenmesi amaçlanmıştır.

- Ulusal güçler padişahı ve halifelik makamını düştüğü bu durumdan kurtaracaktır.

Yorum: Bu madde ile padişah ve hilafet yanlılarının milli mücadeleye destek vermesi sağlanmaya çalışılmıştır.

İlkler: Cemiyetlerin birleştirilmesi, Dış yardım, manda ve himaye, sınırlar, Mebusan Meclisinin açılması…

Dikkat: Temsil Heyeti ve Ulusal egemenlikten ilk kez Amasya Genelgesinde bahsedilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İstanbul'un İşgali ve Mebusan Meclisinin Kapatılması

Misakı Millinin Kabulü > İtilaf Devletleri> İstanbul'u işgal > Mebusan Meclisi dağıtıldı. > Damat Ferit Paşa Hükümeti göreve getirildi.

Dikkat: İstanbul'un işgalinin tek olumlu yanı TBMM'nin açılışını hızlandırmasıdır.

Manastırlı Hamdi Bey: İstanbul'un işgalini Mustafa Kemal Atatürk'e haber veren kişidir.

İstanbul'un İşgaline Karşı Alınan Önlemler:

- İstanbul ile haberleşme kesildi,
- Geyve ve Ulukışla demiryolları tahrip edildi,
- İşgali kınayan telgraflar çekildi,
- İtilaf Devletleri subayları tutuklandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sivas Kongresi

Dikkat: Toplanış Ulusal- Kararlar Ulusal

Sivas Kongresi Erzurum Kongresinin tamamlayıcısı niteliğindedir.

Kongreye Katılımın Az Olmasının Nedenleri: Elazığ Valisi Ali Galip, Ankara Valisi Muhittin Paşa, Fransızların Sivas'ı işgal haberleri, İngiliz Williams Charles Noel'in engelleme çabaları.

Kongrede Tartışılan Konular: Manda ve Himaye, Kongre Başkanlığı

Kararları:

- Bütün cemiyetler Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yorum: Milli Mücadeleyi tek elden yönetme amacı taşır. Temsil Heyeti ulusal hale getirildi.

Yorum: Temsil Heyeti tüm yurdu temsil eder hale geldi ve Erzurum Kongresi kararlarını genişleterek kabul etti.

- Manda ve Himaye kesin olarak reddedildi.

Yorum: Tam bağımsızlığın amaçlandığını gösterir. Mustafa Kemal Paşa "Ya istiklal ya ölüm!" sözünü söylemiştir.

- İradei Milliye Gazetesinin çıkarılmasına karar verilmiştir.

Yorum: Halkı Milli Mücadele konusunda haberdar etmek amaçlanmıştır.

- Ali Fuat Cebesoy Batı Cephesi Komutanlığına atanmıştır.

Yorum: Temsil Heyeti ilk kez yürütme yetkisini kullanmıştır.

Dikkat: Temsil Heyeti Sivas Kongresini engelleme çalışmalarında bulunan Damat Ferit Paşa Hükümeti ile tüm haberleşmeyi kesti. Damat Ferit Paşa bu başarısızlıklar sebebiyle istifa etti ve yerine daha ılımlı olan Ali Rıza Paşa Hükümeti kuruldu.

Yorum: Damat Ferit Paşa Hükümetinin istifa ettirilmesi Temsil Heyeti'nin İstanbul Hükümetine karşı aldığı ilk siyasi zaferdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Temsi Heyeti	
Kurulması Fikri	Amasya Genelgesi
Kurulduğu Yer	Erzurum Kongresi
Ulusal Hale Getirildiği Yer	Sivas Kongresi
Yürütmen Yetkisini İlk Kez Kullandığı Yer	Sivas Kongresi
İstanbul Hükümeti Tarafından Resmen Tanınması	Amasya Görüşmeleri
Görev Süresinin Sona Ermesi	TBMM'nin Açılması

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Diğer Kongreler	
Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri	Hacim Muhittin Bey tarafından toplanmıştır. Batı Cephesinin kurulmasında etkili olmuştur. Saltanata ve hilafete bağlılık bildirilmiştir.
Afyon Kongresi	Mustafa Kemal Paşa katılmıştır.
Aydın ve Nazilli Kongreleri	Celal Bayar "Galip Hoca" takma adıyla toplamıştır. Muğla'da toplanmıştır.
Edirne ve Lüleburgaz Kongreleri	Cafer Tayyar Paşa'nın liderlik ettiği Trakya Paşaeli Cemiyeti tarafından toplanmıştır. Doğu Trakya'nın Yunan işgalinden kurtarılması amaçlanmıştır.
Pozantı Kongresi	Kilikyalılar Cemiyeti tarafından Fransız ve Ermeni faaliyetlerine karşı toplanmış olan kongredir. Mustafa Kemal Atatürk katılmıştır. Milli Mücadelenin son kongresidir.
Atatürk'ün Katıldığı Kongreler	**ŞİFRE:** ESAP Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi, Afyon Kongresi, Pozantı Kongresi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Amasya Görüşmeleri

İstanbul Hükümeti > Ali Rıza Paşa > Salih Paşa

Temsil Heyeti > Mustafa Kemal Atatürk- Rauf Orbay- Bekir Sami Bey

Amasya Görüşmelerinde pek çok madde içeren bir protokol imzalansa da sadece Mebusan Meclisinin açılması kararı kabul edildi. (İstanbul)

Yorum: İstanbul Hükümeti Temsil Heyetini resmen tanımış oldu.

"Tüm yurtta seçimler yapılarak Mebusan Meclisi açılacaktır." Maddesi kabul edilmiştir.

Yorum: Mustafa Kemal Paşa'nın Mebusan Meclisini İstanbul dışında açtırmak istemesinin nedeni baskı altında kalmasını engellemektir.

Ali Rıza Paşa Hükümetinin talebi İtilaf Devletlerinin izni ile seçimler yapılmış ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi İstanbul'da açılmıştır.

Yorum: İtilaf Devletlerinin meclisin açılmasına izin vermesinin sebebi kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktır.

Dikkat: Mustafa Kemal Paşa'nın Milletvekili Seçildiği İller

- **Son Osmanlı Mebusan Meclisi:** Erzurum,
- **I. TBMM:** Ankara.
- **Nüfusa kayıtlı olduğu il:** Gaziantep'tir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sivas Komutanlar Toplantısı

Milli Mücadelenin Merkezi: Ankara

Mustafa Kemal Atatürk'ün Son Osmanlı Mebusan Meclisine gidecek vekillerden istekleri:

Kendisinin Meclis Bakanı seçilmesi,

Yorum: Meclisi taşıma yetkisine sahip olmak istedi. Mustafa Kemal Paşa yerine sırasıyla Reşat Hikmet Bey ve Celalettin Arif Bey başkan seçilmiştir.

- Mecliste Müdafai Hukuk adında bir grup kurulması,

Yorum: Müdafai Hukuk yerine Felahı Vatan Grubu kurulmuştur.

Misakı Milli Kararlarının onaylatılması.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Temsil Heyetinin Ankara'ya Gelmesinin Sebepleri

- Anadolu'nun ortasında yer alması,
- Ulaşım ve haberleşme olanaklarının yüksek olması,
- Batı cephesine yakın olması,
- Mebusan Meclisinin çalışmalarının yakından takip edilmek istenmesi,
- Halkın milli mücadele yanlısı olması,
- Düzenli bir ordunun bulunması

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Misakı Milli'nin Kabul Edilmesi (Milli Ant-Yemin)

Misakı Milli Kararlarının Şifresi: KA - ra B - O - R - S - A

Kapitülasyonlar: Siyasi, mali ve adli gelişmemizi engelleyen kısıtlamalar kaldırılacaktır.

Boğazlar: Boğazlar tehlikeden uzak bir şekilde diğer devletlerle karar verilerek dünya ticaretine açılacaktır.

Osmanlı Borçları: Osmanlı'dan kalan borçlar adaletli bir şekilde paylaştırılırsa ödenecektir.

Referandum: Wilson Prensiplerine uygun şekilde Elviyei Selase, Arap Toprakları ve Batı Trakya'da halk oylaması yapılacaktır.

Sınırlar: Ulusal sınırlar içerisinde vatan bir bütündür parçalanamaz. **(Mondros imzalandığı sırada bizim olan topraklar)**

Azınlıklar: Azınlıklara mütekabiliyet ilkesi doğrultusunda başka ülkelerde vatandaşlarımıza tanınan hak kadar hak tanınacaktır.

Dikkat: Son Osmanlı Mebusan Meclisinin kabul ettiği son kanun Misakı Milli'dir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İstanbul'un İşgali ve Mebusan Meclisinin Kapatılması

Misakı Millinin Kabulü > İtilaf Devletleri> İstanbul'u işgal > Mebusan Meclisi dağıtıldı. > Damat Ferit Paşa Hükümeti göreve getirildi.

Dikkat: İstanbul'un işgalinin tek olumlu yanı TBMM'nin açılışını hızlandırmasıdır.

Manastırlı Hamdi Bey: İstanbul'un işgalini Mustafa Kemal Atatürk'e haber veren kişidir.

İstanbul'un İşgaline Karşı Alınan Önlemler:

- İstanbul ile haberleşme kesildi,
- Geyve ve Ulukışla demiryolları tahrip edildi,
- İşgali kınayan telgraflar çekildi,
- İtilaf Devletleri subayları tutuklandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Geldikleri gibi giderler > Cevat Abbas > İstanbul'a geldiği sırada söylemiştir.

Atatürk'ün Mondros İmzalandığında Yaptığı Görev: Yıldırım Orduları Grup Komutanı

Minber Gazetesi: Atatürk ve Ali Fethi Okyar > Vatana kurtuluş çareleri > Hatip

İstanbul Hükümetinin Amacı: Mondros Ateşkes Antlaşması > 7. Maddesinin Uygulanmasını engellemek > Mustafa Kemal Atatürk 9. Ordu Müfettişi (Erzurum Merkezli) > Samsun

Mustafa Kemal Atatürk'ün Amacı: Ulusal bağımsızlık ve Ulusal egemenliği sağlamak.

Samsun Raporu

Milli Mücadelenin ilk raporudur. (İlk Görüş Ayrılığı)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Havza Genelgesi:

- Mustafa Kemal Atatürk tek başına yayımlamıştır.
- İzmir başta olmak üzere işgallerin protesto edilmesini, İtilaf Devletlerine telgraflar çekilmesini ve
- mİtingler düzenlenmesi istenmiştir.

Yorum: Milli bilinci uyandırmaya yönelik ilk belgedir.

- Azınlıklara zarar verilmemesi istenmiştir.

Yorum: Mondros'un 7. Maddesinin uygulanmasını engellemek ve haklıyken haksız duruma düşmemek amaçlanmıştır.

Dikkat: Mustafa Kemal Atatürk ilk kez geri çağrılmıştır.

- İzmir'in işgaline karşı ilk miting **Maşatlık Mitingidir**. (İşgalden öncedir.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Amasya Genelgesi

Yazıldığı Yer: Saraydüzü Kışlası

Yazan: Cevat Abbas

Önemi: Amaç - Gerekçe

Yöntem: Program

İlkler: Rejim değişikliği + Ulusal Egemenlik + İhtilal Bildirgesi

Ali Fuat Cebesoy: Mukaddes İttifak

Mustafa Kemal Paşa: Artık İstanbul Anadolu'ya hakim değil tabi olmak zorundadır.

İmzalayanlar: Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Atatürk, Refet Bele, Cemal Paşa

Yorum: Milli Mücadele kişisellikten çıkarılmak istenmiştir.

ŞİFRE: KARARC

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Erzurum Kongresi

Toplayanlar: Doğu Anadolu Müdafai Hukuk Cem.

Trabzon Muhafazai Hukuk Cem.

Dikkat: Toplanış Bölgesel - Kararlar Ulusal

Dikkat: Atatürk'ün sivil olarak katıldığı ilk yerdir.

Dikkat: Kararların Yayımlandığı Gazete Albayrak Gazetesi

Kongreye Delege Gönderen İller:

BEST VAN > Bitlis, Erzurum, Sivas, Trabzon, Van'dır.

Kongreye Delege Göndermeyen İller:

DEM > Di- yarbakır, Elazığ, Mardin

Mustafa Kemal Atatürk -Rauf Orbay:

Cevat Dursunoğlu - Kazım Yurdalan

Kararları:

- Ulusal sınırlar içerisinde vatan bir bütündür parçalanamaz.

Yorum: Milli sınırlardan ilk kez bahsedilmiştir. (Misakı Milli Sınırları)

- İstanbul Hükümeti görevini yapmazsa yerine
- geçici hükümet kurulacaktır.

Yorum: Yeni bir devletin kurulacağının sinyalleri verilmiştir. Temsil Heyeti kurulmuştur.

- Manda ve Himaye kabul edilemez.

Yorum: Manda ve himaye ilk kez reddedilmiştir.

- "Kuvayı Milliye'yi" etkin "Milli İradeyi" hakim kılmak esastır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. TBMM DÖNEMİ (1920-1923)

Açılış: Sinop Milletvekili Şerif Bey

24 Nisan Önergesi (1 Nolu Karar)

Meclis Başkanı hükümetinde başkanıdır.	Meclis Hükümeti Sistemi belirtilmiştir.
Hükümet kurmak gereklidir.	İstanbul Hükümeti yok sayılmıştır.
Geçici bir hükümet reisi ya da padişah vekili atamak doğru değildir.	Meclisin sürekliliğine ve padişahtan bağımsızlığına vurgu yapılmıştır.
TBMM üzerinde hiçbir güç yoktur.	Meclisin üstünlüğüne ve Ulusal Egemenlik anlayışına vurgu yapılmıştır. Padişah ve İstanbul Hükümeti yok sayılmıştır.
TBMM yasama ve yürütme yetkisine sahiptir.	Güçler Birliği İlkesine vurgu yapılmıştır.
Padişah ve Hilafet meclisin alacağı karara göre yerini alacaktır.	Milli Mücadele sürecine padişah ve hilafet yanlıları da dahil edilmeye çalışılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. TBMM'nin Özellikleri

Kurucu meclistir.	Yeni bir devlet ve yeni bir anayasa hazırlamıştır.
Ulusçu bir meclistir.	Azınlıklara yer verilmemiştir.
Güçler Birliği özelliği gösterir.	Yasama, Yürütme, Yargı gücünü daha hızlı karar almak için kendi bünyesinde toplayan olağanüstü meclistir.
Meclis Hükümeti sistemini benimsemiştir.	Meclis başkanı vardır. Başbakan ve Cumhurbaşkanı yoktur. Bakanlar meclisten güven oyu alarak seçilir.
Demokratik bir meclistir.	Üyelerini demokratik şekilde halk seçmiştir. Ulusal Egemenliğe dayalıdır.
İhtilalci bir meclistir.	Saltanatı kaldırarak ulus egemenliğini sağlamıştır.
Yaptığı tek inkılap vardır.	Hayata geçirdiği tek inkılap Saltanatın kaldırılmasıdır.
Savaşçı bir meclistir.	Kurtuluş Savaşını yürütmüştür.
Mecliste partiler yoktur gruplar vardır.	Yeşil Ordu: Çerkez Ethem yanlılarıdır. Müdafai Hukuk: Mustafa Kemal Atatürk'ü destekledi-ler. Tesanüd: Eski İttihatçıların grubudur. Halk Zümresi, Islahatçılar, İstiklal gibi farklı gruplar da kurul- muştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. İcra Vekilleri Heyeti	
Meclis Başkanı	Mustafa Kemal Atatürk
Hariciye Vekili	Bekir Sami Bey
Dahiliye Vekili	Cami Baykurt
Sıhhiye Vekili	Adnan Adıvar
Genelkurmay Vekili	İsmet İnönü
Milli Savunma Vekili	Fevzi Çakmak
Maarif Vekili	Dr. Rıza Nur

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. TBMM'ye Karşı Çıkan İsyanlar

1. Doğrudan İstanbul Hükümetinin Çıkardığı İsyanlar
2. İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletlerinin Ortaklaşa Çıkardığı İsyanlar
3. Eski Kuvayı Milliyecilerin Çıkardığı İsyanlar
4. Azınlıkların Çıkardığı İsyanlar

İstanbul Hükümetinin Çıkardığı İsyanlar

Nedenleri: Kuvayı Milliyeyi Boğazlardan uzaklaştırmak ve Şeyhülislam Dürrizade Abdullah'ın fetvası sebebiyle çıkmıştır.

Ahmet Anzavur İsyanı (Kuvayı Muhammediye): Balıkesir ve civarında çıkmış olan isyandır. Çerkez Ethem tarafından bastırıldı.

Kuvayı İnzibatiye: (Hilafet Ordusu) Damat Ferit Paşa tarafından Adapazarı ve İzmit civarında Kuvayı Milliye'ye karşı çıkan isyandır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletlerinin Çıkardığı İsyanlar

Nedenleri: TBMM ve Milli Mücadeleye son vermek, Dürrizade Abdullah'ın fetvası, Güçlü ailelerin çıkarlarını koruma arzusu gibi nedenlerle çıkmıştır.

Bolu, Hendek, Düzce, Adapazarı İsyanı

Çopur Musa İsyanı (Afyon)

Milli Aşireti İsyanı (Urfa)

Çapanoğlu İsyanı (Yozgat)

Koçgiri İsyanı (Erzincan)

Ali Batı İsyanı (Mardin Civarı)

Cemil Çeto İsyanı (Batman)

Şeyh Eşref İsyanı (Bayburt)

Zile İsyanı (Tokat)

Delibaş Mehmet İsyanı (Konya)

Postacı Nazım Ayaklanması (Yozgat Civarı)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TBMM'ye Karşı Çıkan Ayaklanmalar

İstanbul Hükûmeti Tarafından	• Anzavur Ahmet Ayaklanmaları • Kuvay-ı İnzibatiye (Halifelik Ordusu)
Hem İstanbul Hükûmeti Hem de İtilaf Devletleri Tarafından	• Bolu, Düzce, Hendek, Koçgiri, Çapanoğlu • Konya, Cemil Çeto, Milli Aşiret, Şeyh Eşref vb.
Azınlıklar Tarafından	• Ermeniler • Rumlar
Kuvayımilliye Tarafından	• Çerkes Ethem • Demirci Mehmet Efe

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Eski Kuvayı Milliyecilerin Çıkardığı İsyanlar

Nedenleri: Düzenli Orduya katılmak istemedikleri için isyan etmişlerdir.

Çerkez Ethem İsyanı: I. İnönü Savaşı sırasında isyan etmiş ve bu isyan düzenli ordu tarafından bastırılmıştır.

Demirci Mehmet Efe İsyanı: Isparta ve civarında çıkan isyan Refet Bele tarafından bastırılmıştır.

Azınlıkların Çıkardığı İsyanlar

Nedenleri: Kendi devletlerini kurma arzusu ile isyan etmişlerdir.

Rum İsyanı: Nurettin Paşa tarafından bastırılmıştır.

Ermeni İsyanı: Kazım Karabekir tarafından bastırılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TBMM'nin İsyanlara Karşı Aldığı Önlemler

- Rıfat Börekçi liderliğinde karşı fetva yayımlatıldı.
- İstiklal Mahkemeleri kuruldu.
- Hıyaneti Vataniye Kanunu çıkarıldı.
- Firariler Kanunu çıkarıldı.
- İrşad Heyetleri kuruldu. (İstanbul Hükümeti ise Nasihat Heyetleri'ni kurmuştur)
- Hakimiyeti Milliye gazetesi kuruldu.
- Anadolu Ajansı kuruldu.
- İstanbul Hükümeti ile ilişkiler kesildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sevr Antlaşması

San Remo Konferansı: Sevr Antlaşması

Hukuki Yönü: Kanuni Esasi > Mebusan Meclisi > Saltanat Şurası tarafından onaylanmıştır.

Dikkat: Antlaşma Mebusan Meclisi tarafından onaylanmadığı için **hukuken** geçersizdir.

(ölü doğmuş bir antlaşma)

Topçu Feriki Rıza Paşa: Saltanat Şurası içinde onaylamayan tek kişidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kabul Edilmesi ve İmzalanması:

Sevr'i imzalamamak için istifa eden: Tevfik Paşa

Hadi Paşa, Rıza Tevfik ve Reşat Halis: Fransa- Sevr

Maddeleri:

- **Doğu Trakya ve Batı Anadolu, Yunanlara verilecektir.**

Yorum: Gizli Antlaşmalara aykırıdır.

- **Ege Adaları Yunanistan'a bırakılacak, Rodos, 12 Ada, Aydın ve Muğla İtalya'ya verilecek.**

Yorum: II. Dünya Savaşından sonra 12 Ada'da Yunanlılara verilecek.

- **Anadolu'nun doğusunda bir Ermenistan ve Kürdistan kurulacaktı.**

Yorum: Azınlık devletleri kurulacak.

- **Mardin, Urfa, Antep ve Suriye Fransızlara bırakılacak.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yorum: Anadolu'nun güneyi Fransızlara bırakıldı.

- **Irak, Musul, Arabistan İngiltere'ye verilecek.**

Yorum: Petrol bölgeleri İngilizler tarafından ele geçirilmiştir.

- **Boğazlar uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek ve tüm devletlerin gemilerine açık olacaktır. Komisyonda Türk olmayacaktır.**

Yorum: Bağımsızlığımıza aykırıdır.

- **İstanbul başkent olarak kalacak ancak Türkler anlaşma şartlarına uymazsa İstanbul da ellerinden alınacaktır.**

Yorum: İşgallere karşı tepkiyi azaltmak amaçlanmıştır.

- **Osmanlı Devleti savaş tazminatı ödeyecektir.**

Yorum: Osmanlı Devleti savaş suçlusu gösterilmiştir.

- **Osmanlı Devleti'nin asker sayısı 50.700'ü geçmeyecek. Ağır silahlar bulundurulmayacak.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yorum: Osmanlı Devleti'nin işgallere karşı koyması engellenmiştir.

- **Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanacak.**

Yorum: Osmanlı Devleti sömürge haline getirilmeye çalışılmıştır.

Dikkat: Sevr Antlaşması Osmanlı Devleti'nin imzaladığı son antlaşmadır.

Dikkat: Osmanlı Devleti'nin İmzaladığı Halde Yürürlüğe Girmeyen Antlaşmaları:

Edirne Segedin, Ayastefanos Antlaşması, Sevr Antlaşmasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bilecik Görüşmeleri	
İstanbul Hükümeti Adına Katılan	Salih Paşa ve Ahmet İzzet Paşa
TBMM Adına Katılan	Mustafa Kemal Atatürk
Önemi	TBMM İstanbul Hükümeti tarafından resmen tanınmıştır.
Karıştırılan Bilgi	Temsil Heyeti'nin resmen tanınması Amasya Görüşmeleri, TBMM'nin resmen tanınması Bilecik Görüşmeleri ile olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KURTULUŞ SAVAŞI MUHABERELER DÖNEMİ

	DOĞU CEPHESİ	GÜNEY CEPHESİ	BATI CEPHESİ
Düşmanlar	Ermeni - Gürcü	Fransız - Ermeni	Yunanlılar
Mücadele Ed.	15. Kolordu	Kuvayi Milliye	Kuvayı M. Düzenli Ordu

Doğu Cephesi

Ermeni ve Gürcülere karşı mücadele edildi. Kazım Karabekir ve Osmanlı Devleti'nden kalan 15. Kolordu görev yapmıştır.

Ermenilere karşı harekete geçen Kazım Karabekir Ermenileri Misakı Milli sınırlarının dışına atarak Gümrü Antlaşmasını imzalamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gümrü Antlaşması

- Ermeniler ile TBMM arasında imzalanmıştır.
- Sarıkamış, Kars, Ardahan, Artvin ve Iğdır alındı.
- Doğu sınırı Aras Nehri- Çıldır Gölü oldu.
- TBMM'nin ilk askeri ve siyasi zaferidir.
- Türkiye ifadesinin geçtiği ilk antlaşmadır.
- Ermenistan Sevr antlaşmasını reddeden ilk devlet oldu.
- Ermenistan Misakı Milliyi tanıyan ilk devlet oldu.
- Ermenistan TBMM'yi tanıyan ilk devlet oldu.
- Gümrü Antlaşması ile daha önce göçe tabi tutulan Ermenilerin Türkiye'ye dönmesine izin verilmiştir.
- Şark Fatihi olarak bilinen kişi Kazım Karabekir'dir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Harbord Raporu:

General Harbourd'un Ermeni işgalinin haksızlığını uluslararası arenada duyurduğu belgedir.

Batum Antlaşması:

Gürcüler üzerine **Pasof Harekatı** düzenlenmiştir.

Gürcülerle TBMM arasında yapılan antlaşma Batum Antlaşmasıdır.

Güney Cephesi

Düşman: Fransız- Ermeniler

Savaşan: Kuvayı Milliye

Dikkat: Kapanış: 1921 Ankara Antlaşması

Kuvayı Milliye Liderleri

Adana → Tufan Bey

Urfa → Ali Saip Bey

Antep → Şahin Bey, Karayılan, Şehit Kamil

Maraş → Rıdvan Hoca, Sütçü İmam

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Şehirlere Verilen Ünvanlar

ŞİFRE: K-AMU

Antep → Gazi → 1921

Maraş → Kahraman → 1973

Urfa → Şanlı → 1984

İstiklal Madalyası Alan Şehirler

ŞİFRE: İMAŞ

İnebolu → 1924

Maraş → 1925

Antep → 2008

Şanlıurfa → 2016

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ankara Antlaşması

Güney Cephesi Batı Cephesinde Yunanlılarla yapılan Sakarya Meydan Muharebesinin ardından Fransızlarla yapılan **1921 Ankara Antlaşması** ile kapanmıştır.

Dikkat: **Hatay** Misakı Milliden 2. taviz olarak Fransız mandasındaki Suriye'ye bırakılmıştır.

Dikkat: TBMM'yi tanıyan ilk İtilaf Devleti Fransa oldu.

Önemli: Milli Mücadele döneminde Türkiye'nin izlediği siyaset hakkında olumlu yazılar yazan Türk Dostu Fransız yazar **Pierre Loti**'dir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Batı Cephesi

Düşman: Yunan

Savaşan: Kuvayı Milliye- Düzenli Ordu

Önemli Bilgiler

Temsil Heyeti Kuvayı Milliyenin başına Ali Fuat Cebesoy'u atadı. (ilk yürütme yetkisi)

Doğu Cephesinin kapanmasının ardından 15. Kolordu bu cepheye getirildi.

Gediz Taarruzu

- Ali Fuat Cebesoy'un liderliğini yaptığı Kuvayı Milliye Yunanlılara karşı taarruza geçse de başarısız oldu.
- Ali Fuat Cebesoy görevden alınarak Moskova Büyükelçiliğine atandı.
- Batı Cephesi ikiye ayrıldı ve İsmet İnönü Kuzeye Refet Bele Güneye atandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Önemli Kuvayı Milliye Liderleri

Çerkez Ethem: Kuvayı Seyyare Birlikleri ile Bilecik Kütahya civarında yer almıştır.

Yörük Ali Efe: Nazilli ve Çevresinde görev almıştır

Demirci Mehmet Efe: Isparta ve Çevresinde görev almıştır.

Ali Çetinkaya: Ayvalık, Batıda ilk silahlı Direnişi başlatmıştır.

Şahin Bey, Karayılan, İpsiz Recep, Topal Osman…

Onemli Mücadeleler

İlk Silahlı Direniş: Hatay Dörtyol – Kara Mehmet Çavuş

İzmir'de düşmana ilk kurşunu sıkan: Hasan Tahsin

Batıda ilk silahlı direniş: Ayvalık- Ali Çetinkaya

İlk Kurşun Savaşı: İzmir- Ödemiş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Milli Mücadelede Kadın Kahramanlarımız

Gördesli Makbule, Binbaşı Ayşe, Kara Fatma, Halide Edip, Tayyar Rahmiye, Şerife Bacı, Klavuz Hatice, Onbaşı Nezahat…

Düzenli Ordunun Batı Cephesi Savaşları

- I. İnönü, II. İnönü, Eskişehir Kütahya, Sakarya Meydan Muharebesi, Büyük Taarruz
- Bu savaşların ilk 4'ü savunma savaşı son savaş ise taarruz savaşıdır.
- İlk 3 savaşta İsmet İnönü orduyu komuta etmişken son 2 savaşı Mustafa Kemal Atatürk yönetmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. İnönü Savaşı (16 Mart 1921)

Yunan Kaynakları: Taarruzi Keşif

Nedeni:

- Milli Mücadelenin önlenmek istenmesi,
- Sevr Barış Antlaşmasının imzalatılmak istenmesi,
- TBMM'ye son verilmek istenmesi,
- Çerkez Ethem İsyanından faydalanmak gibi sebeplerden dolayı Yunanlılar saldırdı.

Savaş: İsmet İnönü komutanlığında yapılan savunma savaşında Yunanlılar sayıca üstün olmalarına rağmen mağlup edildi.

Sonuçları: Düzenli ordu ilk zaferini kazandı.

Düzenli Orduya ve TBMM'ye güven arttı.

İsmet Paşanın rütbesi **generalliğe** yükseltildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. İnönü Savaşının Sonuçları: T-A-L-İ-M

Teşkilatı Esasiye Kanunu kabul edildi.

Afgan Dostluk Antlaşması imzalandı.

Londra Konferansı düzenlendi.

İstiklal Marşı kabul edildi.

Moskova Antlaşması imzalandı.

Mustafa Kemal Atatürk I. İnönü Savaşından sonra BMM kürsüsünde:

"Vatanın bağrına düşman dayasın hançerini, bulunur kurtaracak bahtı kara mâderini". beytini söylemiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Teşkilatı Esasiye Kanunu(1921 Anayasası)

- Yeni Türk Devleti'nin ilk anayasasıdır.
- Egemenlik kayıtsız şartsız millete verilmiştir.
- Türkiye'nin yumuşak ve çerçeve tek anayasasıdır.
- Kanuni Esasi ile birlikte uygulanmıştır.
- Seçimler 2 yılda bir yapılır.
- Çift Dereceli seçim sistemini içermektedir.

Halkçılık Beyannamesi: Teşkilatı Esasiye'nin taslağıdır.

Afgan Dostluk Antlaşması

- Kültürel ve siyasi anlamda iş birliğini amaçlayan anlaşmadır.
- Bu antlaşma ile TBMM'yi tanıyan ilk Müslüman devlet **Afganistan** olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Londra Konferansı

- TBMM'yi konferansa davet eden **İtalya**'dır.
- TBMM adına **Bekir Sami Bey**, Osmanlı Devleti adına **Tevfik Paşa** katılmıştır. İtilaf Devletleri bu ikisi arasında uzlaşmazlık çıkararak Sevr Barış Antlaşmasını imzalatmak isteseler de başarılı olamadılar.
- TBMM bu konferansa katılarak **"Türkler barış istemiyor"** propagandasının önüne geçtiler.
- TBMM ve Misakı Milli İtilaf Devletleri tarafından tanınmış oldu.
- **Bekir Sami Bey** yaptığı Esir Değişimi Antlaşmasından dolayı Dış işleri Bakanlığından alındı yerine Yusuf Kemal Tengirşenk getirildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İstiklal Marşı'nın Kabulü

- Yarışmayı düzenleyen **Maarif Vekaletidir.**
- Söz yazarı **Mehmet Akif Ersoy**'dur.
- Taceddin Dergahında yazılmıştır.
- Orduya ithaf edilmiştir.
- Mecliste okuyan **Hamdullah Suphi Tanrıöver**'dir.
- Mehmet Akif Ersoy kazandığı ödülü **Darül Mesai**'ye bağışlamıştır.
- İlk defa **1982 Anayasasında** yer almıştır.
- İlk bestesi **Ali Rıfat Çağatay**'a, günümüz bestesi **Osman Zeki Üngö**r'e aittir.
- Yayımlandığı ilk gazete Hakimiyeti Milliye Gazetesidir.
- Yayımlandığı ilk dergi **Sebilür Reşad** Dergisidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Moskova Antlaşması

TBMM ile SSCB arasında imzalanmıştır.

Maddeleri:

- Çarlık Rusya ve Osmanlı Devleti arasında önceden imzalanan antlaşmalar geçersiz sayılacak.

Yorum: Yeni devletlerin kurulduğu kabul görmüştür.

- Kapitülasyonların kaldırıldığını kabul eden ilk devlet SSCB'dir. Her iki taraftan birinin tanımadığı devletler arası bir antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.

Yorum: Dış Politikada ortak hareket etme kararı alınmıştır.

- Batum Gürcistan'a bırakılacaktır.

Yorum: Misakı Milli'den ilk taviz verilmiştir.

- SSCB Misakı Milli'yi tanıyacaktır.

Yorum: TBMM'yi ve Misakı Milli'yi tanıyan ilk Büyük Avrupalı Devlet SSCB'dir.

- Devletler kendi geleceklerine kendileri karar verecek.

Yorum: Rejim dayatması yaşanmaması için koyulmuş bir maddedir.

- Boğazlar ticaret gemilerine açık olacaktır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Misakı Milli'den Verilen Tavizler:

1. Taviz Moskova Antlaşması: **Batum**

2. Taviz 1921 Ankara Antlaşması: **Hatay**

3. Taviz 1926 Ankara Antlaşması: **Musul**

Büyük Elçilikler

TBMM'nin açtığı ilk Büyükelçilik: SSCB (Moskova)

Türkiye'de ilk elçilik açan devlet: Gürcistan

Türkiye'de büyükelçilik açan ilk Müslüman Devlet: Afganistan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. İnönü Savaşı

Nedenleri:

- Sevr Antlaşmasını imzalatmak,
- TBMM ve ulusal mücadeleye son vermek,
- İşgalleri hayata geçirmek
- Yunanlıların İngilizlerin desteğini kaybetmek istememesi
- I. İnönü Savaşı'nın intikamını almak istemeleri gibi nedenlerden dolayı çıkmıştır.

Savaş: Bu savaş esnasında Koçgiri isyanı çıksa da TBMM ordusu İsmet İnönü liderliğinde savunma savaşı yaparak Yunanlıları mağlup etmiştir.

Sonuçları: F-İ-F-İ

Fransa Zonguldak'tan çekildi.

İngiltere Malta'daki esirlerimizi serbest bıraktı.

Fransa TBMM'ye barış teklifi sundu.

İtalya Anadolu'yu boşaltma kararı aldı.

Mustafa Kemal Atatürk İsmet İnönü'ye çektiği telgrafta **"Siz orada yalnızca düşmanı değil aynı zamanda bir milletin makus talihini de yendiniz."** Dedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Aslıhanlar Dumlupınar Taarruzu

- Refet Bele'nin kararı ile düzenlenen taarruz başarısız oldu.
- Refet Bele görevden alındı.
- Batı Cephesi birleştirildi ve komutan İsmet İnönü oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Eskişehir Kütahya Savaşları

Savaş:. Sayıca ve sahip olduğu askerî donanımlarca çok üstün durumda olan Yunanlar savaşı kazanmışlardır.

Ordu Sakarya Nehri'nin Doğusuna çekildi.

Düzenli ordunun tek yenilgisidir.

Sonuçları:

Eskişehir, Afyon ve Kütahya kaybedildi.

Meclisin Kayseri'ye taşınması kararı alındı.

İtalya çekilme kararından vazgeçti.

Fransa TBMM'ye sunduğu barış teklifini geri çekti.

TBMM'ye ve düzenli orduya duyulan güven zayıfladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mustafa Kemal Atatürk'e ağır muhalefet yapıldı.

Mustafa Kemal Atatürk **Eskişehir Kütahya Savaşlarından**

Sonra Sakarya Meydan Muharebesinden önce **Başkomutanlık** yetkisi ile askerlik mesleğine geri döndü. (3 ay)

Mustafa Kemal Atatürk Başkomutanlık yetkisi ile **Tekalifi Milliye Emirlerini** yayımlamıştır.

Dikkat: Eskişehir Kütahya Savaşları sırasında **I. Maarif Kongresi** düzenlenmiştir.

Dikkat: Bursa'nın Yunanlılar tarafından işgali ve tahribi üzerine Ankara'da TBMM kürsüsüne **Puşide-İ Siyah** adı verilen örtü örtülmüştür.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tekalifi Milliye Emirleri

Ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için Mustafa Kemal Atatürk tarafından çıkarılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sakarya Meydan Muharebesi

(Subaylar Savaşı) (Melhamei Kübra)

Nedenleri

- Mustafa Kemal Atatürk'ün **Başkomutan** olarak yönettiği bu savaş Türk Ordusu tarafından kazanılmıştır.
- Mustafa Kemal Paşa orduya: **"Hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır…**
- İlk kez "Yüzeysel Savunma Stratejisi" uygulanmıştır.

Sonuçları:

- Mustafa Kemal Atatürk'e Gazilik unvanı ve Mareşallik rütbesi verildi.
- Türklerin 1683'te Viyana önlerinden başlayan geri çekiliş dönemi de son buldu.
- İtalya Anadolu'dan çekildi. (Çekilen ilk İtilaf Devleti)
- Ukrayna ile Dostluk Antlaşması imzalandı.
- İngiltere ile "Esir Değişimi Antlaşması" imzalandı.
- İtilaf Devletleri TBMM'ye ateşkes ve barış teklifinde bulundu. (Paris Mükerratı)
- Fransa ile **Ankara Antlaşması** imzalandı.
- Kafkas Devletleri ile **Kars Antlaşması** imzalandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1921 Ankara Antlaşması

- Fransa ile yapılan bu antlaşma ile **Güney Cephesi** kapandı.
- **Hatay Misakı Milliden 2. taviz** olarak Fransız mandasındaki Suriye'ye bırakılmıştır.
- TBMM'yi tanıyan ilk **İtilaf Devleti** Fransa oldu.
- Süleyman Şah'ın mezarının bulunduğu **Caber Kalesi** Türk toprağı sayıldı.

1921 Kars Antlaşması

SSCB'nin aracılığı ile Ermenistan, Gürcistan ve Azerbaycan ile imzalanmıştır.

Kars Antlaşması ile Türkiye Devleti'nin **Doğu sınırı** kesinleşmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TBMM'yi Tanıyan Devletler

Tanıyan ilk Devlet: Ermenistan

Tanıyan ilk Müslüman Devlet: Afganistan

Tanıyan ilk büyük Avrupalı Devlet: SSCB

Tanıyan ilk İtilaf Devleti: Fransa

İtilaf Devletlerinin Topluca Tanıdıkları Yer: Londra Konferansı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Büyük Taarruz (Başkomutanlık Meydan Muh.)

(Dumlupınar Meydan Muh. Rum Sındığı)

- Savaş öncesinde barış çalışmaları için Avrupa'ya gönderilen kişi Yusuf Kemal Tengirşenk'tir.
- Büyük Taarruzdan önce Mustafa Kemal Atatürk'ün Başkomutanlık Yetkisi süresiz olarak uzatıldı.
- İtalyanların ve Fransızların bıraktığı silahların yanı sıra Tekalifi Milliye Emirleri ile toplanan yardımların büyük kısmı bu savaşta kullanılmıştır.
- Kocatepe'den başlayan taarruz harekatı Yunanlıların Ege'den denize dökülmesi ile son buldu.

Mustafa Kemal Atatürk bu savaşta **"Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!"** emrini verdi.

Çiğiltepe Olayı: Albay Reşat Bey' söz vermesine rağmen Çiğiltepe'yi alamadığı için intihar etmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sonuçları:

- Kurtuluş Savaşı'nın silahlı mücadele kısmı sona ermiş ve diplomasi kısmı başlamıştır.
- Anadolu düşmandan temizlendi.
- Yunanlılar Anadolu'yu yakıp yağmaladılar.
- General Trikopis esir alındı.
- Fevzi Çakmak'a Mareşal rütbesi verildi.

Çanakkale Krizi: Türk ordularının İzmir'e girdikten sonra Boğazlara doğru ilerlemesi olayıdır. Bu sorun **Mudanya Ateşkes Antlaşması** ile çözülmüştür.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Savaşların Yönetildiği Yerler

İnönü Savaşları> **Metristepe**

Sakarya Meydan Muharebesi> **Duatepe**

Büyük Taarruz> **Kocatepe**

İstiklal Yolu: İnebolu, Kastamonu, Ilgaz, Çankırı ve Ankara'ya ulaşan silah ve mühimmat akışının sağlandığı yoldur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mudanya Ateşkes Antlaşması

Ateşkes Görüşmelerine Katılanlar

TBMM: İsmet İnönü **İngiltere:** Harrington

İtalya: Monbelli **Fransa:** Charpy

Antlaşmanın Maddeleri

- Türk Yunan savaşı sona erecektir.

Yorum: Milli Mücadelenin savaş kısmı bitmiştir.

- İstanbul ve Boğazlar TBMM'ye bırakılacaktır.

Yorum: Osmanlı Devleti hukuken son bulmuştur. İstanbul'u teslim alacak kişi Şükrü Naili Paşa'dır.

- Doğu Trakya Meriç ırmağına kadar boşaltılacaktır.

Yorum: Trakya Yüksek Komiseri rütbesi ile Refet Bele teslim almıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dikkat: İstanbul, Doğu Trakya ve Boğazlar savaşmadan alınmıştır.

- Barış sağlanana kadar Türk Ordusu Çanakkale ve Kocaeli'nde belirtilen sınırları geçmeyecektir.

Yorum: Çanakkale Buhranına neden olmuştur.

- İngiltere'de Llyod George Hükümeti istifa etti.

Yorum: Dünyayı etkileyen siyasi gelişmelere neden olmuştur.

Dikkat: Kurtuluş Savaşında Yunanlılar mağlup olduğu için bu savaşa kaynaklarında **Küçük Asya Felaketi** adını vermişlerdir.

Dikkat: İsmet İnönü Mudanya Ateşkes Antlaşmasındaki başarısından dolayı Lozan Konferansına gönderilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lozan Konferansı ve Lozan Barış Antlaşması

Yer: İzmir- İsviçre

Katılanlar: İsmet İnönü, Dr. Rıza Nur, Hasan Saka

1 Kasım 1922 Saltanatın Kaldırılması

İtilaf Devletleri TBMM ve İstanbul Hükümetini konferansa çağırıp ikilik çıkarma amacında oldukları için saltanat kaldırılmıştır.

Ulusal Egemenlik ve Laiklik yolunda önemli bir adım atıldı.

Devlet başkanlığı ve rejim sorunu ortaya çıktı.

Dikkat: Sultan Vahdettin İngilizlerin Malaya gemisi ile kaçınca Halifeliğin İngilizler tarafından kullanılmaması için **Abdülmecid Efendi** TBMM tarafından halife ilan edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mustafa Kemal Atatürk'ün Taviz Verilmesini İstemediği Konular:

Kapitülasyonlar

Ermeni Devletinin Kurulması

Misakı Milli

Lozan Konferansına Katılan Devletler

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti, İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya, Romanya, Yunanistan ve Yugoslavya, ABD, SSCB, Bulgaristan…

Gözlemci: ABD

Boğazlar: SSCB, Bulgaristan

Lozan Konferansına Ara Verilmesi

- Seçim Kararı alındı. (II. TBMM)
- İzmir İktisat Kongresi düzenlendi.
- ABD ile Chester Demiryolu İhalesi Antlaşması yapıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lozan Barış Antlaşması Maddeleri

1. Sınırlar:

Yunanistan Sınırı: Türk Yunan sınırı Meriç Nehri oldu.

Suriye Sınırı: 1921 Ankara Antlaşması esas alınarak çizilecek.

Irak Sınırı: Musul Sorunu sebebiyle Lozan'da çözümlenemeyen tek konudur.

2. Boğazlar:

Başkanı Türk olan uluslararası komisyon tarafından yönetilecektir.

Türk Başkan Vasıf Temel'dir.

Ticaret Gemileri serbestçe geçebilecek fakat savaş gemileri sınırlandırılmıştır.

3. Ege Adaları Sorunu:

Kıbrıs İngiltere'ye verildi.

Rodos,12 Ada ve Meis Adası İtalya'ya verildi.

Ege Adaları Yunanistan'a verildi. (Silahlandırılmayacak)

Bozcaada ve Gökçeada Türkiye'ye verildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

4.Yabancı Okullar Sorunu:

Türkiye'nin çıkardığı kanunlara uyma kararı alınmıştır.

En çok sorun yaratan devlet Fransa'dır.

5. Kapitülasyonlar:

Tamamen kaldırılacaktır.

6. Borçlar:

Osmanlı Borçları Osmanlıdan ayrılan devletler baz alınarak paylaştırılacaktır.

Borçlar TL ya da Frank olarak ödenecektir.

1929 Dünya Ekonomik Krizinde Hoover Morotoryumu ile taksitlendirildi.

1954 yılında Adnan Menderes döneminde bitti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Azınlıklar:

Türk vatandaşı olacaklar ve Türk hukukuna tabi olacaklar.

Azınlıkların konu olduğu yerler: Havza Genelgesi, Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi, Misakı Milli, Lozan Barış Antlaşması.

8. Nüfus Mübadelesi (Etabli Sorunu):

İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada'da yaşayan Rumlar ile Batı Trakya'da yaşayan Türkler yerlerinde kalacak, diğer yerlerdekiler karşılıklı değiştirilecektir. **(Mondros Ateşkes Antlaşmasından önce)** Yunanlıların daha fazla insanı Türkiye'de bırakmak istemesi soruna neden olsa da **Ahali Antlaşması** ile çözülmüştür.

9. Fener Rum Patrikhanesi:

İstanbul'da bulunacak fakat ekümenik (evrensel) özelliği olmayacaktır.

Evlilik, miras, boşanma gibi konularda olan yetkileri de 1926 Medeni Kanun ile alınacaktır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

10.Ermeni Sorunu:

İtilaf Devletleri Temsilcileri Ermeni Devletinin kurulmasını talep etseler de Dr. Rıza Nur'un sert muhalefeti sebebiyle reddedilerek hazırlık Lozan metninde direkt olarak yer almamıştır.

11.Savaş Tazminatı:

Yunanistan Karaağaç ve Bosnaköy'ü Türkiye'ye verecektir.

Lozan Barış Antlaşması İle İlgili Önemli Bilgiler

Lozan Konferansına temsilci gönderen I. TBMM, Lozan Barış Antlaşmasını imzalayan ise II. TBMM'dir.

Lehimize Sonuçlanan Konular: Savaş Tazminatı, Osmanlı Borçları, Azınlıklar, Kapitülasyonlar, İstanbul'un Boşaltılması, Ermeni Sorunu

Aleyhimize Sonuçlan Konular: Patrikhane, Boğazlar, Adalar, Suriye Sınırı, Batı Trakya'nın kaybedilmesi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dikkat: Lozan'da aleyhimize çözümlenen Boğazlar ve Suriye Sınırı daha sonradan lehimize olacak şekilde çözümlenmiştir.

Dikkat: Lozan'da çözümlenemeyen tek konu Irak Musul Sorunudur.

Lozan Barış Antlaşması ile Sevr'in geçersizliği kanıtlanmıştır.

Lozan Barış Antlaşması esir milletlere örnek olmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk: "Bu antlaşma, Türk ulusuna karşı yüzyıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması ile tamamlandığı sanılmış büyük bir yok etme girişiminin yıkılışını bildirir bir belgedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Önemli Raporlar

Amiral Bristol Raporu: İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalinin haksızlığını duyuran ilk uluslararası belgedir.

General Harbourd Raporu: ABD'li General Harbourd'un Ermeni işgalinin haksızlığını uluslararası arenada duyurduğu belgedir.

Milne Hattı Raporu: İngilizler tarafından Yunan ordusuna zaman kazandırmak için Kuvayı Milliye Birlikleri ile Yunan Ordusu arasına çekilmiş olan hattır.

Dr. Esat Işık Raporu: Milli Kongre Cemiyeti'nin lideri olan Dr. Esat Işık tarafından yazılmıştır. Kuvayı Milliye tabiri ilk kez burada kullanılmıştır.

Sandler Raporu: Milletler Cemiyeti tarafından Hatay Sorunu için hazırlanan rapordur.

Hrisantos Raporu: Trabzon'da Pontus Rum Devleti'nin kurulması için Paris Barış Konferansına sunulan rapordur.

Brüksel Hattı Raporu: Milletler Cemiyeti tarafından Irak Musul Sorunu için hazırlanan rapordur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Milli Mücadele Sürecinde Basın Yayın Hayatı ve Edebiyat

Milli Mücadele Yanlısı Basın Yayın Organları

İradei Milliye: Sivas Kongresinde halkı bilgilendirmek için çıkarılmıştır.

Hakimiyeti Milliye: Ankara'da çıkarılan TBMM'nin yarı resmi yayın organıdır. İleride **Ulus** olarak değişmiştir. İstiklal Marşı'nın yayımlandığı ilk gazetedir.

Anadolu Ajansı: Mustafa Kemal Atatürk'ün isteği ile Halide Edip Adıvar ve Yunus Nadi tarafından halkı milli mücadeleden haberdar etmek için kurulan basın yayın organıdır.

Albayrak, Hadisat, Le Pays: Şark Vilayetleri Müdafai Hukuk Cemiyeti yayın organlarıdır.

Sebilürreşad: Mehmet Akif Ersoy'un yazarlık yaptığı İstiklal Marşı'nın yayımlandığı ilk dergidir.

Tasviri Efkar: Ruşen Eşrefin de yazılarının yayımlandığı milli mücadele yanlısı gazetedir.

Ceridei Resmiye: TBMM'nin resmi gazetesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Milli Mücadele Sürecinde Edebiyat

Halide Edip Adıvar: Türkün Ateşle İmtihanı, Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Dağa çıkan Kurt

Falih Rıfkı Atay: Çankaya, Zeytindağı, Ateş ve Güneş

Yakup Kadri Karaosmanoğlu: Düşmanın Yaktığı Köy Ahalisinde, Yaban, Sodom ve Gomore, Milli Savaş Hikayeleri, Ankara

Kazım Karabekir: İstiklal Harbimiz, Şarkılı İbret

Ali Fuat Cebesoy: Sınıf Arkadaşım Atatürk, Moskova Hatıraları, Milli Mücadele Hatıraları

Rauf Orbay: Cehennem Değirmeni, Siyasi Hatıralarım

Kemal Arıburnu: Atatürk'ten Anılar

Kemal Tahir: Esir Şehrin İnsanları, Yorgun Savaşçı

Tarık Buğra: Küçük Ağa, Osmancık

Samim Kocagöz: Kalpaklılar, Doludizgin

Turgut Özakman: Şu Çılgın Türkler, Çanakkale 1915, Cumhuriyet

Fazıl Hüsnü Dağlarca: Üç Şehitler Destanı

Ahmet Hamdi Tanpınar: Sahnenin Dışındakiler

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

CUMHURİYET DÖNEMİ İÇ POLİTİKADA

MEYDANA GELEN GELİŞMELER

1 Kasım 1922 Saltanatın Kaldırılması

Nedenleri:

- Ulusal Egemenlik yolunda engel olması,
- Lozan Konferansında ikilik çıkarma amacı,
- İstanbul Hükümetinin Milli Mücadeleye destek vermemesi gibi sebeplerle saltanat kaldırılmıştır.
- Saltanatın Kaldırılması teklifini Dr. Rıza Nur vermiştir.

Sonuçları:

- Rejim ve devlet başkanı sorunu ortaya çıktı. (Cumhuriyetin ilanı ile çözülecek)
- Milli egemenlik yolunda önemli bir engel kalktı.
- Laiklik yolunda ilk adım atılmış oldu.
- Osmanlı Devleti resmen son buldu.
- Lozan'da ikilik çıkması ihtimali ortadan kalktı.
- Vahdettin İngilizlere sığındı. (Önlem olarak Abdülmecid Efendi halife ilan edildi.)
- Saltanatın kaldırılması I. TBMM'nin yaptığı tek inkılaptır.
- Saltanatın Kaldırılması ile 1935'e kadar Hakimiyet Bayramı kutlanmıştır.
- Son Osmanlı Hükümeti Tevfik Paşa Hükümeti olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. TBMM'nin Açılması (1923-1927)

- I. TBMM'nin savaş meclisi olduğu için yıpranması,
- Lozan Konferansı Kararlarına tepki gösterenlerin olması,
- İnkılaplar için daha dinamik bir kadroya ihtiyaç duyulması gibi sebeplerden dolayı seçimler yapılmış ve II. TBMM kurulmuştur.
- Açılış konuşmasını Abdurrahman Şeref Bey yapmıştır.
- Asıl inkılapları yapan Meclistir.
- Lozan Barış Antlaşmasını imzalayan meclistir.

Ankara'nın Başkent İlan Edilmesi (13 Ekim 1923)

İsmet İnönü'nün verdiği teklif ile 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara Türkiye Devleti'nin başkenti olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cumhuriyetin İlanı (29 Ekim 1923)

Nedenleri:

- Devlet başkanlığı belirsizliğini ve rejim belirsizliğini çözmek,
- Ulusal Egemenliği sağlamak,
- Hükümet Bunalımını çözmek gibi sebeplerden dolayı Cumhuriyet ilan edilmiştir.

Sonuçları:

- Devlet başkanlığı ve rejim sorunu çözüldü.
- Milli Egemenlik sağlandı.
- Meclis Hükümetinden Kabine Sistemine geçilerek Hükümet Bunalımı çözüldü.
- İlk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, ilk Başbakan İsmet İnönü, İlk Meclis Başkanı Ali Fethi Okyar oldu.
- 1925 yılı itibari ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ilan edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hükümet Bunalımı – Ekim Bunalımı – Sonbahar Bunalımı

- Ali Fethi Okyar Hükümetinin istifasının ardından hükümet kurulamaması sonucunda ortaya çıkan bunalımdır.
- Cumhuriyetin İlanı ile Meclis Hükümetinden Kabine Sistemine geçilerek aşılmıştır.

Cumhuriyetin İlanından Sonra Kurulan İlk Hükümet

Cumhurbaşkanı: Mustafa Kemal Atatürk

Başbakan: İsmet İnönü

TBMM Başkanı: Ali Fethi Okyar

Milli Eğitim Bakanı: İsmail Safa Özler

Genel Kurmay Başkanı: Fevzi Çakmak

Milli Savunma Bakanı: Kazım Özalp

Sıhhiye Bakanı: Refik Saydam

Hariciye Bakanı: İsmet İnönü

Diyanet İşleri Başkanı: Mehmet Rıfat Börekçi (1924-1941)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

Nedenleri:

- Halifenin devlet başkanı gibi hareket etmesi,
- Laiklik anlayışına uymaması,
- Cumhuriyet rejimi için tehdit olması,
- Halifeliğin inkılaplar önünde engel olması,
- Hintli Müslümanlar Ağa Han ve Emir Ali'nin mektuplarının basına yansıması gibi sebeplerden dolayı Şeyh Saffet Efendinin sunduğu teklif ile halifelik kaldırılmıştır.

Sonuçları:

- Laiklik için en önemli adım atılmış oldu.
- İç işlerimize karışılması önlendi.
- Cumhuriyet güvence altına alındı.
- İki başlı görüntü yok edildi.
- Ümmetçilik zayıfladı, milliyetçilik güçlendi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dikkat: Halifeliğin Kaldırılması üzerine gelen tepkiler nedeniyle 1924 yılında Anayasaya Devletin dini İslam'dır. Maddesi eklenmiştir. 1928 yılında çıkarılmıştır.

Şeyhülislamlık Makamının Lağvedilmesi

Şeyhülislamlık makamı kaldırıldı. Son Şeyhülislam Medeni Nuri Efendi'dir.

Halifeliğin Kaldırıldığı Gün Yapılan Diğer İnkılaplar: Ş - O - T - E (3 Mart 1924)

- Osmanlı Hanedanının Yurt Dışına Çıkarılması Kanunu

Yorum: Cumhuriyeti ve laikliği koruma amacı taşır. Hanedan üyeleri **İsviçre**'ye gönderildi.

- Şeriye ve Evkaf Vekaletinin Kaldırılması

Yorum: Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Diyanet İşleri Başkanlığı kuruldu.

- Erkanı Harbiye Vekaleti kaldırıldı.

Yorum: Yerine Genel Kurmay Başkanlığı kurulmuştur. Yorum: Orduyu siyasetten ayırmak amaçlanmıştır.

- Tevhidi Tedrisat Kanunu çıkarıldı.

Yorum: Eğitim öğretim birliğini sağlamak amaçlanmıştır

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cumhuriyet Halk Fırkasının Kurulması 1923

- Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde kuruldu.
- Türkiye Cumhuriyetinin ilk siyasi partisidir.
- Temeli Sivas Kongresinde kurulan Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyetine dayanır.
- 9 Umde Bildirisine göre kurulmuştur.
- Ekonomide Devletçilik ilkesini savunmuştur.
- Çift Dereceli Seçim Sistemini savunmuştur.

Müstakil Grup: 1939 yılında 21 milletvekilinden oluşan, parti içinde denetim yetkisine sahip gruptur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası 1924

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisidir.

Kurucuları: K-A-R-A-R

Kazım Karabekir (Kurucu)

Adnan Adıvar

Rauf Orbay

Ali Fuat Cebesoy

Refet Bele

Dikkat: İsmet İnönü ve Ali Fethi Okyar yoktur.

TCF'nin ilk şubesi Şanlıurfa'da açılmıştır.

Ekonomide Liberalizmi savunmuştur.

Tek Dereceli Seçim Sistemini savunmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dikkat: Mustafa Kemal Paşa TCF'yi **Paşalar Komplosu** olarak nitelemiştir.

Parti programında yer alan "Dini düşüncelere saygılıdır." maddesi gerici kişilerin parti içine dolmasına sebep olmuş ve durum sonunda Şeyh Sait Ayaklanması çıkmıştır. Bu isyan neticesinde Takriri Sükun Kanunu ile parti kapatılmıştır.

! Çok Partili Hayata geçişin ilk denemesi başarısız olmuştur.

Nasturi Ayaklanması 1924

Hakkari çevresinde yaşayan bir süryani azınlık olan Nasturileri kışkırtarak, bağımsız bir devlet kurmak amacıyla İngilizler tarafından desteklenen isyandır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Şeyh Sait İsyanı 1925

Nedenleri:

- Saltanatı ve Halifeliği tekrar kurma amacı,
- TCF içerisinde gericilerin örgütlenmesi,
- İngilizlerin kışkırtması ve desteği gibi sebeplerle çıkmıştır.

Sonuçları:

- Cumhuriyete ve Laikliğe karşı çıkan ilk isyandır.
- Ali Fethi Okyar Hükümeti istifa etmiş yerine İsmet İnönü Hükümeti kurulmuştur.
- Takriri Sükun Kanunu çıkarılmıştır.(1925-1929)
- Takriri Sükun Kanununa dayanarak isyan bastırılmış ve TCF kapatılmıştır.
- Suçlular İstiklal Mahkemesinde yargılandı.
- Türkiye Cumhuriyeti bu isyan ile ilgilenmek zorunda kaldığı için Musul Sorunu ile ilgilenilememiştir.
- Musul 1926 Ankara Antlaşması ile İngiltere mandasındaki Irak'a bırakılmıştır. (Misakı Milli'den 3. Taviz)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi İzmir Suikasti 1926

- Cumhuriyet rejimine karşı olanlar tarafından planlanmıştır.
- Giritli Şevki'nin şikayeti ile başarısız olmuştur.
- İzmir Suikast girişimi sonrası Mustafa Kemal Atatürk **"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır fakat Türkiye Cumhuriyet'i ilelebet payidar kalacaktır."** demiştir.

Dikkat: İstiklal Mahkemeleri son kez İzmir Suikastinde görev almıştır.

En çok Menemen Olayı ile karıştırılmaktadır fakat Menemen Olayında Harp Divanı görev almıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Menemen Olayı (Kubilay Olayı) 1930

- Derviş Mehmet Liderliğinde İzmir Menemen'de çıkmış olan isyandır.
- Laikliğe ve Cumhuriyete karşı çıkmış olan 2. isyandır.
- Suçlular Divanı Harpte yargılanmıştır.
- Bu isyan SCF'nin kapatılmasından sonra çıkmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cumhuriyetçilik	Halkçılık	Milliyetçilik	Laiklik	Devletçilik	İnkılapçılık
Parti, Seçim, Millet iradesi, Demokrasi, Seçme seçilme hakkı, Ulusal egemenlik, Oy kullanma, Rey, Millet meclisi, Anayasal Devlet, Çok partili hayata geçiş, Parlemento, Siyasi haklar, Hukuk Devleti…	Sosyal devlet anlayışı, Ayrıcalıksız toplum, Eşit toplum, Sosyal adalet, Kanun üstünlüğü, Toplumsal dayanışma, Halkın refah ve huzuru, Toplumsal Barış, Halkın yararına olan her şey.	Milli, Türk, Ulusal bağımsızlık, Birlik ve beraberlik, Ulusal Devlet, Kültür ve dil birliği, Vatan Sevgisi, Ulusal Değerler, Türk Kültürü, Ulusal-laştırma, Millileştirme…	Akıl, bilim, Akılcılık ve bilimsellik, Din ve vicdan hürriyeti, Din ve devlet işlerinin ayrılması	Ekonomide yatırımların devlet eliyle yapılmasıdır. Teşviki Sanayi Kanunu 1929 Dünya Ekonomik Krizi nedeniyle uygulanamayınca Devletçilik ilkesi uygulanmıştır. Ekonomi, Para, Devletin banka kurması, Devletin fabrika açması, Devlet planlaması, Milli kalkınma, Bankacılık, Serma-ye… **Dikkat:** 1930'dan sonra Devletçilik kabul görür.	Çağdaşlaşma, Modernleşme, İlerleme, Muasır medeniyetler seviyesine çıkma, Yenilik, Sürekli değişim…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

CUMHURİYETÇİLİK	HALKÇILIK	MİLLİYETÇİLİK	LAİKLİK	DEVLETÇİLİK	İNKILAPÇILIK
TBMM'nin Açılması, Saltanatın Kaldırılması, Cumhuriyetin İlanı, Halifeliğin Kaldırılması, Siyasi Partilerin Kurulması, Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkının verilmesi, • Seçmen Yaşının • Düşürülmesi, • Tek Dereceli Seçim Sistemine Geçilmesi 1921 ve 1924 Anayasaları, Erkanı Harbiye Vekaletinin Kaldırılması, Seçmek ve seçilebilmek için vergi vermek zorunluluğu kaldırılması.	Cumhuriyetin İlanı, Soyadı Kanunu, Medeni Kanun, Tevhidi Tedrisat Kanunu, Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkının Verilmesi, Kılık Kıyafet Ka- nunu, Aşar Vergisinin Kaldırılması, Halkevlerinin Açılması, Millet Mekteplerinin Açılması,	Kapitülasyonların Kaldırılması, Kurtuluş Savaşının yapılması, Türk Dil Kurumunun Kurulması, Türk Tarih Kurumunun Kurulması, Kabotaj Kanunu, Türk Parasını Koruma Kanunu, Misakı İktisadi Ka- rarları, Tevhidi Tedrisat Kanunu, Yeni Türk Alfabesinin Kabulü…	Tevhidi Tedrisat Kanunu, Saltanatın Kaldırılması, Halifeliğin Kaldırılması, Tekke Zaviye ve Tür- belerin Kaldırılması, Şeriye ve Evkaf Vekaletinin Kaldırılması, Medeni Kanun'un Kabul Edilmesi, Devletin Dini İslam'dır maddesinin değiştirilmesi, Vekil yemin şeklinin değiştirilmesi…	Merkez Bankasının kurulması, Sümerbank'ın kurulması, Etibank'ın Kurulması, I. 5 Yıllık Sanayi Planı, II. 5 Yıllık Sanayi Planı, Kamu İktisadi Teşekkülleri…	Miladi Takvim, Uluslararası Rakamlar, Hafta tatilinin Pazara alınması, Metrik Sisteme geçilmesi, Evrensel Saat Sistemine geçilmesi… Yapılan inkılapların tamamı dolaylı ola- rak inkılapçılık ilkesinin kapsamına alınabilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Atatürk İnkılapları

Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar

- 1 Kasım 1922 Saltanatın Kaldırılması
- 13 Ekim 1923 Ankara'nın Başkent Olması
- 29 Ekim 1923 Cumhuriyetin İlanı
- 3 Mart 1924 Halifeliğin Kaldırılması

Hukuk Alanında Yapılan İnkılaplar

1921 Anayasasının Hazırlanması

Tek çerçeve Anayasamızdır.

Tek yumuşak

Anayasamızdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1924 Anayasasının Hazırlanması

İlk ayrıntılı anayasadır.

Yapılan Değişiklikler:

- 1924 yılındaki Devletin dini İslam'dır." Maddesi 1928 yılında çıkarılmıştır.
- 1928 yılında Milletvekillerinin yemin şekli değiştirilmiştir.
- 1930, 1933,1934 yıllarında kadınlara verilen siyasi haklar eklenmiştir.
- 1930 yılında seçmen yaşı yükseltilmiştir.
- 1937 yılında Atatürk İlkeleri anayasaya eklenmiştir.
- 1946 yılında tek dereceli seçim sistemine geçilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1926 Medeni Kanun'un Kabul Edilmesi

Mecelle uygulamadan kaldırıldı ve Dönemin Adalet Bakanı Mahmut Esat Bey liderliğinde İsviçre Medeni Kanun'u örnek alınarak hazırlandı.

Şifre: Ş-E-M-A

Şahıs Hukuku

Eşya Hukuku

Miras Hukuku

Aile Hukuku

Meslek, Eğitim, Evlenme, Boşanma, Çocuğun velayetini alma, tek eşle evlilik, yaş sınırı, resmi nikah zorunluluğu, Din özgürlüğü gibi haklar tanınmıştır.

Toplumsal alanda eşitlik sağlama amacı taşır.

Patrikhane ve Konsoloslukların gayrimüslimler için mahkeme kurma izni ellerinden alındı.

Medeni Kanun ile kadınlara siyasi hak verilmedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yurtdışından Alınan Kanunlar

- Medeni Kanun> İsviçre
- Borçlar Kanunu> İsviçre
- İcra İflas Kanunu> İsviçre
- Ceza Kanunu> İtalya
- Ticaret Kanunu> Almanya
- İdare Hukuku> Fransa

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Kadınına Verilen Siyasi Haklar

Siyasi Hakların Şifresi: BMV 034

Belediye Seçimleri: 1930 > Sadiye Hanım

Muhtarlık Seçimleri: 1933 > Gül Esin

Vekillik Seçimleri: 1934 > 17 Kadın Vekil

- Türk Kadını ilk kez 1930 yılındaki seçimlere katılmıştır.
- Türk Kadının katıldığı ilk genel seçimler 1935 yılındadır.
- 1936 yılında Dünyada ilk Kadın Kongresi düzenlenmiştir. (Sitti Şaravi- Ataşark)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar

1925 Kılık Kıyafet Kanunu (Şapka Kanunu)

- Türk halkının modern bir görünüme kavuşması amacıyla yapılmıştır.
- Şapkanın tanıtıldığı yer Kastamonu İnebolu'dur.
- 1934 yılında Din adamlarının kıyafetleri sivil hayatta giymesi yasaklanmıştır.

1925 Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması

- Dinin yanlış kullanılmasını engellemek,
- Din Eğitimini kontrol etmek,
- Gerici ayaklanmaların teşkilatlanmasını engellemek gibi sebeplerden dolayı kaldırılmıştır.
- Şeyhlik, Müritlik, Dervişlik gibi unvanlar da bu kanunla birlikte kaldırıldı.

Ölçü, Tartı, Takvim, Rakam ve Hafta Sonu Tatilinin Değişmesi

- Bu konuda yapılan yeniliklerin temel amacı Avrupa ile ticari ilişkileri geliştirmektir.
- **Miladi Takvim** kabul edildi. 1926'da uygulamaya koyuldu.
- 1925'te **Uluslararası Saat Sistemine** geçildi.
- 1928'de **Uluslararası Rakamlara** geçildi. (Beynelmilel Erkamın Kabulü)
- 1931'de **Metrik Sisteme** geçildi. (cm,m,km,kg)
- 1935'te Hafta Tatili Cuma'dan **Pazar'a** alındı.
- 1935'te **Milli Bayramlar ve Genel Tatiller Kanunu** kabul edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1934 Soyadı Kanunu

- Halkın resmi işlerini kolaylaştırmak,
- Toplumsal alanda eşitlik sağlamak, gibi amaçlarla Soyadı Kanunu kabul edilmiştir.
- Ağa, Hacı, Hafız, gibi unvanlar Soyadı Kanunu ile kaldırıldı.
- Osmanlı Devletinden kalan nişan ve rütbeler kaldırıldı.
- Mustafa Kemal Paşaya Atatürk soyadı ailesine ise Atadan soyadı verildi.
- Atatürk soyadını meclise sunan kişi İsmet İnönü'dür.
- Mustafa Kemal'e Atatürk soyadını öneren kişi **Saffet Arıkan** ve **Naim Hazım Ülkü Onat**'tır.

ATA TÜRK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Eğitim Alanında Yapılan İnkılaplar

1921 I. Maarif Kongresinin Toplanması

Eskişehir Kütahya Savaşı sırasında toplanmıştır.
Eğitimin milli ve modern olması yolunda kararlar alınmıştır.

1924 Tevhidi Tedrisat Kanunun Kabul Edilmesi

- Eğitim Öğretim birleştirilmiştir.
- Bütün eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlandı.
- İlköğretim zorunlu ve ücretsiz hale getirildi.
- Medreseler kapatıldı.
- İlahiyat Fakülteleri ve İmam Hatip Okulları açıldı.
- Azınlık Okullarının misyonerlik faaliyetleri engellendi, Türk Müfettişlerin denetleme kararı getirildi, Türkçe ve Tarih Dersi zorunluluğu getirildi.
- Tevhidi Tedrisat Kanunu önergesini Milli Eğitim Bakanı Vasıf Çınar sunmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1926 Maarif Teşkilatı Kanunu

İlkokul lise ve yüksek öğretimin belli esaslara göre düzenlenmesi için kabul edildi.

Karma Eğitime geçildi (1927)

Müfredatın düzenlenmesinde yararlanılan uzman John Dewey'dir.

1928 Latin Harflerinin Kabulü

Nedenleri:

Arap Alfabesinin Türk Diline uygun olmaması,

Okuma yazmanın zor olması,

Arap kültürünün etkisinden kurtulmak istenmesi, Batı Dünyası ile yakınlaşma arzusu,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kabulü: 1928 yılında Yeni Türk Alfabesi kabul edilmiştir.

Yeni Türk Alfabesinin tanıtımı **Sarayburnu Parkında** yapılmıştır.

Sonuçları:

Okur yazar oranı artmıştır.

Kültürel gelişim hızlanmıştır.

Yeni Alfabe ile basılan ilk gazete Mardin Gazetesidir.

Millet Mektepleri kurulmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1928 Millet Mekteplerinin Açılması

Harf İnkılabının ardından halka okuma yazma öğretmek için açılmış kurumlardır.

Mustafa Kemal Atatürk'e Başöğretmenlik unvanı Bakanlar Kurulu tarafından verilmiştir. (24 Kasım)

Yayın Organı Halk Mecmuasıdır.

24 Kasım 1981'den itibaren Öğretmenler Günü olarak kutlanmaktadır.

1931 Türk Tarih Kurumu

Türk tarihini araştırmak ve ortak milli bilinç oluşturmak için kurulmuş olan kurumdur.

İlk başkanı Tevfik Bıyıklıoğlu'dur.

Yayın Organı Belleten Dergisidir.

Türk tarih tezi ortaya koyuldu.

TTK araştırmalarının devam etmesi için Ankara'da Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi kuruldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1932 Türk Dil Kurumu

Türk dilini zenginleştirmek, canlı tutmak ve yabancı kelimelerden kurtarmak için TDK kurulmuştur.

İlk Başkanı Samih Rıfat'tır.

Güneş Dil Teorisi ortaya koyulmuştur.

1932 Halkevlerinin Kurulması

Halkın her yönden gelişimini sağlamak ve inkılapların yerleşmesini sağlamak amacıyla Türk Ocaklarının yerine kurulmuştur.

Yayın organı Ülkü Dergisidir.

Adnan Menderes Döneminde kapatılmıştır.

1933 Üniversite Reformu

İsviçre'den getirilen uzman Albert Malche liderliğinde yapılmıştır. Darülfünun İstanbul Üniversitesine dönüştürülmüştür.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1940 Köy Enstitülerinin Kurulması

Eğitim alanında kırsal kesimde yaşayan halk ile kentliler arasındaki bozuk dengeyi eşitlemek ve köy halkına pratik bilgi vermek amacıyla kurulmuştur.

İsmet İnönü Cumhurbaşkanlığında kurulmuştur. Kuruluşunda Hasan Ali Yücel (MEB) ve İsmail Hakkı Tonguç etkili olmuştur.

Adnan Menderes Döneminde kapatılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ekonomi Alanında Yapılan İnkılaplar

Milli, ve dışa bağımlı olmayan bir devlet ekonomisi amaç edinilmiştir.

1923 İzmir İktisat Kongresi

Lozan Konferansına ara verildiği dönemde yapılmıştır.

Başkanı: Kazım Karabekir Misakı

İktisadi Kararları alınmıştır.

Misakı İktisadi Kararları:

- Hammaddesi yurtiçinde olan sanayiler kurulacaktır.
- El işçiliğinden fabrikalaşmaya geçilecektir.
- Milli Banka ve Kredi Kurumları kurulacaktır.
- Yabancıların kurduğu tekellerden kaçınılacaktır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Özel sektörün gerçekleştiremediği girişimler devlet tarafından gerçekleştirilecektir.
- Yeraltı zenginlikleri saptanacaktır.
- Demiryolu yapımına önem verilecektir.
- İşçilerin koşulları iyileştirilecek, sendika ve grev hakkı sağlanacaktır.
- İş yapanlara amele değil işçi denilecek.

Dikkat: İzmir İktisat Kongresinde Okuma Bayramı kabul edilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tarım Alanında Yaşanan Gelişmeler

1925 yılında Aşar Vergisi kaldırıldı.

Çiftçinin sırtındaki yük alınarak üretime teşvik edildi.

Tarım Kredi Kooperatifleri kuruldu.

Köylüler bir araya gelerek aracılar olmadan ürünlerini değerlendirme fırsatı yakaladı.

Yüksek Ziraat Enstitüsü kuruldu.

Tarımda bilimsel araştırmalar ve yeni türler için kurulmuştur.

Atatürk Orman Çiftliği kuruldu.

Modern tarım tekniklerini halka aktarmak amaçlanmıştır.

Tütün Reji İdaresi millileştirildi.

Tütün ürünlerinin işletme hakkı elde edildi.

Toprak Mahsulleri Ofisi kuruldu.

Tarımsal ürün piyasasını düzenleme görevini üstlenmiştir.

Topraksız köylüye toprak dağıtmak amaçlanmıştır.

Başarısız oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sanayi ve Bankacılık Alanındaki Gelişmeler

1927 Teşviki Sanayi Kanunu

Bu kanun ile özel sektörün yatırım yapması amaçlanmıştır.

Devlet vergi muafiyeti, ulaşım ve depolama avantajı, ücretsiz arazi tahsisi gibi ayrıcalıklar sunmuştur.

1929 Dünya Ekonomik Krizi, Sermaye ve Kalifiye eleman eksikliği gibi sebeplerden dolayı uygulanamamıştır. **1934-1938 I. Beş Yıllık Sanayi Planı**

SSCB örnek alınarak hazırlanmış ve başarıyla uygulanmıştır.

Ham maddeleri Türkiye'de bulunan sanayinin kurulması amaçlandı.

Dikkat: II. Beş Yıllık Sanayi Planı ise II. Dünya Savaşı nedeniyle uygulanamamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1924 İş Bankası

İtibari Milli Bankası ve Hintli Müslümanların yardımları ile kurulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk özel bankasıdır.

Özel Sektöre kredi sağlamak için kurulmuştur.

İlk Gene Müdürü Celal Bayar'dır

1925 Sanayi ve Maadin Bankası

Madenleri işletmek, Sanayi teşebbüslerine kredi vermek ve bu teşebbüslere karşı düzenleyici rol oynamak gibi görevleri vardır.

1933 yılında Sümerbank'a dönüştürüldü.

1926 Emlak ve Eytam Bankası

Gayrimenkul ihtiyaçları için kredi sağlamıştır.

Yetim Çocukların haklarını korumuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1930 Merkez Bankası

Türk parasının değerini korumak ve para politikalarını yönetmek amacıyla kurulmuştur.

İlk başkanı Selahattin Çam'dır.

1933 Sümerbank

Tekstil, demir çelik, çimento fabrikalarının yanı sıra bankacılık faaliyetleri de gösteren kurumdur.

Sanayi kurumlarına kredi temin etmek ve genel bankacılık işlerini yapmak amacıyla da kurulduğu için I.

Beş Yıllık Sanayi Planının hayata geçirilmesinde son derece önemli rol oynamıştır.

1933 Halkbank

Esnafa kredi vermek amacıyla kurulmuştur.

1935 MTA'nın Kurulması

Madenlerin araştırılması, değer ve kalitesinin belirlenmesi için kurulmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1935 Etibank

Madencilik çalışmalarına destek vermek amacıyla kurulmuştur.

1937 Denizbank

Denizcilik faaliyetlerine destek sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Ekonomi Alanındaki Diğer Gelişmeler

1926 Kabotaj Kanunu

Türk limanları ve sahillerinde denizcilik faaliyetleri Türk vatandaşları ve Türk bayrağı taşıyan gemilerce yapılır.

1926 Alpullu Şeker Fabrikası kuruldu.

Kırklareli'nde kurulmuştur.

Devletçilik ilkesinin dışındadır.

Devletçilik 1933 yılından itibaren uygulanmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1926 Uşak Şeker Fabrikası kuruldu.

Devletçilik ilkesinin dışındadır. Devletçilik 1933 yılından itibaren uygulanmıştır.

1924 Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kamu işletmesidir.

1930 Türk Parasının Değerini Koruma Kanunu

Merkez Bankası da aynı yıl bu amaca hizmet edecek şekilde kurulmuştur.

1929 Adana Mersin Demir Yolları'nın Millileştirilmesi

Fransa'dan satın alınarak millileştirilmiştir.

Karabük Demir Çelik Fabrikası açıldı.

İngiltere'nin desteği ile kurulmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sağlık Alanındaki Gelişmeler

Hilali Ahdar: Yeşilay

Hilali Ahmer: Kızılay

Heybeliada Sanatoryumu: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk pandemi hastanesi

Hıfzısıhha Enstitüsü: Salgın hastalıklarla mücadele için Sağlık Bakanı Refik Saydam liderliğinde kuruldu.

Politika: Nüfus arttırma politikası

Spor Alanındaki Gelişmeler

Selim Sırrı Tarcan: Olimpiyat Komitesi

1924 Paris Olimpiyatları: Türkiye Cumhuriyetinin katıldığı ilk olimpiyatlardır.

Yaşar Erkan: Uluslararası olimpiyatlarda Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk altın madalyasını alan sporcudur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sanat, Bilim, Edebiyat ve Diğer Alanlardaki Gelişmeler	
Henry Krippel	1926 yılında Sarayburnu Parkına ilk Atatürk Heykelini yaptı. Yeni Gün Gazetesi Yunus Nadi'nin liderliğinde 1927 yılında Ankara'da Zafer Anıtı'nı yaptı.
Nejat Sirel	İzmir Atatürk Heykelini yapmıştır. Atatürk'ün heykelini yapan ilk Türk heykeltraştır.
Etnografya Müzesi	1925 yılında açılmıştır. Atatürk'ün naaşı 1953 yılına kadar burada kalmıştır.
Sanayi Nefise Mektebi	Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürüldü.
Mızıkai Hümayun	Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına dönüştürüldü.
Darülbedayi	İstanbul Şehir Tiyatrolarına dönüştürüldü.
Darülelhan	Konservatuvara dönüştürüldü.
Vedat Tek	II. TBMM binasının mimarıdır.
Emin Onat ve Orhan Ada	Anıtkabir'in mimarlarıdır.
Hermann Jansen	Ankara'nın imar planını yapmıştır.
Muhsin Ertuğrul	Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk renkli filmi olan Halıcı Kız filmini çekmiştir. Milli Mücadele sürecini anlatan ilk uzun metrajlı film Muhsin Ertuğrul tarafından çekilen Ateşten Gömlek filmidir.
Paul Hindemint	Raporları doğrultusunda Musiki Muallim mektebi açılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Beşleri **Şifre: HANCU**	Cemal Reşit Rey, (10. Yıl Marşının Bestecisi) Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun, (İlk devlet sanatçısı, ilk operamız olan Özsoy Operasını hazırladı), Hasan Ferit Alnar, Necil Kazım Akses
İbrahim Çallı	Zeybekler Tablosu ve Hatay'ın Anavatana Özlemi tablolarını yapmıştır.
Hikmet Onat	Siperde Mektup Okuyan Askerler
Mehmet Ruhi Arel	Atatürk Köylülerle, Türk Ordusunun İstanbul'a Girişi
Vecihi Hürkuş	İlk sivil havacılık okulunu kurmuştur.
Fatih Gökmen	Kandilli Rasathanesinin kurucusudur.
Cahit Arf	Arf Teoremini bulmuştur. 10 TL üzerinde resmi bulunur.
Halil İnalcık	Tarihçilerin Kutbu, Tarihçilerin Şeyhi olarak bilinir.
Reşit Galip	Andımızın yazarıdır.
John Dewey	Eğitim alanında getirilen uzmandır.
Saffet Arıkan	Öğretmen ihtiyacını karşılamak için Eğitmen Kurslarının açıl- masına öncülük etmiştir.
Hulusi Behçet	Behçet adıyla anılan hastalığı bulmuştur.
Mülkiye Mektebi	Siyasal Bilgiler Fakültesine dönüştürüldü
İlk Nüfus Sayımı	1927 yılında yapılmıştır ve nüfus arttırmaya yönelik politika izlenmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kadınlarda İlkler

İlk Kadın Muhtar	Gül Esin (Aydın Çine)
İlk Kadın Belediye Başkanı	Sadiye Hanım (Artvin Yusufeli)
İlk Kadın İl Belediye Başkanı	Müfide İlhan
İlk Kadın Milletvekili	17 Kadın vekil ve Satı Çırpan
İlk Kadın Vali	Lale Aytaman
İlk Kadın Bakan	Türkan Akyol
İlk Kadın Milli Eğitim Bakanı	Nimet Çubukçu
İlk Kadın Başbakan	Tansu Çiller
İlk Kadın Pilot	Bedriye Gökmen
İlk Kadın Savaş Pilotu	Sabiha Gökçen
İlk Kadın Tarihçi	Afet İnan
İlk Kadın Öğretmen	Refet Angın
İlk Kadın Tiyatro Sanatçısı	Afife Jale
İlk Kadın Avukat	Süreyya Ağaoğlu
İlk Kadın Doktor	Safiye Ali
İlk Dünya Güzeli Kadın	Keriman Halis
İlk Kadın Gazeteci	Selma Rıza
İlk Kadın Hakim	Suat Berk
İlk Kadın Kaymakam	Özlem Bozkurt

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İNKILAP ŞİFRELERİ

Saltanatın Kaldırılması:

Ankaranın Başkent İlan Edilmesi:

Şapka İnkılabı:

Tekke Zaviye ve Türbelerim Kapatılması:

3 Mart 1924: Halifeliğin Kaldırılması:

Maarif Teşkilatı Kanunu:

Medeni Kanun: ŞEMA

Miladi Takvim:

Teşviki Sanayi Kanunu:

Latin Alfabesinin Kabulü:

Uluslararası Rakamların Kabulü:

Millet Mekteplerinin Kurulması:

TTK- TDK:

Kadınlara Verilen Siyasi Haklar: **BMV 034**

- Medeni Kanun> İsviçre
- Borçlar Kanunu> İsviçre
- İcra İflas Kanunu> İsviçre
- Ceza Kanunu> İtalya
- Ticaret Kanunu> Almanya
- İdare Hukuku> Fransa

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

1923-1930 Türk Dış Politikası

Lozan Konferansında çözümlenemeyen sorunlardır.

Musul (Irak) Sorunu

Lozan'da çözümlenemeyen tek konudur.

- **Haliç Konferansı:** 1924 yılında Musul Sorunu için toplanan konferanstır.
- Türkiye Cumhuriyeti adına Ali Fethi Okyar katılsa da sonuç alınamamıştır.
- **Brüksel Hattı Raporu:** Milletler Cemiyeti'nin Musul Sorunu için İngilizler lehine hazırladığı rapordur.
- **Kaybedilmesinde Etkili Faktörler:**

İngilizlerin İskenderun Limanına asker göndermesi,

Nasturi İsyanı (Hakkari), Şeyh Sait İsyanı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Seyh Sait İsyanı (Diyarbakır)

- 1926 Ankara Antlaşması: Musul, Kerkük, Süleymaniye İngiltere mandasındaki Irak'a bırakıldı.

(Misakı Milliden 3. Taviz)

- Hakkari Türkiye Cumhuriyeti'ne bırakıldı.
- Türk-Irak Sınırı çizildi.
- Musul Petrollerinin gelirinin %10'u 25 yıllığına Türkiye Cumhuriyeti'ne bırakıldı.

1925 Yabancı Okullar Sorunu

- Tevhidi Tedrisat Kanunu sebebiyle çıkmıştır.
- En çok sorun yaşanan devlet Fransa'dır.
- Türkiye Cumhuriyeti Yabancı Okullar Sorununu bir iç mesele olarak kabul etmiş ve Milletler Cemiyetine taşınmasına izin vermemiştir.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikadaki ilk siyasi başarısıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Etabli Sorunu (Nüfus Mübadelesi Sorunu) 1926-1930

Lozan Barış Antlaşmasında alınan karar: İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada'da yaşayan Rumlar ile Batı Trakya'da yaşayan Türkler yerlerinde kalacak, diğer yerlerdekiler karşılıklı değiştirilecektir.

Sorunun Nedeni: Yunanlılar Lozan kararına uymayarak Türkiye'de daha fazla Rum bırakmak istedi.

Çözüm Süreci: Olay Milletler Cemiyetine taşınsa da sonuç alınamadı.

Sonuçları:

1930 Ahali Antlaşması (Ankara Antlaşması) İstanbul'daki Rumlar yerleşme tarihine bakılmaksızın etabli kabul edilerek sorun çözüldü.

Yunanistan Başbakanı Venizelos Mustafa Kemal Atatürk'ü Nobel Barış Ödülüne aday gösterdi.

İlerleyen süreçte Yunanistan Milletler Cemiyeti'ne girmemizi destekledi.

Oluşan barış ortamı ileride Balkan Antantının kurulmasını sağladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1930 – 1938 Türk Dış Politikası

1932 Milletler Cemiyetine Giriş (WP + PBK)

Türkiye tarafsız davranmadığı gerekçesi ile katılmak istemedi.

1932 yılında İspanya'nın daveti ve Yunanistan'ın desteği ile Milletler Cemiyeti'ne katıldık.

Milletler Cemiyetindeki ilk temsilcimiz **Cemal Hüsnü Taray**'dır.

Milletler Cemiyetine Taşınan Konularımız:

- 1926 Irak Musul Sorunu: Aleyhimize
- 1926 Bozkurt Lotus Olayı: Lehimize
- 1930 Etabli Sorunu: Sonuçsuz
- Boğazlar Sorunu: Lehimize
- Hatay Sorunu: Lehimize

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1934 Balkan Antantı

Almanya, İtalya'nın saldırgan tutuları sebebiyle kurulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Balkan Antantına katılarak Batı Sınırını güvence altına almıştır.

Katılan Devletler: T-a-Y-Y-a-R

Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya, Romanya

Bulgaristan, Makedonya konusunda Yugoslavya ve Yunanistan ile sorun yaşadığı için katılmadı.

Arnavutluk: İtalya'nın baskısından dolayı katılmadı.

Türkiye Cumhuriyeti adına Atina'da imzalayan kişi **Tevfik Rüştü Aras**'tır.

1936 Akdeniz Paktı

İtalya'nın saldırgan Akdeniz politikalarına karşı, İngiltere liderliğinde Türkiye, Fransa, Yunanistan, Yugoslavya'nın katıldığı pakttır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi

Mihver Devletlerin saldırgan tutumları Montrö Boğazlar Sözleşmesinin imzalanmasını sağlamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti adına imzalayan kişi Tevfik Rüştü Aras'tır.

Sonuçları:

- Antlaşma 20 yıllık olacaktır.
- Boğazlar Komisyonu kaldırılarak tüm yetkileri Türkiye Cumhuriyeti'ne devredilmiştir.
- Türkiye Boğazın her iki yakasına da asker yerleştirebilecektir.
- Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler savaş gemilerini belli bir ağırlıkta geçirebilecektir.
- Boğazlar tüm ticaret gemilerine açık olacaktır.
- Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlarda mutlak Türk egemenliği sağlanmıştır.
- İtalya antlaşmayı sonradan imzaladı.
- SSCB ile ilişkiler gerildiği için ilerleyen süreçte Türkiye NATO'ya girmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1937 Sadabad Paktı

- Almanya, İtalya'nın saldırgan tutumları sebebiyle kurulmuştur.
- Türkiye Cumhuriyeti Sadabad Paktına katılarak Doğu Sınırını güvence altına almıştır.
- İran'ın başkenti Tahran'da imzalanmıştır.
- **Katılan Devletler:** İRAN A-T-I
- **İran Afganistan Türkiye Irak**
- Suriye, Türkiye ve İran ile yaşadığı sınır sorunu sebebiyle katılmamıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti adına Tahran'da imzalayan kişi Tevfik Rüştü Aras'tır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hatay Sorunu (Sancak Sorunu)

Avrupa'da II. Dünya Savaşının ayak seslerinin duyulması Fransa'nın Suriye'den çekilmesine neden oldu. Fransa, Hatay Meselesini Milletler Cemiyetine taşıdı.

Sandler Raporu: Milletler Cemiyeti tarafından hazırlanan Hatay'daki Türk varlığının tanındığı rapordur.

1938 yılında **Bağımsız Hatay** Cumhuriyeti kuruldu.

İlk Cumhurbaşkanı: Tayfur Sökmen

İlk Başbakanı: Abdurrahman Melek

İlk Meclis Başkanı: Abdülgani Türkmen

1939 yılında mecliste alınan karar ile Hatay anavatana katıldı ve Misakı Milliye uygun çözümlendi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mustafa Kemal Atatürk'ün Hatay için Sözleri:

40 asırlık Türk yurdu düşman elinde esir olamaz.

Hatay benim şahsi meselemdir.

Dikkat: Mustafa Kemal Atatürk'ün "Asım Us" takma adıyla "Hatay Meselesi" konusunda İsmet İnönü hükümetini eleştirdiği gazete Kurum Gazetesidir.

Dikkat: Hatay'ın Anavatana Özlemi tablosu İbrahim Çallı'ya aittir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mustafa Kemal Atatürk Döneminin Diğer Önemli Gelişmeleri

1926 Bozkurt Lotus Olayı

Türkiye Cumhuriyeti'ne ait Bozkurt Gemisi ile Fransa'ya ait Lotus Gemisinin çarpışması olayıdır. **Lahey Adalet Divanına t**aşınan bu davada Türkiye'yi **Mahmut Esat Bey** savunmuş ve davayı kazanmıştır. Fransa ile yaşanan Bozkurt Lotus Olayı 1926 yılında çıkarılan Kabotaj Kanunun ne kadar gerekli oldu- ğunun bir göstergesidir.

1928 Briand Kellog Paktı

Savaşın ulusal politika olması yasaklanmış ve savunmaya dayanmayan savaş suç sayılmıştır. ABD ve Fransa liderliğinde kurulmuştur.

1929 Litvinov Protokolü

Briand Kellog Paktına davet edilmeyen SSCB'nin komşularıyla yaptığı antlaşmadır. Varşova Paktı'nın temeli olarak da görülmektedir.

1933 Razgrad Olayı

Bulgaristan'ın Razgrad şehrindeki Türk mezarlarının yağmalanması üzerine yaşanan gerginliktir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1933 Vagon Lits Olayı

Fransızlara ait demiryolu şirketinde çalışan Naci Beyin Türkçe konuştuğu için işten çıkarılması sonucunda oluşan gerginliktir.

Burada demiryolu şirketi sefer amaçlı kullanılmayarak tepki gösterilmiştir.

Dil Bilincinin ve ulusal bilincin geliştiğini gösterir.

1933 Bursa Olayı

Ezan ilk kez **Fatih Camide** Hafız Rıfat tarafından Türkçe okunduktan sonra Bursa olayları çıkmış ve Mustafa Kemal Atatürk bu olaylar karşısında Bursa Nutkunda şu önemli cümleyi kurmuştur: **"Bu bir din meselesi değil dil meselesidir."**

Ezan tekrar Adnan Menderes döneminde Arapçaya çevrilmiştir.

Atatürk Dönemi Başbakanları

İsmet İnönü: En uzun süre başbakanlık yapan kişidir.

Ali Fethi Okyar: Şeyh Sait İsyanı sebebiyle istifa etmiştir.

Celal Bayar: Atatürk Döneminin son başbakanıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Atatürk Dönemi Meclis Başkanları:

Ali Fethi Okyar: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk meclis başkanıdır.

Kazım Özalp: Atatürk Döneminde en uzun süre meclis başkanlığı yapan kişidir.

Abdülhalik Renda: Atatürk döneminin son meclis başkanıdır. Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının ardın- dan 1 günlüğüne Cumhurbaşkanlığı yapmıştır.

Atatürk Dönemi Dışişleri Başkanları

Bekir Sami Bey: Londra Konferansında imzaladığı antlaşmalar yüzünden görevden alınmıştır.

Yusuf Kemal Tengirşenk: 1921 Ankara Antlaşmasını imzaladı ve Lozan Konferansı öncesinde yerini Lozan'a katılacak olan İsmet İnönü'ye bıraktı.

İsmet İnönü: Lozan Konferansına Baş Delege olarak katılmıştır.

Atatürk Döneminde en uzun süre başbakanlık yapan kişidir.

Tevfik Rüştü Aras: (1925-1938) 1926 Ankara Antlaşması Balkan Antantı, Montrö Boğazlar Sözleşmesi, Sadabad Paktı gibi antlaşmaları imzalamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Önemli Uluslararası Antlaşmalar ve Örgütler

- 1928 Briand Kellog Paktı - Katıldık
- 1929 Litvinov Protokolü - Katıldık
- 1932 Milletler Cemiyeti - Katıldık
- 1934 Balkan Antantı - Katıldık
- 1936 Akdeniz Paktı - Katıldık
- 1937 Sadabad Paktı - Katıldık
- 1937 Nyon Konferansı - Katıldık
- 1921Küçük Antant - Katılmadık
- 1922 Rapollo Antlaşması - Katılmadık (Alm-SSCB)
- 1925 Locarno Paktı - Katılmadık
- Varşova Paktı - Katılmadık
- Molotof Planı - Katılmadık

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İKİKÜRESEL SAVAŞ ARASINDA DÜNYA

XX. Yüzyıl Başlarında Dünya

I. Dünya Savaşı

Nedenleri:

- Sömürgecilik, hammadde ve pazar arayışı, devletlerarası bloklaşma, silahlanma yarışı, milliyetçilik, Panslavizm, Alsas Loren Sorunu, Rusların sıcak denizlere inme arzusu…

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sonuçları:

- İmparatorluklar yıkıldı yeni devletler kuruldu.
- Avrupa'nın siyasi haritası değişti.
- Sömürgeciliğin yerini Manda ve Himaye aldı.
- Almanya'da Nazizm, İtalya'da Faşizm, Rusya'da Sosyalizm (totaliter rejimler) kuruldu.
- Kimyasal silahlar ve tank kullanıldı.
- Milyonlarca insan öldü.
- Cemiyeti Akvam kuruldu.
- Sivil Savunma Örgütleri kuruldu.

İtilaf Bloğu: İngiltere, Fransa, Rusya, ABD, İtalya, Yunanistan, Japonya…

İttifak Bloğu: Almanya, Osmanlı Devleti, Avusturya Macaristan, Bulgaristan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Paris Barış Konferansı:

- I. Dünya Savaşında yenilen devletlerle yapılacak olan barış antlaşmalarının şartlarını belirlemek için toplanmıştır.
- Milletler Cemiyeti kuruldu.
- Manda ve Himaye kavramı ortaya çıktı.
- İtalya'ya verilen İzmir ve çevresi konferansta Yunanlılara verilerek İtilaf Devletleri arasındaki ilk görüş ayrılığı oldu.
- Almanya ile Versay, Avusturya ile Saint Germain, Macaristan ile Trianon Antlaşması yapıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İki Küresel Savaş Arasında Dünya

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin Kurulması

Komünizm: Özel mülkiyet yok her şey topluma ait.

İç Savaşta Rusya:

Duma Meclisi: Rus Meclisidir.

Çarlık Rusya: II. Nikola liderliğinde Beyaz Ordu kurularak devrimcilere karşı savaşılmıştır.

Bolşevikler: Çarlık Rusya'yı yıkarak yerine Lenin liderliğinde Sosyalizmi kurmak isteyenlerdir. Orduları Kızıl Ordu'dur.

Sloganları: Barış, Ekmek ve Toprak!

Menşevikler: Çarlık Rusya'yı yıkarak yerine Batı tarzı bir demokratik yönetim kurmayı amaçlamışlardır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bolşevik İhtilali (Ekim D. Kızıl D.)

I. Dünya Savaşı devam ederken Petersburg'da kadın işçilerin başlattığı grev ile başlayan iç isyan neticesinde Bolşevikler Lenin liderliğinde Çarlık Rusya'ya karşı giriştikleri mücadeleyi kazanarak 1917 yılında SSCB'yi kurdular.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Vladimir İlyiç Lenin

- Lenin'in uyguladığı politika **NEP**'tir. (Novaya Ekonomiçeskaya Politik)
- **NEP** ile tarımsal ürün zoralımına son verildi.
- Köylüler ürünlerini vergi ödeyerek pazarlarda satabilme hakkına sahip oldular.
- **ÇEKA** adı verilen istihbarat ve güvenlik teşkilatı kuruldu.
- İşçilerin çalışma saatleri düzenlendi ve sendikal hakları geri verildi.
- 1924 yılında Lenin ölünce yerine Stalin geçti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Josef Stalin

- Stalin'in uyguladığı ekonomi politikası **Kolektifleştirme**'dir.
- Köylülerin toprakları birleştirilerek büyük çiftlikler elde edildi.
- Köylüler öldürüldü ve tarımsal üretim düştü.
- **Kolhoz**: Kollektif devlet çiftliklerine verilen isimdir.
- Maden yatakları, traktör üretimi ve demir çelik fabrikalarına yatırım yapıldı.
- II. Dünya Savaşında SSCB lideridir.
- Lakabı **Koba**'dır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Rusların Türkistan'ı İşgali ve Basmacı Hareketi

Rusya Müslümanları I. Kongresi:
İsmail Gaspralı ve Yusuf Akçura gibi isimler de katılmıştır.
Zeki Velidi Togan Rus Meclisi Duma'ya gönderildi.

SSCB'nin Politikaları
Ruslar Orta Asya'yı işgal ettikten sonra asimilasyon politikası uyguladı.
Müslüman halkı Türkçeden ve Türklükten uzaklaştırmaya çalıştı.
Cami mescit ve medreseleri kapattı.
Türk milletini kendi aralarında ayrıştırdı.

Basmacı Hareketi
Türkistan'ı Rus işgalinden kurtarmak için Türkler tarafından başlatılan girişimdir.
Sloganları: Türkistan Türklerindir. Çar ve Ruslar defolun.
Basmacı Harekatı liderlerine Korbaşı adı verilir.
Basmacı Harekatı Türkistan'ın Hokand şehrinde Korbaşı Ergaş tarafından başlamıştır.

Enver Paşa: I. Dünya Savaşının ardından Fransa'ya oradan Türkistan'a geçen Enver Paşa Basmacı Harekatı içinde önemli Korbaşılardan biri olmuş ve Türkmençay Savaşında şehit düşmüştür.
Mezarı Hürriyeti Ebediye Tepesindedir.
Rusların genel taarruzu, Enver Paşa'nın ölümü, korbaşıların kendi aralarındaki mücadeleler, teçhizat yokluğu gibi sebeplerle Basmacı Harekatı sonuçsuz kaldı.
Türkler sürgüne gönderilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Önemli Kişiler

Zeki Velidi Togan: Rus meclisi Duma'da Ufa Müslümanlarının temsilcisi olarak yer aldı.

Türkistan Milli Birliğinin başkanlığını yaptı.

Basmacı Harekatı'nda yer almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti içerisinde İstanbul Üniversitesinde Umumi Türk Tarih Kürsüsünü kurmuştur.

Yusuf Akçura: Rusya'da Müslümanların ve Türklerin haklarını savunmuştur.

Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülüğü içeren **3 Tarzı Siyaset** eseriyle bilinir.

Milli Mücadele içerisinde yer almış ve sonrasında TTK'nın kurucularından olmuştur.

İsmail Gaspralı: Kırım Tatar Türklerindendir. Dilde, Fikirde, İşte birlik sloganıyla ünlenmiştir. Tüm Türk Dünyasının anlayabileceği ortak bir edebi dil geliştirmeyi amaçlamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mehmet Emin Resulzade: Bağımsız bir Azerbaycan Devleti'ni amaçlayan Milli Azatlık Hareketi içerisinde yer almış ve 1918 yılında Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin kurucularından biri olmuştur.

Azerbaycan'ı tanıyan ilk devlet **Osmanlı Devleti**'dir.

Şeyh Şamil: Rusya'nın Kafkasları işgaline karşı mücadele ettiği için Kafkas Kartalı olarak bilinir. Onun liderliğinde süren direniş hareketine Ruslar Müridizm Müslümanlar Gazavat Hareketi adını vermiştir.

Orta Doğu'da Manda Yönetimlerinin Kurulması

Sykes Picot Antlaşması: İngiltere Fransa- Orta Doğu

İngiltere'nin İşgal Ettiği Yerler: Irak, Mısır, Arabistan, Filistin, Ürdün, Kuveyt, Yemen

Fransa'nın İşgal Ettiği Yerler: Suriye, Lübnan, Cezayir, Tunus

İtalya'nın İşgal Ettiği Yerler: Trablusgarp

Arabistan: Mac Mahon Antlaşması- Şerif Hüseyin- Arap Ülkelerinin Kralı- Necd Emiri Abdülaziz İbni Suud X Şerif Hüseyin-Suudi Arabistan Krallığını

Aramco Petrol Şirketi: ABD' nin Arabistan'da kurduğu petrol şirketidir.

Irak: Şerif Hüseyin'in oğlu Faysal indirildi.

Yemen: 1934 yılında İngiliz sömürgesinden kurtuldu.

Suriye ve Lübnan: 1926 Lübnan 1934: Suriye bağımsız oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Meiji Restorasyonu Modern (Japonya'nın Doğuşu)

Meiji Restorasyonu Modern Japonya'nın oluşmasını sağlayan köklü bir reform dönemidir.

Yapan kişi Mutsihito'dur.

Daymiyo ve Şogunlar yıkılarak siyasi birlik sağlandı.

Dikkat: Meiji Restorasyonu ile Alfabe değişikliğine gidilmemiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1929 Dünya Ekonomik Krizi (Kara Perşembe, Büyük Buhran)

Nedenleri:

- Hoower'ın tecrübesizliği,
- ABD'de bankalarının kredileri geri alamaması,
- Tekellerin oluşması,
- I. Dünya Savaşının getirdiği ekonomik çöküntü,
- ABD'nin borsayı suni yükseltmesi,
- Paund'un Dolara oranla değer kazanması,
- Tarım ürünlerinin fiyatının düşüp, sanayi ürünlerinin fiyatının artması,

Gibi sepeler ile ekonomi bozulmuş ve New York Borsasının (Wall Street) çökmesi ile Kara Perşembe ortaya çıkmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sonuçları

- Küresel derecede açlık ve kıtlık ortaya çıktı.
- Bankalar ve şirketler battı.
- Dünya ticaret hacmi azaldı.
- Milyonlarca insan işsiz kaldı.
- II. Dünya savaşının nedenlerinden biri oldu.
- Almanya'da hiperenflasyon baş gösterdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Krize Dair Önemli Bilgiler

Hoower Morotoryumu: Borçların taksitlendirilmesine gidilen sistemdir.

New Deal Politikası: Yeni ABD başkanı Roosvelt tarafından uygulanan ve rahatlama, iyileşme, reform süreçlerini içeren politikadır.

Kliring Sistemi: Malımı alanın malını alırım ilkesi dahilinde işleyen modern takas sistemidir.

- 1929 Dünya Ekonomik krizinden en az etkilenen devlet SSCB'dir.

Kükreyen Yirmiler: ABD'de 1920'den 1929'a kadar olan süreçte insanların paradan para kazanarak kendilerini daha iyi hissetmelerine verilen isimdir.

Gazap Üzümleri: John Steinbeck tarafından kaleme alınan eser 1929 Dünya Ekonomik Krizini anlatmaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kara Perşembe'nin Türkiye'ye Etkileri

- Devletçilik ilkesi hayata geçirildi.
- Kliring Sistemi uygulandı.
- 1930 yılında Merkez Bankası kuruldu.
- Kazım Özalp tarafından Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti kuruldu.
- Yerli Malı Haftası kutlanmaya başladı.
- 1705 Sayılı Kanun ile ihraç mallarında kalite kontrolüne gidildi.
- 1934 yılında Türkofis kurularak kontrol, teftiş, piyasa araştırmaları yapma, uluslararası ticaret antlaşmaları yapma gibi görevler verildi. (II. Dünya Savaşı sürecinde Dış Ticaret Örgütüne dahil oldu.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İKİ SAVAŞ ARASI DÖNEMDE YAŞANAN GELİŞMELER

Barışı Sağlama Çalışmaları

Milletler Cemiyeti (Cemiyeti Akvam) 1920	**Kurulması Fikri:** Wilson Prensipleri **Kurulması:** Paris Barış Konferansı **Merkezi:** Cenevre-İsviçre **Türkiye'nin Katılması:** 1932 yılında İspanya'nın daveti ve Yunanistan'ın desteği ile katıldık
Locarno Paktı **1 Aralık 1925** 	**Katılan Devletler:** Almanya, Fransa, Polonya, Belçika, İtalya, Çekoslovakya, İngiltere. **Kuruluş:** Londra Antlaşması imzalanarak kuruldu. **Amaç:** Anlaşmazlıkların barış yolu ile çözümü sağlandı, Almanya dünya siyasetine geri döndü, Fransa kendi güvenliğini sağladı. **Dikkat:** Türkiye Cumhuriyeti bu pakta katılmamıştır.
Briand Kellog Paktı **1928**	**Kurucular:** ABD ve Fransa liderliğinde kurulmuştur. **Katılan Devletler:** ABD, Fransa,Almanya, İngiltere, Türkiye, İtalya, Japonya, Belçika,SSCB… Savaşın ulusal politika olması yasaklanmış ve savunmaya dayan- mayan savaş suç sayılmıştır. SSCB Briand Kellog Paktı ile uyuştuğunu gösteren Litvinov Proto- kolünü hazırladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İki Savaş Arası Dönemde Yaşanan Diğer Gelişmeler

Konuşan Basın	Radyonun evlerde kullanılması ile radyo konuşan basın olarak nitelenmiştir. **İlk Radyo Yayını:** 1920 ABD
Petrol ve Elektrik	Günlük hayatın önemli bir parçası haline geldi.
Almanya	Weimar Anayasası ile Demokratik düzene geçti. Almanya'nın borçlarını ödemesi için Dawes Planı ABD tarafından hazırlandı. Almanya'da Adolf Hitler başa geçti.
Albert Einstein	İzafiyet Teorisini buldu.
Aleksandr Fleming	Penisilin'i buldu.
BCG Aşısı	Tüberküloza karşı bulunmuştur.
Sürrealizm	Gerçeküstücülük akımıdır. Öncüsü Salvador Dali'dir.
Pablo Picasso	Kübizm Akımının öncüsüdür. İspanya iç savaşını anlatan Guernica eseriyle ünlüdür.
Empire State Building	New York'ta inşa edilmiş ve 1972 yılına kadar dünyanın en yüksek binası olmuştur. Gökdelen akımını doğurmuştur.
John Steinbeck	Gazap Üzümleri eserinde 1929 Dünya Ekonomik Krizi'ni işlemiştir.
İnsülin	Şeker hastalığında kullanılır ve ilk olarak 1922 yılında ABD'de uygulandı.
İlk TV Yayını	1936 yılında İngiltere'de yapıldı.
Önemli Filmler	Charlie Chaplin: Şarlo karakteri ile bilinir. Büyük Diktatör filminde Hitler'e ağır eleştirilerde bulunmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Avrupa'da Totaliter Rejimlerin Kurulması

İtalya

Faşizm: Demokratik düzen yerine aşırı, çarpıtılmış bir ulusçuluğa dayanan bir baskı düzeni kurmayı amaçlayan öğretidir.

İtalya'da Faşizmin Kurulma Nedenleri:

İtalya'nın I. Dünya Savaşından istediğini alamaması,

1929 Dünya Ekonomik Krizi Etkileri,

İşsizlik ve siyasi istikrarsızlık gibi sebeplerin sonucunda **Benito Mussolini** liderliğinde kurulmuştur.

Benito Mussolini: Duçe lakabı ile bilinen İtalyan Faşist liderdir.

Scala Nutku: Mussolini'nin savaşı övdüğü ünlü nutkudur.

Kara Gömlekliler: Faşizmin kurulması yolunda Benito Mussolini yanlılarına verilen isimdir.

Mare Nostrum: Bizim Deniz Politikasıdır. Akdeniz'e kıyısı olan her yerin İtalyanlara ait olduğu fikrini benimser.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İspanya

İspanya'da Milliyetçiler ile Cumhuriyetçiler arasında yaşanan iç savaşı Almanya ve İtalya'dan destek alan Milliyetçilerin lideri Franco kazandı ve İspanya'da Faşizm kuruldu.

Kübizm: Nesneleri geometrik biçimlerle yansıtan sanat akımıdır.

Pablo Picasso'ya ait olan Guernica eseri İspanya iç savaşını anlatır.

Almanya

Nazizm: Hitler döneminde Alman ırkının üstünlüğünü öne süren faşist öğretidir.

Almanya'da Nazizm Süreci:

I. Dünya Savaşından sonra Weimar Anayasası ilan edildi ve demokratik düzene geçildi.

Adolf Hitler liderliğinde Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi seçimlere girdi ve giderek güçlendi.

1933 yılında Hitler Başbakan oldu ve bütün güçleri elinde toplayarak diktatör haline geldi.

Adolf Hitler: Führer unvanı ile bilinir ve Almanya'da Nazizm'i kuran liderdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kahverengi Gömlekliler: Nazizm'in kurulması sürecinde Adolf Hitler yanlılarına verilen isimdir.

Hayat Sahası (Lebensraum): Yaşam alanı anlamına gelir. Üstün ırk olarak görülen Almanların Almanya hakimiyetinde birleştirilmesini ve dünyanın en iyi yerlerinde Almanların yaşamasını amaçlayan politikadır.

Kristal Gece: Yahudilere karşı katliamların yapıldığı gecedir. Yahudi karşıtlığı doruk noktasına ulaşmıştır.

Gestapo: Nazilerin gizli polis teşkilatıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. DÜNYA SAVAŞI

Savaşın Tarafları

Mihver Devletler: İtalya, Almanya, Japonya

Müttefik Devletler: İngiltere, Fransa, SSCB, ABD, Çin

Savaşta Devletlerin Liderleri

Almanya: Adolf Hitler

İtalya: Benito Mussolini

Japonya: Hirohito

İngiltere: Chamberlein ve Churchill

Fransa: Charles De Gaulle

ABD: Franklin Roosevelt ve Truman

SSCB: Stalin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Savaştan Önce Yaşanan Gelişmeler

Almanya'nın Faaliyetleri:

- Barışı korumak için kurulan Milletler Cemiyetinden ve Silahsızlanma Konferansından çekildi.
- Saar Bölgesi halk oylaması ile Fransa'dan alındı.
- Ren Bölgesine asker gönderildi.
- Avusturya ile birleştiğini dünyaya duyurdu. (Anschluss)
- Almanların yaşadığı Çekoslovakya'da bulunan Südetler Bölgesini ele geçirdi. (Münih Konferansı)
- Çekoslovakya'yı işgal etti.
- SSCB ile yakınlaştı ve saldırmazlık antlaşması imzaladı.
- Polonya'yı işgal ederek II. Dünya Savaşını başlattı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İtalya'nın Faaliyetleri:

- Mare Nostrum Politikasını izledi.
- Yunanistan'a ait Korfu Adasını işgal etti.
- Arnavutluk'u baskı altına aldı.
- Habeşistan'ı işgal etti.
- Locarno Antlaşmasını feshetti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Japonya'nın Faaliyetleri:

- Mançurya'yı işgal etti.
- Milletler Cemiyetinden çekildi.
- Washington Deniz Antlaşmasından çekildi.
- "Asya Asyalılarındır" sloganı ile hareket etti.
- Ortak Refah Alanı Politikasını amaçlamıştır.
- Batı ile yakınlık içerisinde olan Çin'e saldırdı.

Devletlerin Politikaları ve Paktlar

Yatıştırma Politikası: İngiltere başkanı Chamberlein tarafından Almanya'ya karşı uygulanan politikadır. Başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

1937 Antikomitern Pakt: SSCB rejiminden rahatsız olan Japonya, Almanya ve daha sonra İtalya'nın katılımı ile kurulan birlikteliktir.

1939 Çelik Pakt: Almanya ve İtalya arasında imzalanan ittifak antlaşmasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Dünya Savaşının Nedenleri

I. Dünya savaşının nedenleri ile II. Dünya savaşının nedenleri paralellik göstermekle birlikte:

- I. Dünya Savaşından sonra yapılan ağır antlaşmalar,
- I. Dünya Savaşından sonra milliyetçilik esasına uyulmaması,
- Totaliter rejimlerin kurulması,
- İtalya, Almanya, Japonya gibi devletlerin saldırgan tutumları,
- 1929 Dünya Ekonomik Krizinin getirdiği ağır şartlar,
- Almanya'nın Versay Antlaşmasını tanımaması gibi nedenler ile II. Dünya Savaşı patlak vermiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Dünya Savaşının Cepheleri

Avrupa Cephesi, Afrika Cephesi, Pasifik Cephesi.

Avrupa Cephesi

- Almanya **Çekoslovakya**'ya ait olan Südetler Bölgesini ele geçirdi, Çekoslovakya'nın tamamını işgal etti
- **Yıldırım Harekatı:** II.Dünya Savaşı'nda Almanya'nın genel hücumlarına verilen isim Yıldırım Harekatı'dır.
- İtalya **Arnavutluk**'u işgal etti.
- Almanya ve İtalya arasında Çelik Pakt kuruldu.
- Almanya, Polonya'dan **Baltık Denizine** açılmak için Danzig Limanını istedi ve reddedilince **Polonya**'y işgal kararı aldı.
- **Auschwitz Kampı:** Nazilerin Polonya'daki ölüm kampıdır.
- İtalya 1942 yılının sonuna kadar savaşa girmeyeceğini açıklayınca Almanya SSCB ile Saldırmazlık Antlaşması imzaladı.
- Almanya **Polonya**'ya saldırdı, İngiltere ve Fransa Almanya'ya savaş ilan etti.
- SSCB Almanya ile anlaşarak Polonya'nın bir kısmını, Finlandiya'nın bir kısmını, Litvanya, Letonya ve Estonya'yı işgal etti.
- Almanya Danimarka, Norveç, Belçika ve Hollanda'yı ele geçirdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Maginot Hattı: Fransa tarafından kurulan dünyanın en büyük savunma hattıdır.
Almanya Dünyanın en büyük savunma hattı olan Maginot Hattını aşarak Fransa'yı işgal etti.
Fransa'nın güneyinde Mareşal Petain liderliğinde Alman yanlısı Vichy Hükümeti kuruldu.

Afrika Cephesi

Kuzey Afrika: Mare Nostrum (Bizim Deniz) Politikasıyla hareket eden İtalyanlar Mısır'ı ve Süveyş Kanalını ele geçirmek amacıyla harekete geçseler de başarılı olamadılar ve pek çok K. Afrika toprağını da kaybettiler.

İtalyanlar Alman desteğini de alarak pek çok K. Afrika toprağını ele geçirseler de İngilizler karşı saldırı ile Alman- İtalyan ordusunu K Afrika'dan attı.

Meşale Harekatı (Tourch Harekatı): Komutanlığını Dwight Eisenhower'ın yaptığı Amerikan – İngiliz Kuvvetlerinin Vicyh Fransa'sı hakimiyetinde bulunan Cezayir ve Fas'ı ele geçirmesidir.

İtalya'nın Savaştan Çekilmesi: Kuzey Afrika'da mağlup edilen İtalya ilerleyen zamanda işgal edildi ve İtalya savaştan çekilen ilk Mihver Devleti oldu.

Merkür Harekatı (Girit Savaşı): Alman paraşütçü hafif piyadesinin Girit adasına yaptığı harekattır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kartal Hücumu (Deniz Aslanı Harekatı): Almanya'nın İngiltere üzerine düzenlemiş olduğu hava saldırısına verilen isimdir. Başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

- Almanya Balkanlara yönelerek Yunanistan ve Yugoslavya'yı işgal etti.

Barbarossa Harekatı: Almanya'nın SSCB üzerine düzenlediği harekata verilen isimdir. Adolf Hitler, Kafkaslar üzerinden İran'a ilerlemeyi ve Doğuda Hindistan'ı ele geçirecek olan Japonya ile birleşmeyi amaçlamıştır.

Kartal Hücumundan arzu ettiği başarıyı yakalayamayan Almanya SSCB üzerine harekat düzenlense de ağır kış şartları, Stalingrad Savaşı gibi nedenlerle başarısız oldu.

Stalingrad Savaşı: Dünyanın en büyük kara savaşlarından biridir. 2 Milyona yakın insan hayatını kaybetmiş ve Almanya'nın mağlup olması sebebiyle savaşın kesin dönüm noktalarından biri olmuştur.

Stalingrad Savaşından sonra geri çekilmeye başlayan Almanya karşısında ilerleyen SSCB orduları Berlin'e kadar girdiler.

Berlin müttefik devletler tarafından ele geçirildi ve Almanya teslim oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Normandiya Çıkarması: Müttefik Devletlerin Fransa başta olmak üzere Avrupa Devletlerini Alman işgalinden kurtarmak için Dwight Eisenhower liderliğinde yaptığı çıkarma harekatıdır.

Pasifik Cephesi

Japonya - ABD: ABD Monroe Doktrini gereğince II. Dünya Savaşında tarafsızlığını korusa da Almanların durdurulamaması sebebiyle İngiltere'ye para ve silah yardımı yaparak kendine bir taraf belirledi.

Ödünç Verme ve Kiralama Kanunu: İngiltere, Çin, Fransa, SSCB gibi müttefik devletlere destek programıdır.

ABD ile Japonya arasında Midway, Mercan Denizi gibi savaşlar yapıldı ve bu savaşları ABD kazandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Pearl Harbour Baskını: Japonya'nın General Yamomoto liderliğinde ABD'nin Hawaii Takımadalarına düzenlediği saldırıdır. Pearl Harbour Baskınının amacı ABD'nin Büyük Okyanusa askeri müdahalesini önlemektir.

Pearl Harbour Baskını sonrasında ABD resmen II. Dünya Savaşına girdi.

ABD **Hiroşima** ve **Nagazaki**'ye atom bombası attı ve Japonya kayıtsız şartsız teslim oldu. Hiroşima'ya atılan atom bombasının ismi "Little Boy", Nagazaki'ye atılan bombanın ismi ise "Fat Man'dir." Atom bombasını atan uçak "Enola Gay"'dir.

Japonya'ya atom bombası atılması emrini veren lider Harry Truman'dır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Atlantik Bildirisi

ABD Başkanı **Roosvelt** ile İngiltere Başkanı **Churchill**'in birlikte yayımladığı bildiridir.

Atlantik Bildirisi ile Wilson Prensipleri benzerlik göstermektedir.

Atlantik Bildirisi ile Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın temelleri atılmıştır.

Birleşmiş Milletler

Birlemiş Milletler Teşkilatı fikrini ortaya atan ilk kişi **Farabi**'dir.

Atlantik Bildirisi: Temelleri atıldı.

Yalta Konferansı: Kurulması kararı alındı.

San Francisco Konferansı: New York merkezli kuruldu.

Dumbarton Oaks Konferansı: Birleşmiş Milletler ile ilgili taslak hazırlanmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Birleşmiş Milletlere Bağlı Kurumlar:

UNICEF: Çocuklara Yardım Fonu

UNESCO: Eğitim, Bilim, Kültür Örgütü

WHO: Dünya Sağlık Örgütü

ILO: Uluslararası Çalışma Örgütü

FAO: Gıda Ve Tarım Örgütü

IMF: Uluslararsı Para Fonu

HABITAT: İnsan Yerleşimleri

UNFPA: BM Nüfus Hareketleri Fonu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Dünya Savaşı Konferansları

Yalta Konferansı

Katılanlar: Roosvelt, Stalin, Churchill (Big Three)

Kararları:

1 Mart 1945 ‘e kadar Almanya ‘ya savaş ilan edenler Birleşmiş Milletler Teşkilatına alınacaktır.

Dikkat: Türkiye Cumhuriyeti Almanya ve Japonya’ya savaş ilan etmiştir.

Birleşmiş Milletler Teşkilatının Güvenlik Konseyine üye olanlar Veto Hakkı’na sahip olacaktır.

(F-I-R-Ç-A)

Almanya 4 işgal bölgesine ayrılacaktır.

Savaş suçluları yargılanacaktır.

Boğazlar konusunda SSCB lehine değişikliğe gidilecektir.

Dikkat: Yalta Konferansı ile Büyük ittifak son buldu Soğuk Savaş sürecinin temelleri atılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Potsdam Konferansı

Katılanlar: Truman, Stalin, Attle

Barışın nasıl sağlanacağı üzerinde durulmuştur. Almanya ve Avusturya 4 işgal bölgesine ayrılacaktır. İtalya ile koşulları ağır olmayan bir antlaşma yapılacaktır. Savaş suçluları yargılanacaktır.

Alsas Loren ve Südet Bölgesi Fransa'ya verilecektir.

Kazablanka Konferansı

Mihver Devletlerin kayıtsız şartsız teslim olması ile savaşın sona ereceği belirtilmiştir.

San Francisco Konferansı

Birleşmiş Milletler Teşkilatı kurulmuştur.

Quebeck Konferansı

İtalya'nın teslim olmasının ardından 2. Cephenin Fransa'da açılmasına karar verilmiştir. (Normandiya Çıkarması)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

I. Moskova Konferansı

İngiltere, ABD, SSCB ve Çin Dış işleri bakanlarının katılımıyla yapıldı.

Türkiye'den hava alanları istendi fakat Türkiye kabul etmedi.

Adana Konferansı

Churchill, İsmet İnönü, Şükrü Saraçoğlu arasında gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin savaşa hazırlıksız olduğu dile getirilmiştir.

Sağırlar Diyaloğu olarak bilinir.

I. Kahire Konferansı

Numan Menemencioğlu, Antony Eden arasında gerçekleşmiştir

II. Kahire Konferansı

İsmet İnönü, Churchill ve Roosevelt arasında gerçekleşmiştir. Türkiye istediği savaş malzemesi ve teçhizatın sağlanması halinde savaşa girmeyi kabul etmiştir.

Tahran Konferansı

Stalin Türkiye'nin savaşa girmesi için ikna edilmesi gerektiğini dile getirdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

II. Dünya Savaşının Sonuçları

- 60 milyona yakın insan hayatını kaybetti.
- Mihver Devletleri kaybetti Müttefik Devletleri kazandı.
- Savaş sebebiyle sanayi ve tarım üretimi düştü.
- Totaliter (baskıcı) rejimler sona erdi.
- En karlı çıkan ve dünyanın süper gücü olan devletler ABD ve SSCB oldu.
- ABD ve SSCB liderliğinde dünya Batı ve Doğu Bloğu olarak ikiye ayrıldı. Soğuk Savaş süreci başladı.
- Bretton Woods kararları sonucunda ABD'de Dünya Bankası ve IMF kuruldu.

  Yorum: IMF'nin para birimi SDR'dir.

- Avusturya ve Almanya 4 işgal bölgesine ayrıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yorum: Almanya Doğu ve Batı Almanya olarak ayrıldı. Doğu'da SSCB Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni kurdu. Batı'da ABD, İngiltere ve Fransa ise Federal Alman Cumhuriyetini kurdu.

- Türkiye Cumhuriyeti İkinci Dünya Savaşına girmemeyi zor da olsa başardı bunun için İngiltere, SSCB ve Almanya ile antlaşmalar imzaladı.
- Dünyada barışı tesis etmek için Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruldu.
- İtalya Afrika'daki topraklarını kaybetti. 12 Ada'yı Paris Antlaşması ile Yunanistan'a bıraktı.
- Savaş suçlularının yargılanması için Nürnberg Mahkemeleri kuruldu.
- 9 Aralık 1948'de Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme Birleşmiş Milletler Teşkilatında kabul edildi.
- 10 Aralık 1948'de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Birleşmiş Milletler Teşkilatında kabul edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yorum: ABD Başkanı Roosvelt "Tüm insanlığın Magna Carta'sı" olarak nitelemiştir.

II. Dünya Savaşı sırasında Eniac adında dünyada ilk bilgisayar yapılmıştır.

Jean Paul Sartre, Özgürlük Yolları kitabında II. Dünya Savaşı sürecini anlatır.

II. Dünya Savaşında Türkiye Cumhuriyeti

II. Dünya Savaşında Cumhurbaşkanı

İsmet İnönü

II. Dünya Savaşında Başbakanlar

Refik Saydam, Şükrü Saraçoğlu

II. Dünya Savaşında Dış İşleri Bakanları

Şükrü Saraçoğlu, Numan Menemencioğlu, Hasan Saka

Üçlü İttifak Antlaşması

Türkiye, İngiltere ve Fransa arasında imzalanan Karşılıklı Yardım Antlaşmasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Saldırmazlık Paktı (Türk Alman Dostluk Paktı)

Türkiye Bulgaristan ve Yunanistan'a kadar gelmiş olan Almanya ile Saldırmazlık Antlaşması imzalamıştır.

HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Bu sabahki haberler

Çin ordusu taarruza geçti

Yeni dünya harbi

Almanya, Amerika ve İtalya dün birbirlerine harb ilân ettiler

Almanya, Japonya ve İtalya arasında askeri pakt yapıldı

Askerlik hizmeti bütün sınıflar için üç yıla çıkarılıyor

Yeni Millet ve tasarruf haftası bugün başlıyor

Bu sabahki Japon resmi tebliği

Müttefiklere göre

Japon tebliği

DENİZ HARBİ

II. Dünya Savaşının Türkiye Cumhuriyeti'ne Etkileri

Çakmak Hattı: Türkiye'nin olası bir Alman saldırısına karşı Çatalca civarına Fevzi Çakmak liderliğinde kurmuş olduğu hattır.

Karartma Harekatı: Gece yapılabilecek olan Alman hava saldırılarını etkisiz kılmak amacıyla yapılmıştır.

1940 Milli Korunma Kanunu: Olağanüstü hâllerde fiyatları saptamada, ürünlere el koymada, hatta zorunlu çalışma yükümlülüğü getirmede birtakım yetkiler veren kanundur.

Bu kanun gereğince kurulan kurumlar Petrol Ofisi ve Et ve Balık Kurumu'dur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1942 Varlık Vergisi: Aşırı kazançları vergilendirmek için uygulamaya konulan bir defaya mahsus olağanüstü bir servet vergisidir. Çok fazla tepkiye neden olmuştur.

1944 Toprak Mahsulleri Vergisi: Varlık Vergisi alınamayan çiftçilerden alınan vergidir.

Nüfus: Seferberlik ilan edildiği için nüfus artış hızı düşmüştür.

Ekmek Karnesi Uygulaması: Temel tüketim maddelerinin karne ile dağıtımı söz konusu olmuştur.

II. 5 Yıllık Sanayi Planı: II. Dünya Savaşı sebebiyle uygulanamamıştır.

Eğitim: Savaş yıllarında ilkokul yapımına hız verildi ve Köy Enstitüleri kuruldu. Köy Enstitülerinin kurulmasında MEB **Hasan Ali Yücel** ve **İsmail Hakkı Tonguç** etkili olmuştur.

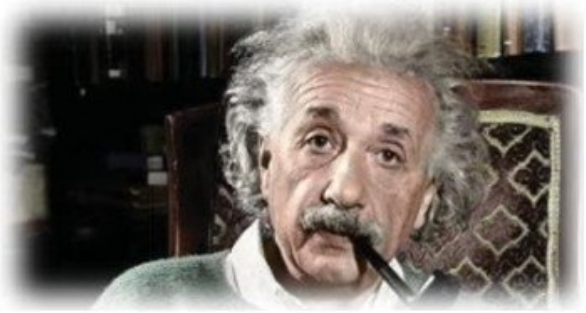
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Garip Akımı: Orhan Veli Kanık, Melih Cevdet Anday gibi kişilerin öncülüğünü yaptığı şiirde serbest nazımı akımdır.

Radyo: Mustafa Kemal döneminde temelleri atılan radyo bu dönemde sürekli yayın yapar hale getirildi.

Yurttan Sesler: Bu radyo programında Müzeyyen Senar, Safiye Ayla gibi kişiler ünlendi.

Albert Einstein'ın Mektubu: Einstein'ın Atatürk'e yazdığı mektup sayesinde Alman zulmünden kaçan bilim adamları Türkiye Cumhuriyeti'ne getirilerek bilimsel çalışmalar yaptırıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Refah Şilebi Olayı: Türkiye'nin İngiltere'den istediği gemilerin teslim alınması sürecinde heyetimizin yer aldığı geminin batırılmasıdır. 168 kişi vefat etmiştir.

Struma Gemisi: Nazilerden kaçan Yahudileri götürmekle görevli geminin batırılması olayıdır.

Atılay Faciası: İstanbul tersanelerinde inşa edilen ilk denizaltı gemisi Atılay'ın, 1942 yılında batması ve 38 personelin şehit olması olayıdır.

Nuri Demirağ: II. Dünya Savaşından sonra çok partili hayata geçişte ilk adım olan Milli Kalkınma Partisini kurdu.

- İlk Türk sigara kağıdı, Karabük'te demir çelik fabrikası kurmak gibi faaliyetleri vardır.
- **Vecihi Hürkuş:** İlk Sivil Uçuş Okulunu (Vecihi Sivil Uçak Okulu) kurdu, yeni uçaklar üretti, Türkiye'nin ilk sivil hava yolu şirketini kurdu. (Hürkuş hava Yolları)

Şakir Zümre: Kurtuluş Savaşında Türkiye'ye yurtdışından cephane gönderdi, Savunma sanayisindeki ilk fabrikayı kurdu, ilk yerli uçak bombalarını üretti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ

Temel Bilgiler

Devletlerin silahlı mücadeleye girmekten kaçınarak politikalar ile savaştığı süreçtir.

Soğuk Savaş sürecinin liderleri **ABD** ve **SSCB**'dir.

Soğuk Savaş tabirini kullanan ilk kişi ABD'li Bernard Baruch'tur.

Soğuk Savaş sürecinde Doğu ve Batı Bloklarının yanı sıra her ikisinde de yer almak istemeyen Bağlantısızlar Bloğu ortaya çıkmıştır.

Batı Bloku Gelişmeleri

ABD: Monroe Doktrinini terk ederek dünya siyasetine geri döndü.

Batı Avrupa Birliği (BAB): Batı Avrupa'da bulunan devletlerin SSCB tehdidine karşı oluşturulmuş ilk askeri birlikteliktir.

1947 Truman Doktrini: ABD tarafından SSCB tehdidi altındaki devletlere (Türkiye- Yunanistan) yapılan **askeri ve ekonomik** yardımdır. ABD Dünya siyasetine geri dönmüştür.

1948 OECC (OECD): Avrupa Ekonomik İş Birliği Teşkilatıdır.

1948 Marshall Yardımı: ABD'nin SSCB tehdidi altındaki Batı Bloğu devletlerine yaptığı mali yardımdır. Bu yardımdan en çok pay alan İngiltere olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1949 Avrupa Konseyi: Avrupa çapında insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü savunmak amacıyla kurulmuştur. 2022 yılında Rusya çıkartılmıştır.

1949 NATO (Kuzey Atlantik Paktı): ABD, Kanada, İngiltere, Norveç, İspanya, Fransa gibi devletler tarafından Doğu Bloğuna karşı kurulan askeri pakttır.

Türkiye Cumhuriyeti 1952 yılında Kore Savaşına asker gönderdikten sonra dahil olmuştur.

NATO'daki ilk temsilcimiz **Fatin Rüştü Zorlu**'dur.

Dikkat: Cumhuriyeti'nin NATO'ya üye olmadan önce ülke dışına asker gönderdiği ilk yer Kore Savaşı, NATO üyeliğinden sonra asker gönderdiği ilk yer **Somali**'dir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Avrupa Birliğinin Tarihi Süreci:

Schuman Bildirgesi: Fransa ve Batı Almanya'nın kömür ve çelik konusunda iş birliğini amaçlamıştır.

1951 Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu: Paris Antlaşması ile kurulmuştur.

1957 Avrupa Ekonomik Topluluğu: Roma Antlaşması ile kurulmuştur.

1967 Avrupa Topluluğu: Brüksel Antlaşması ile kurulmuştur.

1992 Avrupa Birliği: Maastricht Antlaşması ile kurulmuştur.

Fransa: II. Dünya Savaşı sırasında **Özgür Fransa Hareketini** başlatan kişi **Charles De Gaulle'**dür. Normandiya Çıkarması sonucunda işgalden kurtarılan Fransa'nın lideri olmuştur.

Fransa NATO'nun askeri kanadından çekilince NATO'nun merkezi Brüksel oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Berlin Buhranı: Soğuk Savaş sürecinin ilk krizidir.

Almanya'nın işgal edilmesinden sonra **SSCB**'de kalan Doğu **kısma Demokratik Alman Cumhuriyeti** kuruldu.

İngiltere, Fransa ve ABD'de kalan kalan Batı kısımda ise **Federal Alman Cumhuriyeti** kuruldu.

Bu iki devlet arası ise Berlin Duvarı ile ayrıldı.

Yunanistan: Yunanistan'da SSCB'nin desteklediği **ELAS** ile İngiltere ve ABD'nin desteklediği **EDES** grupları arasında iç savaş yaşandı.

Üçgen Diplomasisi: ABD başkanı Nixon ve Ulusal Güvenlik Danışmanı Kissenger tarafından geliştirilmiştir. SSCB Çin gerginliğinden faydalanmayı amaç edinmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Doğu Bloku Gelişmeleri

Lideri II. Dünya Savaşından çok güçlü çıkan SSCB'dir.

Sosyalizmi yaymaya çalışmış ve kendisine bağlı **uydu devletler** oluşturmuştur.

Bunlar: Polonya, Bulgaristan, Doğu Almanya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Arnavutluk, Çekoslovakya…

Demir Perde Ülkeleri: İngiltere lideri olan Winston Churchill **Doğu Bloku** ülkelerini **Demir Perde Ülkeleri** olarak nitelemiştir.

1947 Cominform: SSCB liderliğinde Doğu Bloğu ülkelerinin iş birliği için kurulmuş siyasi teşkilattır. Cominform'dan atılan ilk devlet Yugoslavya'dır.

Avrupa Konseyi Cominform'a karşı kurulmuştur.

1949 Comecon: Komünist devletlerin SSCB liderliğinde kurduğu ekonomik iş birliği teşkilatıdır. OECD'ye karşı Comecon kurulmuştur.

1955 Varşova Paktı: NATO'nun etkinliğini arttırması üzerine Doğu Bloğu devletlerinin kurduğu askeri pakttır.

Molotof Planı: SSCB Dışişleri Bakanı tarafından Doğu Bloğu ülkeleri için hazırlanan ekonomik yardım paketidir. ABD'nin Marshall Yardımına karşılık olarak yapılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Doğu Bloku Gelişmeleri

Lideri II. Dünya Savaşından çok güçlü çıkan SSCB'dir.

Sosyalizmi yaymaya çalışmış ve kendisine bağlı **uydu devletler** oluşturmuştur.

Bunlar: Polonya, Bulgaristan, Doğu Almanya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Arnavutluk, Çekoslovakya…

Demir Perde Ülkeleri: İngiltere lideri olan Winston Churchill **Doğu Bloku** ülkelerini **Demir Perde Ülkeleri** olarak nitelemiştir.

1947 Cominform: SSCB liderliğinde Doğu Bloğu ülkelerinin iş birliği için kurulmuş siyasi teşkilattır. Cominform'dan atılan ilk devlet Yugoslavya'dır.

Avrupa Konseyi Cominform'a karşı kurulmuştur.

1949 Comecon: Komünist devletlerin SSCB liderliğinde kurduğu ekonomik iş birliği teşkilatıdır. OECD'ye karşı Comecon kurulmuştur.

1955 Varşova Paktı: NATO'nun etkinliğini arttırması üzerine Doğu Bloğu devletlerinin kurduğu askeri pakttır.

Molotof Planı: SSCB Dışişleri Bakanı tarafından Doğu Bloğu ülkeleri için hazırlanan ekonomik yardım paketidir. ABD'nin Marshall Yardımına karşılık olarak yapılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yugoslavya: II. Dünya Savaşında Alman işgalinden kendi çabaları ile kurtulmuştur.
SSCB'nin agresif yönetim tarzına tepki gösterdiği için Cominform'dan kovulan ilk ülke Tito liderliğindeki Yugoslavya'dır.

Arnavutluk: Enver Hoca liderliğinde SSCB yanlısı bir politika izlenmiş ve Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti kurulmuştur.

Alman işgalinden kendi çabaları ile kurtulmuştur.

Çin: 1899 Boxer Ayaklanması Çin'deki Batı etkisine karşı çıkan ayaklanmadır.
Çin'de Mao Zedong tarafından 1949 yılında **Çin Halk Cumhuriyeti** kuruldu ve **Kültür Devrimi yapıldı.**

Kore: 38. Enlem sınır olmak üzere Güney ve Kuzey olarak ikiye ayrıldı. ABD'nin desteklediği Güney Kore'de cumhuriyet SSCB'nin desteklediği Kuzey Kore'de Komünizm kuruldu.

Küba: Fidel Castro ve Ernesto Che Guevara liderliğinde diktatör Batista yıkılarak yerine Komünizm kuruldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Macaristan: **İmre Nagi** liderliğinde SSCB'ye karşı ayaklanan Macarların isyanını durdurmak için İmre Nagi Başbakan yapılsa da başarılı olunamadı. Macaristan SSCB tarafından işgal edildi.

Çekoslovakya: **Aleksander Dubcek** liderliğinde SSCB'ye karşı **İnsancıl Komünizm** Hareketi başlasa da bu hareket SSCB'nin Çekoslovakya'yı işgali ile son buldu.

1989 yılında **Kadife Devrim** yaşanmıştır.

Polonya: Poznan Ayaklanması Polonya Halk Cumhuriyeti'nin totaliter tutumuna karşı çıkmış ve demokratik hakların alınmasını sağlamıştır.

Romanya: Romanya Sosyalist Cumhuriyeti kuruldu. Çavuşesku çifti, nedensiz ve kanunsuz zenginleşmeden soykırıma kadar değişen nedenlerle, askeri mahkemece ölüme mahkûm edilip kurşuna dizildiler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orta Doğu Gelişmeleri

Teodor Herzl: Dünya Siyonizm lideri olan II. Abdülhamit'e Filistin Bölgesinin kendilerine satılması teklifinde bulunduysa da reddedildi.

1917 Balfour Deklarasyonunu: I. Dünya Savaşının devam ettiği süreçte Kutsal Toprakları ele geçiren İngiltere'nin Dış İşleri Bakanının 1917 yılında ilan ederek Yahudilerin Filistin'e göçüne izin verdiği belgedir. İsrail'in kuruluşu yolunda atılan ilk ciddi adımdır.

Filistin'e Göçler ve Sonrası: Yahudilerin Filistin'e göç etmesinin ardından bölgede Arap - Yahudi çatışmaları yaşandı ve İngiltere durumu Birleşmiş Milletlere taşıdı.

Birleşmiş Milletler Kararı: Filistin'in Araplar ve Yahudiler arasında paylaştırılmasına ve Kudüs'ün tarafsız bölge ilan edilmesine karar verildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İsrail'in Kuruluşu: 1948 yılında **Ben Gurion** başkanlığında İsrail Devleti resmen kuruldu.

El Nakba: İsrail'in kuruluşunun ABD ve SSCB tarafından tanınması için söylenen ve **Felaket Günü** anlamına gelen gündür.

Tanıyanlar: İsrail'i tanıyan ilk Arap Devleti Mısır'dır.

İsrail'i tanıyan ilk Türk Devleti Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Eisenhower Doktrini: ABD'nin Orta Doğu Devletlerini SSCB tehdidine karşı kendi yanına çekmek için çıkardığı doktrindir.

Arap İsrail Savaşları: 1949 Arap İsrail Savaşı, 1956 Süveyş Krizi, 1967 Altı Gün Savaşları, 1973 Yom Kippur Savaşı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Asya, Avrupa ve Afrika Gelişmeleri

Hindistan

Hindistan'ın bağımsızlığa ulaşmasında en etkili kişi **Mahatma Gandhi**'dir.

Hindistan'ın Ruhani Lideri olarak bilinir.

Tuz Yürüyüşü Gandhi liderliğinde İngiliz Emperyalizmine karşı yapılan bir başkaldırı hareketidir.

Sivil İtaatsizlik, Pasif Direniş, gibi uygulamaları vardır.

Hindistan'ın ilk başbakanı **Nehru'dur.**

Jawarharlal Nehru: İleride Bağlantısızlar Hareketi dahilinde düzenlenen Bandung ve Belgrad Konferanslarının düzenlenmesinde etkili olacaktır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Pakistan

Lahor'da düzenlenen Müslüman Kongresinden sonra Pakistan Hindistan ayrılarak kurulmuştur.

Pakistan'ın kurucusu, bağımsızlık önderi ve ilk genel valisi **Muhammed Ali Cinnah'tır.**

Bangladeş

Zianur Rahman liderliğinde Pakistan'dan ayrılarak Bangladeş devletini kurdular.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cezayir

1962 yılında **Ferhat Abbas** liderliğinde Fransa'ya baş kaldırdılar ve **Evian Sözleşmesi** ile bağımsız oldular.

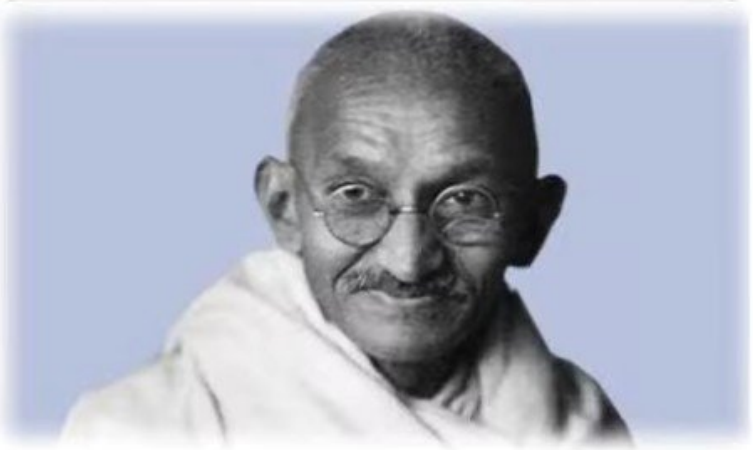
Sétif ve Guelma Katliamı: Fransızların Setif ve Guelma'da 45 bin Cezayirliyi öldürmesiyle sonuçlanan katliamdır.

Tunus

1956 yılında **Habip Burgiba** liderliğinde Fransa'ya karşı savaşarak bağımsız oldular.

Fas

1956 yılında İspanya ve Fransa'ya baş kaldırarak bağımsız oldular.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Güney Afrika Cumhuriyeti

Madiba lakabı ile bilinen **Nelson Mandela** Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ilk siyahi başkanıdır. Hayatını sömürgeciliğe ırkçılıkla mücadeleye adamıştır.

Aparthaid Rejimi: Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ırksal ayrımcılığı savunan sistemdir. 1994 yılında sona ermiştir.

OAU

Afrika Birliği Teşkilatı

1963 yılında Addis Ababa merkezli olarak bağımsız Afrika devletlerinin ekonomik ve siyasi olarak iş birliği yapması için kurulmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1953 Balkan Paktı

Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya'nın katılımı ile SSCB ve Bulgaristan baskısına karşı kurulmuştur.

Yunanistan: Kıbrıs Sorunu sebebiyle ayrıldı.

Yugoslavya: Stalin'in ölmesi üzerine SSCB ile yakınlaştı ve ayrıldı.

Dikkat: 1934 yılında kurulan Balkan Antantında katılmasına rağmen 1953 Balkan Paktında yer almayan devlet Romanya'dır.

1955 Bağdat Paktı (CENTO)

SSCB'nin Orta Doğu'daki etkinliğini kırmak için **Türkiye, İran Irak, Pakistan ve İngiltere'nin** katılımı ile kurulmuştur.

Irak pakttan çekilince paktın merkezi **Ankara** oldu ve **CENTO** adını aldı.

Daha sonraki süreçte Pakistan ve İran'da çekilince pakt dağıldı.

Dikkat: 1937 yılında kurulan Sadabad Paktı ile karıştırılmamalıdır. Sadabad Paktında Afganistan varken Bağdat Paktında Pakistan vardır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Soğuk Savaş Sürecinde Türkiye'deki Siyasi Gelişmeler

Müstakil Grup: CHP'nin 1939 yılında kendi içerisinden çıkarmış olduğu muhalif gruptur. Parti içerisinde denetim yetkisine sahiplerdir.

Milli Kalkınma Partisi

1945 yılında Atatürk'ün ölümünün ardından çok partili hayata geçiş sürecinde kurulan ilk partidir.

Nuri Demirağ tarafından kurulmuştur.

Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu

Topraksız köylüye devlet tarafından toprak verilmesi amaçlanmıştır. Fakat CHP içerisinde bir grup Dörtlü Takrir vererek bu kanuna karşı çıkmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dörtlü Takrir

Sunanlar: C-A F-e-R

Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuat Köprülü, Refik Koraltan

CHP'nin Çiftçiyi Topraklandırma Kanununa karşı sunularak CHP parti programında değişiklik talebinde bulunuldu.

CHP Dörtlü Takriri reddedince ayrılarak **Demokrat Parti**'yi kurdular.

Demokrat Parti'nin Sloganı: Yeter! Söz Milletin.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1946 Seçimleri

“Açık Oy Kapalı Sayım” ilkesi ile hareket edilmiştir.

Tek Dereceli Seçim Sistemi ile yapılan ilk seçimlerdir.

Seçimleri CHP kazanmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hürriyet Misakı

Demokrat Parti'nin 1947 tarihli Birinci Kongresinde kabul edilen ve çok partili döneme geçilmesine rağmen halen tek parti dönemi uygulamalarının devam ettiği yönündeki eleştirileri içeren rapordur

12 Temmuz Beyannamesi

İsmet İnönü tarafından iktidar ile muhalefet arasındaki gerilimi azaltmayı ve normal bir çok partili sistemi amaçlayan bildirgedir.

Millet Partisi

Demokrat Parti içerisinde yer alan bir grup ayrılarak Fevzi Çakmak, Yusuf Hikmet Bayur ve Osman Bölükbaşı gibi kişilerin önderliğinde 1948 yılında Millet Partisini kurdu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1950 Seçimleri

Kapalı oy Açık Sayım ilkesi uygulandı.

Seçimlerin yönetilmesi ve denetlenmesi için Yüksek Seçim Kurulu kuruldu.

1950 Seçimlerini **Demokrat Parti** kazandı. Bu iktidar değişikliği **Beyaz Devrim** olarak nitelenmektedir.

27 yıllık CHP iktidarı sona erdi.

İsmet İnönü 1950 seçimlerinden sonra **"Benim en büyük yenilgim en büyük zaferimdir"** diyerek iktidarı Demokrat Parti'ye bıraktı.

Yorum: İsmet İnönü bu sözü ile çok partili hayata geçişin en büyük zaferi olduğunu ifade etmiştir.

Hürriyet

Salı 4

ANDIÇ

Tasnifin son neticeleri

D.P. 493, C.H.P. 31, C.M.P. 5

Bingöl'de bir de bağımsız aday kazandı, 11 mebus çıkaran iki vilâyette tasnif henüz sona ermedi

Az mebus çıkarmasına rağmen C.H.P. muhalefet vazifesine devam edecek

H. P. reylerin yüzde 40 tan fazlasını aldı

İstanbul'da rey tasnifi sona erdi

İşçilik nispeti yüzde 70 i buldu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Demokrat Parti Dönemi

Cumhurbaşkanı: Celal Bayar

Başbakan: Adnan Menderes

TBMM Başkanı: Refik Koraltan

Demokrat Parti Gelişmeleri:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Atatürk'ü Koruma Kanunu çıkarıldı.
- Atatürk'ün naaşı Etnografya Müzesi'nden Anıkabir'e taşındı.
- Devlet Dairelerine Atatürk resmi asılması için genelge çıkarıldı.
- Erzurum Atatürk Üniversitesi kuruldu.
- Karadeniz Teknik Üniversitesi kuruldu.
- ODTÜ kuruldu.
- Sağlığa ayrılan bütçe artırıldı.
- Köy Enstitüleri, Halkevleri kapatıldı.
- Ezan yeniden Arapçaya çevrildi.
- Petrol Kanunu ile yabancı şirketlere Türkiye'de Petrol arama izni verildi.
- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) kurulmuştur.
- Türkiye'nin ilk özel sermayeli kalkınma ve yatırım bankası olan Türkiye Sınai Bankası kuruldu.
- Marshall Yardımından faydalanıldı.
- Kamu İktisadi Kuruluşları kuruldu.
- **Örn:** Makina Kimya Endüstrisi, Devlet Malzeme Ofisi, Ereğli Demir Çelik Fabrikası, Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikası, TPAO, Türk Traktör Fabrikası, Et ve Balık Kurumu…
- Osmanlı Devletinden kalan borçlar bu dönemde bitti.
- 1958'de IMF'den ilk defa dış borç alındı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Liberal bir ekonomik modele geçildi.
- Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası çıkarıldı.
- Kıbrıs Sorunu ortaya çıktı.
- 6-7 Eylül Olayları yaşandı.
- CHP'nin Haksız Kazançlarının Hazineye Devri Yasası çıkarıldı.
- Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu kuruldu.
- DP'ye oy vermeyen Kırşehir ilçe yapılarak Nevşehir'e bağlandı.
- DP'ye oy vermeyen Malatya'nın sınırları daraltılarak Adıyaman çıkarıldı.
- DP'nin il ve ilçe teşkilatları ile gençlik kollarını bir araya getiren oluşum olan **Vatan Cephesi** kuruldu. Kutuplaşmaya neden oldu.
- 1957 seçimlerinde **Dar Bölge Seçim Sistemi** uygulanarak DP'nin daha çok daha fazla milletvekili çıkarması sağlandı.
- Muhalefet ve basının faaliyetlerinin tahkik edilmesi için **Tahkikat Komisyonu** kuruldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Soğuk Savaş Döneminde Dünyadaki Diğer Gelişmeler

- Uluslararası para sistemi olan **Bretton Woods** Sistemi yıkıldı.
- 1953 yılında **DNA**'nın kimyasal yapısı çözüldü.
- **Rock and Roll** müziği ve **Elvis Presley** ünlendi.
- Dünyada şirkete karşı olan barış yanlısı **Hippi Hareketi** yayıldı.
- **Batının Sanat Başkenti** unvanını ABD'nin **New York** kenti aldı.
- Mısırın **İskenderiye** kentinde ilk defa Akdeniz Oyunları düzenlendi.
- Şampiyon Kulüpler Kupası düzenlendi ve bu kupayı ilk kazanan **Real Madrid** oldu.
- SSCB ilk uydu olan **Sputnik I**'i uzaya gönderdi.
- Çocuk felci aşısı geliştirildi.
- 1958 yılında **NASA** kuruldu.
- İlk renkli televizyon yayını başladı.
- Dünya'da ilk canlı yayın Tokyo Olimpiyatlarının yayını ile yapılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Soğuk Savaş Döneminde Türkiye'deki Diğer Gelişmeler

- **İTÜ** ilk TV yayınına başladı.
- Cemal Gürsel Döneminde **Devrim Arabaları** yapılsa da seri üretime geçilemedi
- **Gümüş Motor Projesi** Necmettin Erbakan tarafından başlatıldı. **(Pancar Motoru)**
- Rock and Roll, radyo, televizyon yaygınlaştı.
- Köyden kente göç arttı.
- Neşet Ertaş, Zeki Müren ve Müzeyyen Senar ünlendi.
- 360 senaryosunun filme aktarılması ile Guinnes Rekorlar Kitabına giren kişi **Safa Önal** oldu.
- **Ömer Lütfi Aka**d'ın Vurun Kahpeye adlı filmde batı sinemasının izleri görüldü.
- Çanakkale Boğazında **Dumlupınar Denizaltısı** 1953 yılında battı.
- Garip Akımı, Hisarcılar, II. Yeniciler ortaya çıktı.
- Verem ile mücadele başladı verem hastaneleri açıldı.
- İlk renkli film, Muhsin Ertuğrul'un (1953) **"Halıcı Kız"** isimli filmi Atlas Sineması'nda gösterime girdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

YUMUŞAMA DÖNEMİ (DETANT DÖNEM)

Yumuşama Dönemi devletlerin görüşmeler eşliğinde gerginliği azaltmaya yönelik çabalarının yaşandığı dönemdir.

Yumuşama Dönemi Gelişmeleri

1960 U2 Krizi

ABD'ye ait olan U-2 casus uçağının SSCB'de düşürülmesi sonucunda oluşan gerginliktir.

Bağlantısızlar Hareketi

Slogan: Barış İçin Bir Arada Yaşama!

Hindistan (Nehru), Mısır (Nasr) ve Yugoslavya (Tito) liderliğinde kurulmuştur.

Bloklara ya da askeri ittifaklara katılmayarak tarafsız kalmayı hedeflemişlerdir.

Bağlantısızlar Hareketi'nin ilk toplantısı **Bandung Konferansı'dır**.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1961 Kennedy- Kruşçev Görüşmeleri

Nükleer silahları azaltma konusunda yaptıkları görüşmeler Yumuşama Dönemini başlattı.

Domuzlar Körfezi Çıkarması

Fidel Castro'ya karşı olan Batista yanlısı Kübalı sığınmacılar ABD desteği ile Küba'ya çıkarma düzenlediler fakat başarı kazanamadılar.

1962 Küba Buhranı

SSCB'nin kendi füzelerini Küba başkenti Havana üzerine yerleştirmesi ve bunun sonucunda da ABD'nin de Jüpiter füzelerini Türkiye üzerine yerleştirilmesi üzerine çıkan gerginliktir. Kırmızı Telefon Hattı kuruldu.

Nixon-Kissenger Doktrini

ABD ve SSCB'nin çıkarlarının korunmasını, dünyadaki herhangi bir sorun hakkında görüşülmesini ve uluslararası sorunların çözümünde müzakere yapılmasını ele alan doktrindir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ping Pong Diplomasisi

Japonya'da Masa Tenisi turnuvası temelli olarak ABD ve Çin arasında başlayan yakınlaşma ve görüşme sürecine verilen isimdir.

1969 Salt I Antlaşması

ABD Başkanı Nixon ile SSCB lideri Brejnev arasında imzalanan savunma silahlarını azaltma antlaşmasıdır.

1979 Salt II Antlaşması

Uzun menzilli nükleer silahların sınırlandırılmasına yönelik antlaşmada anlaşılsa da ABD antlaşmayı imzalamamıştır.

Dikkat: ABD'nin antlaşmayı imzalamamasının sebebi SSCB'nin Afganistan'ı işgal etmesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1975 Helsinki Konferansı

Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Konferansı (AGİK)

Bütün Avrupa Devletleri (Arnavutluk hariç), ABD ve Kanada'nın katılımı ile toplanmıştır.

Konferans Sonunda **Helsinki Nihai Senedi** imzalanmıştır.

Barış, iş birliği, bağımsızlık ve temel haklar konusunda kararlar alınmıştır.

Vietnam Savaşı (1963-1973)

Çinhindi: Çin ile Hindistan arasında kalan bölgeye verilen isimdir.

Vietnam'da bulunan milliyetçiler ve komünistlerin iç savaşı sonucunda BM tarafından ülke 17. Paralelden ikiye ayrılmıştır.

Vietnam'ın ikiye ayrılması **Cenevre Antlaşması** ile olmuştur.

Güney Vietnam'ı ABD Kuzey Vietnam'ı SSCB desteklemiştir ve Komünistlerin tekrar güneye saldırması üzerine ABD asker göndererek savaşa dahil olmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

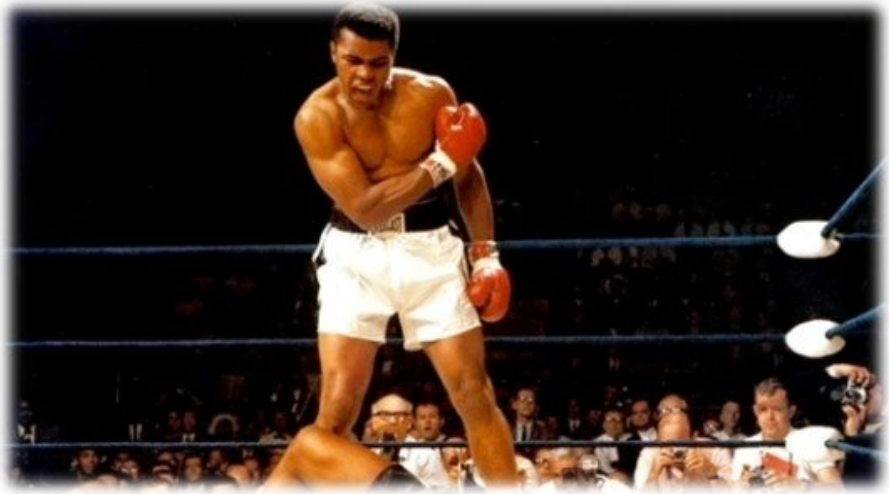
Kuzey Vietnam ABD'ye karşı galip gelmiştir.

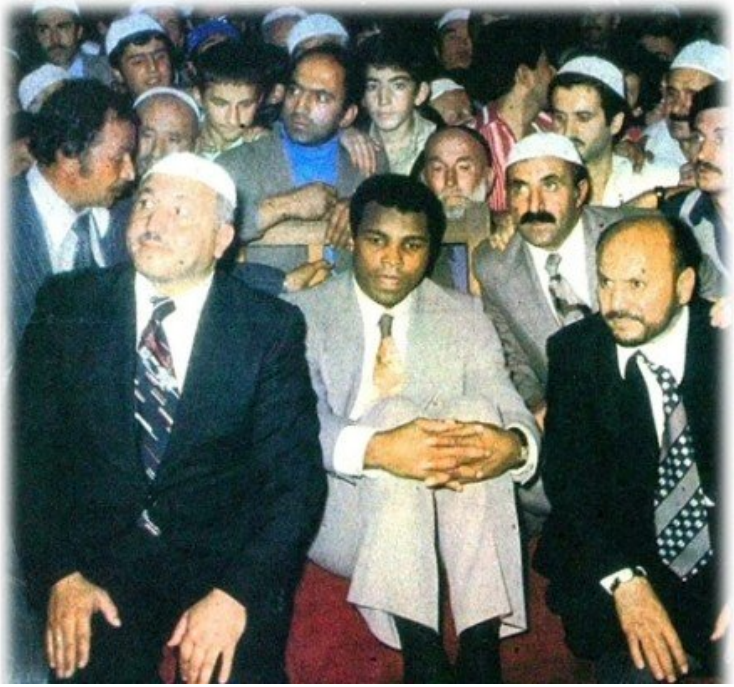
Vietnam Savaşı'nın devam ettiği yıllarda öldürülen ABD Başkanı **John Kennedy'dir**. Yerine geçen ABD başkanı Nixon olmuştur.

Nixon döneminde ABD Vietnam'dan çıkmıştır.

1973 yılında **Vietnam Barışı** imzalanarak savaş sona erdirildi ve Kuzey Vietnam ve Güney Vietnam birleşerek **Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ni** kurdu.

Dikkat: Vietnam Savaşına katılmayı reddettiği için madalyaları elinden alınan kişi ünlü boksör **Muhammed Ali Clay'dir.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Arap İsrail Savaşları

1949 Arap İsrail Savaşı

Nedeni: İsrail Devleti'nin kurulması ve Filistin'i tamamen ele geçirmek istemesi sebebiyle çıkmıştır.

Taraflar: Mısır, Ürdün, Suriye, Irak, Lübnan X İsrail

İsrail kazandı. (Büyük devletlerin desteği)

Filistinli Mülteciler Sorunu ortaya çıktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1956 Mısır İsrail Savaşı (Süveyş Krizi)

Nedeni: Mısır lideri Nasr'ın Süveyş Kanalı'nı millileştirdiğini açıklaması üzerine çıkan savaştır.

Savaşı İsrail kazandı.

Savaş sırasında İsrail'e yardım eden İngiltere ve Fransa Süveyş Kanalını işgal etse de ABD ve SSCB tarafından çıkarıldı.

1967 Arap İsrail Savaşı (6 Gün Savaşları)

Nedeni: Mısır'ın Akabe Körfezini kapatması, FKÖ'ye yardım etmesi savaşın nedeni olmuştur.

Taraflar: Mısır, Ürdün, Suriye **X** İsrail

İsrail kazandı.

Golan Tepeleri, Sina Yarımadası, Gazze ve Doğu Kudüs İsrail'in eline geçti.

DÜNYA

Uçaklar şehirleri bombardıman ediyor

Arap-İsrail savaşı başladı

İsrail birlikleri Gazze kesimindeki Han Yunus'u ele geçirdi

Amerika ve İngiltere tarafsız kalacaklarını bildirdiler

Güvenlik Konseyi toplandı

Bakanlar Kurulu toplandı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1973 Yom Kippur Savaşı

Dikkat: Yahudilerin kutsal ayı olan Yom Kippur'da saldırılmasından dolayı bu ismi almıştır.

Nedeni: Mısır ve Suriye'nin kaybettiği yerleri geri almak istemesi sebebiyle çıkmıştır.

Taraflar: Mısır, Suriye **X** İsrail

İsrail kazandı.

ABD'nin desteğini alan Mısır, Süveyş Kanalına hakim olduğunu kabul ettirdi ve Sina Yarımadasının bir kısmını ele geçirdi.

Camp David Antlaşmasına giden yol açıldı.

Dikkat: ABD, İsrail yanlısı politika izleyince Arap Devletleri Batı'ya petrol ambargosu koydu ve **Petrol Krizi** çıktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Camp David Antlaşması

Mekik Diplomasisi: ABD dış işleri bakanı Henry Kissinger'in İsrail ve Mısır'ın arasını bulmak için uyguladığı politikadır.

Bu politika sonunda Enver Sedat döneminde Mısır ile İsrail arasında **Camp David Antlaşması** yapılmıştır. Camp David Antlaşması ile İsrail'i tanıyan ilk Arap Devleti Mısır oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Filistin Kurtuluş Örgütü

FKÖ Yaser Arafat tarafından Filistin'in İsrail işgalinden kurtarılması için kurulmuş örgüttür.

FKÖ'nün başlattığı hareket **İntifada** yani **Ayaklanmada** hareketidir.

İslam Konferansı Teşkilatı

Kudüs'te bulunan Mescidi Aksa'nın kundaklanma girişiminden sonra kurulmuştur.

Genel Sekreterliğini uzun yıllar **Ekmeleddin İhsanoğlu** yürütmüştür.

1960 OPEC

Petrol İhraç Eden Ülkeler Birliği'dir.

Petrol fiyatlarına müdahale etmek için kurulmuştur.

Venezuela'nın girişimleri ile kurulmuştur.

İran, Irak, Venezuela, Kuveyt, Suudi Arabistan kurucu üyeleridir.

Dikkat: 2019 yılında OPEC'ten ayrılan devlet **Katar**'dır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1968 AOPEC

Petrol ihraç Eden Arap Ülkeleri Birliğidir.

Petrolü İsrail'i destekleyen devletlere karşı koz olarak kullanmışlardır.

1973 Petrol Krizine neden oldular.

1991 Madrid Konferansı

İsrail ile Filistin ilk kez burada yüz yüze görüşmüştür.

1993 Oslo Görüşmeleri

İsrail, FKÖ'yü, FKÖ ise İsrail'i burada tanımıştır.

1993 Oslo Görüşmeleri sonrasında 1994 yılında barışa katkılarından dolayı Yaser Arafat'a Nobel Barış Ödülü verilmiştir.

FEZ Planı

Kudüs dahil İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesini ve Kudüs merkezli bağımsız Filistin Devleti kurmayı amaç edinen plandır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hamas

Gazze şeridinde kurulan İslami Direniş Örgütü'nün kısa adıdır.

2004 Refah Operasyonu

Yaser Arafat'ın ablukaya alınmasıdır. Yaser Arafat'ın ölümü ile başa Mahmut Abbas geçmiştir.

2007 Anna Polis Toplantısı

İsrail ile Filistin barışı için yapılmıştır. Sonuçsuz kalmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İran Irak Savaşı

Baas Hareketi

Yeniden Doğuş anlamına gelir ve Arap Sosyalizmini ifade etmektedir.
Suriye'de Hafız Esad Irak'ta ise Hasan El Bakır ve Saddam Hüseyin gibi kişiler Baas hareketi ile yönetimi ele geçirdiler.

İran İslam Cumhuriyeti'nin Kuruluşu

Şah Pehlevi tarafından seküler olarak yönetilen İran'da Şiilerin lideri olan Ayetullah Humeyni liderliğinde mevcut rejim ve iktidar yıkılarak 1979 yılında İran İslam Cumhuriyeti kuruldu.

Panarabizm

Geniş bir coğrafyada yer alan Arap halkları arasında birlik ve beraberliği amaçlayan seküler ve sosyalist bir harekettir.

Şattülarap Su Sorunu

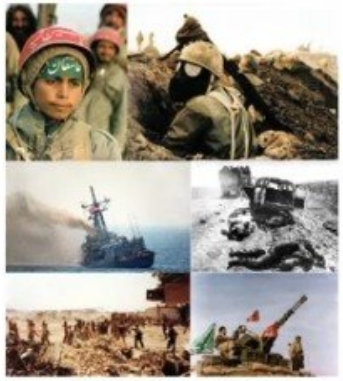
Fırat ve Dicle Nehirlerinin birleşerek Basra Körfezine döküldüğü yere verilen isimdir. Hem Irak hem de İran Şattülarap Suyuna hakim olmak isteseler de 1973 Cezayir Antlaşması ile sınır çizilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İran Irak Savaşı

Nedenleri:

Şattülarap Su Sorunu,

Şiilerin ve Sünnilerin kışkırtılması gibi sebepler ile savaş çıktı.

Halepçe Katliamı: Irak lideri Saddam Hüseyin'in Irak'ta bulunan Kürtlerin Irak'a ihanet ettiği gerekçesi ile kimyasal silah kullanarak yaptığı katliamdır.

İrangate Skandalı (İran- Kontra Skandalı): Savaşta Irak'ı destekleyen ABD'nin İsrail aracılığı ile İran'a silah satması skandalıdır.

İran ırak Savaşı BM kararı ile sonlanmıştır.

Savaşın Sonuçları:

Pek çok insan hayatını kaybetti.

Her iki tarafta petrol rezervlerine zarar verdi.

İki devlet de büyük ekonomik kayba uğradı.

İsrail Arapların parçalanmış olmasını kendi lehine kullandı.

İran ekonomik krize girdiği için zararını karşılayabilmek amacıyla Kuveyt'e saldırdı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Yunan Sorunları

Kıbrıs Sorunu

Enosis: Kıbrıs **Adasını** Yunanistan'a bağlama idealidir.

EOKA: Yorgo Grivas liderliğinde Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için kurulan silahlı örgüttür.

TMT: EOKA'ya karşı kurulan Türk Mukavemet Teşkilatıdır. Kuruluşunda **Rauf Denktaş** etkilidir.

1958 Mac Millan Planı: İngiltere tarafından ortaya atılan bu plana göre Kıbrıs Adası için İngiltere, Türkiye ve Yunanistan tarafından 3'lü yönetim kurulması planlanmıştır.

1959 Zürich Antlaşması

Kıbrıs'ta bağımsız bir cumhuriyet kurma kararının alındığı antlaşmadır.

1959 Londra Antlaşması

Zürich Antlaşması esas alınarak bağımsız bir Kıbrıs Devleti kuruldu.

Bu devletin ilk Cumhurbaşkanı **Makarios** onun yardımcısı **ise Fazıl Küçük**'tür.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1963 Kanlı Noel

Kıbrıslı Türklerin şehit edilmesi olayıdır.

Yeşil Hat

Kıbrıs'ta Türkler ile Rumların arasındaki çatışmaların artmasının ardından İngiliz General Lefkoşa'yı ortadan ayırarak **Yeşil Hat** çizmiştir.

1964 Johnson Mektubu

ABD başkanı Johnson tarafından İsmet İnönü'ye gönderilen tehdit içeren mektuptur. Johnson Mektubu sonrasında ABD Türkiye ilişkileri bozulmuş ve Türkiye Cumhuriyeti SSCB ile yakınlaşma içerisine girmiştir.

Cengiz Topel

Kıbrıs'ta ilk hava şehidimizdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1966 Akritas Planı

Kıbrıs Adasında yaşayan Türklerin ani bir baskın ile yok edilmesi planıdır.

Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi

1967 yılında Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş liderliğinde kurulmuştur.

EOKA Darbesi

EOKA lideri Sampson Cumhurbaşkanı Makarios'a darbe yaptı ve yerine kendisi geçti. Kıbrıs Elen Cumhuriyeti kuruldu. Bu durum Türkiye Cumhuriyeti'nin garantörlük hakları sebebiyle adaya harekat düzenlemesinin önünü açtı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1974 Kıbrıs Barış Harekatı

Cumhurbaşkanı: Fahri Korutürk

Başbakan: Bülent Ecevit

Başbakan Yardımcısı: Necmettin Erbakan

Dış İşleri Bakanı: Turan Güneş

Harekatın Şifresi: Ayşe tatile çıksın.

Harekat: Cenevre Antlaşması – 1974 Harekat

Kapalı Maraş: Kapalı Bölge

TCG Kocatepe: Kıbrıs Barış Harekatı sırasında dost ateşi ile vurularak batan gemimizdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1983 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

1983 yılında KKTC kuruldu ve ilk Cumhurbaşkanı da daha önce TMT'nin kurucusu olan Rauf Denktaş'tır. Rauf Denktaş 2012 yılında hayatını kaybetmiştir.

Kıbrıs Barış Harekatı ABD'nin Türkiye Cumhuriyeti'ne ambargo uygulamasına neden olmuştur.

KKTC'yi tanıyan ilk devlet Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Annan Planı

Birleşik Kıbrıs Planıdır.

Kıta Sahanlığı Sorunu

Kıta Sahanlığı ya da Şelf Alanı olarak bilinen alan karadan itibaren 200 metre derinliğe ulaşıncaya kadar uzanır.

Ege Denizinde petrol arama faaliyetleri sonucunda ortaya çıkmıştır.

Uluslararası Adalet Divanına götürülse de başarı sağlanamamıştır.

Bern Deklarasyonu: Bu belge ile Kıta Sahanlığı sorunu çözüme kavuşmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kara Suları Sorunu:

Yunanistan'ın Karasuları genişliğini 3 milden 6 mile çıkarmıştır.

Yunanistan'ın karasularını 12 mile çıkarma arzusu Türkiye Cumhuriyeti tarafından sertçe karşılık bulmuş ve bu durumun savaş sebebi sayılacağı dile getirilerek son nokta koyulmuştur.

Ege Adalarının Silahlandırılması

Lozan Barış Antlaşması gereğince Türkiye Cumhuriyeti'ne yakın adaları silahlandıramayacak olan Yunanistan NATO'nun askeri kanadına geri dönünce NATO tatbikatı adı altında adaları silahlandırmak istedi. Türkiye Cumhuriyeti tepki göstererek Limni Adasının silahlandırılamayacağını belirtti.

Ege Hava Sahası Sorunu (Fır Hattı)

Türkiye Cumhuriyeti NOTAM ile yeni bir FIR Hattı kurdu ve Türkiye Cumhuriyeti'ne 50 Mil kala her uçak bunu Türkiye'ye bildirmek zorunda kaldı.

Bunun üzerine Yunanistan Ege Hava Sahasını tehlikeli bölge ilan etti ve uçuşa kapattı.

Fakat bu durum iki tarafında zarar görmesine yol açınca karşılıklı anlaşma ile bu sorun ortadan kaldırıldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kardak Kayalıkları Krizi

Kardak Kayalıkları Krizi Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan arasında 1996 yılında yaşanmış olan sorundur.

Bu olay sırasında Türkiye Başbakan'ı **Tansu Çiller**: "O asker gidecek o bayrak inecek." diyerek harekat emri vermiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Ermeni Sorunları

Milleti Sadıka+ 93 Harbi+ Berlin Antlaşması+ Hamidiye Alayları+ I. Dünya Savaşı+ Sevk ve İskan Kanunu+ Gümrü Antlaşması+ Büyük Ermenistan Hayali

ASALA: Ermeni Soykırımını kabul ettirmek maksadıyla kurduğu Silahlı Terör Örgütüdür.

Türkiye'de Bunalımlı Yıllar (1960-1983)

27 Mayıs 1960 Darbesi ve Sonrası

- İktidar ve Muhalefet arasında yaşanan gelişmeler sokağa yansıyınca ordu yönetime el koyarak Demokrat Parti iktidarına darbe yapmıştır.
- **Cemal Gürsel** liderliğinde **Milli Birlik Komitesi** oluşturuldu.
- Celal Bayar, Adnan Menderes, Hasan Polatkan, Fatin Rüştü Zorlu, Refik Koraltan gibi kişiler tutuklandı.
- Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu Yassıada'da yargılanarak Yassıada' da idam edilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dikkat: Yassıada'nın adı Demokrasi ve Özgürlükler Adası olarak değişti.

- 1961 Anayasası kabul edildi ve **Cemal Gürsel** Cumhurbaşkanlığına seçildi.
- 1961 yılında yapılan seçimleri CHP kazandı ve AP ile koalisyon kuruldu.

Dikkat: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk koalisyonu **CHP - AP** arasında kurulmuştur.

- **1965**'e kadar geçen sürede koalisyonlar hüküm sürdü.

1965 Seçimleri: 1965 yılında yapılan seçimlerde **Süleyman Demirel'in** liderliğini yaptığı **Adalet Partisi** seçimleri kazandı.

- **12 Mart Muhtırası:** 1971 yılında ordu komutanlarının Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a bir muhtıra vererek 32. Türkiye Hükûmetini istifaya zorladığı askerî müdahaledir.
- Süleyman Demirel 12 Mart Muhtırası sonucunda istifa etmiştir.
- Yeni hükümet Nihat Erim başbakanlığında kurulmuştur.

Dikkat: Nihat Erim suikast ile öldürülen tek başbakanımızdır.

- 1973 yılında CHP ve AP'nin desteklediği **Fahri Korutürk** Cumhurbaşkanı seçilmiştir.
- 1974 yılından 1980 askeri darbesine kadar geçen sürede koalisyon hükümetleri kurulmuştur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1960 Darbesinden Sonra Kurulan Kurumlar

- **Devlet Planlama Teşkilatı:** Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını hızlandırmak için kurulmuştur.
- **TUBİTAK:** Bilim ve Teknolojiyi teşvik etmek amacıyla kurulmuştur.
- **Anayasa Mahkemesi:** Yasa ya da yasama uygulamalarının anayasa ile bağdaşıp bağdaşmamasını kontrol eder.

TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurulu): Türkiye'nin kamu yayıncılığı yapmakla görevli ilk ve tek kuruluşudur.

- **Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu:** Türkiye'deki hâkimlerin ve savcıların özlük işlerini yürüten birimdir.
- **Milli Güvenlik Kurulu:** Millî Güvenlik Kurulunun gündemi; Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

12 Eylül 1980 Darbesi ve Sonrası

12 Eylül 1980'de ordu yönetime el koyarak darbe yaptı.

Bayrak Harekatı: 1980 Darbesinin diğer bir adıdır.

Kenan Evren liderliğinde **Milli Güvenlik Konseyi** kuruldu.

Kenan Evren Cumhurbaşkanı oldu.

Bülent Ulusu liderliğinde yeni hükümet kuruldu.

Orhan Aldıkaçtı başkanlığında 1982 Anayasası hazırlandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1980 Sonrası Türkiye Siyaseti

1983 Seçimleri: Turgut Özal liderliğinde Anavatan Partisi tek başına iktidar oldu.

1987 Siyasi Yasakların Kaldırılması: Necmettin Erbakan, Süleyman Demirel, Bülent Ecevit, Alparslan Türkeş.

1989 Seçimleri: Turgut Özal Cumhurbaşkanı Yıldırım Akbulut Başbakan oldu.

1991 Seçimleri: Süleyman Demirel'in liderliğini yatığı Doğru Yol Partisi (DP) ve Erdal İnönü'nün liderliğini yaptığı Sosyal Demokrat Halkçı (SHP) Parti koalisyonu kuruldu.

Dikkat: 1993 yılında Turgut Özal görevi başında vefat eden 2. Cumhurbaşkanı oldu.

Dikkat: Turgut Özal'ın vefatının ardından Süleyman Demirel Cumhurbaşkanı olunca Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın başbakanı **Tansu Çiller** oldu.

1996 Seçimleri: ANAYOL Hükümeti olarak bilinen ANAP ve DYP Mesut Yılmaz liderliğinde koalisyon kurdular.

1996 Seçimleri: REFAHYOL Hükümeti olarak bilinen RP ile DYP Necmettin Erbakan liderliğinde koalisyon kurdular.

1999 Seçimleri: DSP, MHP ve ANAP Bülent Ecevit Başbakanlığında koalisyon kurdular.

2000 yılında Ahmet Necdet Sezer Süleyman Demirel'in yerine Cumhurbaşkanı oldu.

2002 Seçimleri: Adalet ve Kalkınma Partisi tek başına iktidar oldu.

2007 yılında Abdullah Gül Cumhurbaşkanı oldu.

2014 yılında Recep Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkiye ve Dünyada Yumuşama Dönemi Gelişmeleri

Türkiye'de Ekonomik Gelişmeler

İthal İkameci Politika: İthal edilen malların ülke İçinde üretilmesine "**ithal ikamesi"** denmektedir.

24 Ocak Kararları: 24 Ocak kararları ile 1980 öncesi dönemde uygulanan ithal ikameci büyüme stratejisi terk edilerek, Serbest Piyasa Ekonomisine geçilmiştir.

(Başbakan Müsteşarı Turgut Özal hazırladı)

Bankerler Krizi: Türkiye tarihinde 1980'li yıllarda yüksek faizli gelir elde etmek amacıyla paralarını bankerlere yatıran kişilerin bankerlerin çökmesiyle zarar etmeleridir.

5 Nisan Kararları: 1994 yılında Ekonomik Krizden kurtulmak amacıyla yayınlanan kararlar bütünüdür. Tansu Çiller politikasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkiye'de Kültürel Gelişmeler

Metin Erksan'ın yönetmenliğini yaptığı **Susuz Yaz** filmi Berlin Film Festivalinde **Altın Ayı** ödülünü aldı.

Altın Mikrofon Ses Yarışması düzenlendi ve yarışmanın ilkini **Yıldırım Gürses** kazandı.

Barış Manço ve Cem Karaca liderliğinde Moğollar Grubu **Anadolu Rock** müzik türünün önderliğini yaptı.

Türkiye Cumhuriyeti 1971 Akdeniz Oyunlarına İzmir'de ev sahipliği yaptı.

Köy Romancılığı: Şevket Süreya Aydemir (Toprak Uyanınca), Fakir Baykurt (Yılanların Öcü) gibi kişiler öncüsü oldu.

Necip Fazıl Kısakürek şiirlerini **Çile** isimli eserinde topladı.

Dünya'da 68 Kuşağı

Özgürlük, barış, yaşam standartlarının yükseltilmesi gibi sebeplerle **Fransa'da** başlayarak dünyaya yayılan eylemler bütünüdür.

Türkiye'de 68 Kuşağının liderliğini **Deniz Gezmiş, Mahir Çayan** gibi kişiler yapmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Irkçılık

Martin Luther King: Dünya genelinde şiddet karşıtı ve ırksal eşitlik görüşleriyle tanınmaktadır.

Malcom X: ABD'de siyahilerin hakları için mücadele eden liderdir.

Bilimsel Gelişmeler

Uzaya giden ilk insan: Yuri Gagarin (Vostok 1 Aracı)

Aya giden ilk insan: Neil Armstrong

Uzayda yürüyen ilk insan: Aleksey Leonov

Uzaya çıkan ilk kadın: Valentina Tereşkova

Uzaya gönderilen ilk hayvan: Layka (Köpek)

Dünyada ilk kalp naklini gerçekleştiren kişi: Cristian Bernard

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SSCB'nin Dağılması

- **Gorbaçov: Ilımlı bir sosyalizm uygulanması konusunda çalışmalar yapmıştır.**
- **Glastnost (Açıklık):** Amaç Doğu Bloğunda herkese söz hakkı vererek SSCB de yöneticilere ve devlete karşı güven oluşturabilmektir.
- **Perestroyka (Yeniden Yapılanma):** SSCB'de ekonomik ve siyasi sistemi yeniden yapılandırmayı amaç edinen reform hareketleridir.
- Yapılan yenilikler SSCB'ye bağlı devletlerde **milliyetçilik** etkisini ön plana çıkardı Letonya ve Estonya gibi devletler bağımsızlıklarını ilan etti.
- Bağımsızlığını ilan eden devletlerden dolayı SSCB dağılma tehlikesi geçirince

Egemen Devletler Birliği Antlaşması imzalandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Bu antlaşmadan rahatsız olan **KGB** Rusya Federasyonu başkanı Boris Yeltsin'e rağmen **Gorbaçov**'a karşı Ağustos Darbesini yaptı ve SSCB dağıldı.

  Dikkat: Mihail Gorbaçov 2022 yılında vefat etmiştir.

- **SSCB'nin Dağılması İle Ortaya Çıkan Devletler**

  Dikkat: SSCB'den ayrılan ilk Türki Cumhuriyet **Azerbaycan**'dır.

- SSCB'den ayrılan **son** Türki Cumhuriyet **Kazakistan**'dır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1993 Kadife Devrim

Çekoslovakya'nın Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olarak ikiye ayrılmasıdır. Kan akıtılmadan devrim yapıldığı için bu ismi almıştır.

1996 Şangay Beşlisi

Rusya, Çin, Kırgızistan, Kazakistan, Tacikistan arasında kurulan iş birliği yapılanmasıdır.

2001 yılında Özbekistan'ın dahil olması ile **Şangay İş birliği Örgütü** adını almıştır.

2017 yılında Pakistan ve Hindistan bu örgüte katıldı.

Stanislav Petrov

1983 yılında ABD ve SSCB arasında olası bir nükleer savaşı engellediği için Dünya Vatandaşlığı ödülüne layık görülmüştür. 2016 yılında vefat etmiştir.

Stratejik Savunma Girişimi

Yıldız Savaşları Projesi olarak da bilinir. Ronald Reagan Döneminde SSCB'nin balistik füzelerini ABD sınırlarına girmeden uzaydan lazer ışınları ile etkisiz hale getirmeyi amaç edinmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Cumhuriyetlerinin Bağımsızlık Süreci ve Teşkilatlar

Azerbaycan

- Başkent **Bakü**'dür.
- İlk bağımsızlığı 1918'de **Mehmet Emin Resulzade** önderliğinde olsa da sonradan yeniden SSCB hakimiyetine girdi.
- 1991 yılında **Ebulfeyz Elçibey** önderliğinde yeniden bağımsız oldu.
- **"Bir millet iki devletiz**." sözü ile bilinen kişi **Haydar Aliyev**'dir.
- İlk tanıyan Türkiye Cumhuriyeti'dir.
- Azerbaycan ile Ermenistan arasında sorun olan bölge **Dağlık Karabağ'dır**.
- Ermenilerin Karabağ'da yaptıkları katliam **Hocalı Katliamıdır.**
- Karabağ Bölgesinin İlham Aliyev döneminde ele geçirilmesinden sonra **Şuşa** 2023 Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kazakistan

- Başkenti **Astana**'dır.
- **Nursultan Nazarbayev** liderliğinde kurulmuştur.
- Türkiye ile Kazakistan'ın birlikte açtıkları üniversite Ahmet Yesevi Üniversitesi'dir.
- Nükleer Tesislerini kendi isteğiyle kapatan ilk ülkedir. (Semey Nükleer Tesisleri)

Türkmenistan

- Başkentleri **Aşkabat**'tır.
- Saparmurat Niyazov liderliğinde bağımsız oldular.
- Saparmurat Niyazov **Türkmenbaşı** olarak bilinmektedir.
- Türki Cumhuriyetler arasında en fazla doğalgaz rezervine sahip ülkedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kırgızistan

- Başkenti **Bişkek'tir.**
- Bağımsızlığı sağlayan liderleri **Askar Akayev**'dir.
- Dünyaca ünlü yazarları **Cengiz Aytmatov**'dur.
- Kırgızistan'da meydana gelen devrim **Lale Devrimi'dir**.

Özbekistan

- Başkentleri **Taşkent**'tir.
- **İslam Kerimov** liderliğinde bağımsız oldular

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1991 Bağımsız Devletler Topluluğu

Almatı Zirvesi sonucunda Ermenistan, Belarus, Moldova, Tacikistan, Türki Cumhuriyetler, Ukrayna tarafından kurulmuştur.

Dikkat: Güney Osetya Savaşı sonrasında Gürcistan bu birlikten ayrılmıştır.

TİKA (Türk İşbirliği Ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı)

Türk dilinin konuşulduğu devletler ve Türkiye'ye komşu ülkeler arasında çeşitli alanlarda iş birliği yapmak amacıyla 199**2** yılında kurulmuştur.

TÜRKSOY (Türk Kültürü ve Sanatları Ortak Yönetimi)

Türk dilini konuşan ülkeler arasında çeşitli alanlarda iş birliğini sağlamak amacıyla 199**3** yılında kurulmuştur.

Genel merkezi **Ankara'**dır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Konseyi 2009

Türk dili konuşan ülkeler arasındaki çok taraflı işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla kurulmuştur. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye arasında imzalanan **Nahçıvan Anlaşması** ile kurulmuştur. 2021 yılında adı **Türk Devletleri Teşkilatı** olarak değişti.

Almanya'nın Birleşmesi (Berlin Duvarının Yıkılması)

- İki devlet 1961 yılında Berlin Duvarı ile ayrıldı.
- 1989 yılında Berlin Duvarı yıkılarak Almanya birleşti

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yugoslavya'nın Dağılması

Yugoslavya Sırbistan, Karadağ, Makedonya, Slovenya, Hırvatistan, Bosna Hersek, 'den oluşmaktadır.

Devletin en önemli lideri **Tito**'dur.

İlerleyen süreçte Yugoslavya'nın liderliğine **Sırp Kasabı** olarak bilinen **Slobodan Miloseviç** geçmiş ve Sırpları silahlandırmıştır.

Süreç içerisinde Yugoslavya parçalanmaya başladı ve **Slovenya** Yugoslavya'dan ayrılan **ilk** devlet oldu.

Hırvatistan, Bosna Hersek gibi devletlerinde ayrılmasıyla Yugoslavya parçalandı.

Ustaşa: Hırvatlarca kurulan silahlı örgüttür.

Çetnik: Sırplar tarafından kurulan aşırı milliyetçi silahlı örgüttür.

Bosna Hersek de diğer devletler gibi bağımsızlığını sağlama arzusunda olsa da Miloseviç liderliğindeki Sırbistan, Bosna Hersek'in bağımsızlığını tanımadı ve **Bosna Savaşı** ortaya çıktı.

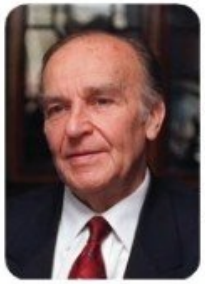
Bosna Savaşı 1993: Boşnaklar ile Sırplar arasında cereyan eden bu savaşta Müslümanlar katledildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Srebsenitsa Katliamı: Sırpların Boşnaklara yaptığı katliam hareketidir.

Mavi Kelebekler Olayı: Srebsenitsa Katliamında toplu mezarların bulunmasında Mavi Kelebekler etkili olmuştur.

Aliya İzzetbegoviç

Efsanevi Boşnak liderdir.

Bilge Lider, Bilge Kral olarak bilinir.

Bosna Hersek'in ilk devlet başkanıdır.

1995 Dayton Antlaşması

Slobodan Miloseviç, Tucman ve Aliya İzzetbegoviç arasında imzalanan bu antlaşma ile Bosna Savaşı sona ermiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kosova Sorunu

Kosova'nın Sırpların baskısına uzun süreler maruz kalması sorunudur.

Reçak Katliamı: 1999 yılında **Reçak Köyünde** Kosovalıların Sırplarca öldürülmesi olayıdır. 2008 yılında bağımsızlığını ilan etmiştir.

Arnavutluk

Enver Hoca liderliğinde Almanlara ve İtalyanlara karşı mücadele edildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orta Doğu Gelişmeleri

Orta Doğu Su Sorunu

Orta Doğu'nun su ihtiyacını karşılayan nehirler: Şeria, Dicle, Fırat, Asi ve Nil nehirleridir.

Barış Suyu Projesi: Turgut Özal Döneminde Seyhan ve Ceyhan Nehirleri kullanılarak Orta Doğu'ya su taşımak için önerilen **ilk** projedir.

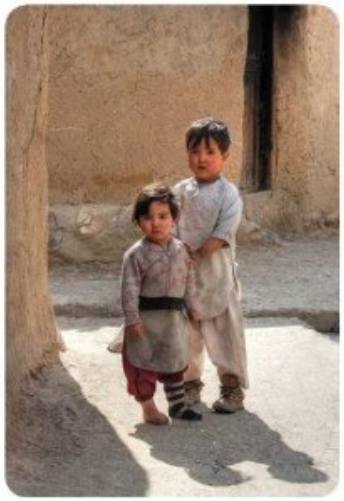
Türkiye Cumhuriyeti'nin GAP 'ı planlaması ve uygulaması üzerine Suriye ve Irak tepki göstermiştir

Afganistan

Taliban: Çoğunluğu Peştunlardan oluşan dinci İslamcı gruptur.

SSCB'nin Afgan işgaline son vermesinde ve sonraki süreçte son derece etkili oldular.

El Kaide: Afganistan SSCB Savaşında Usame Bin Ladin tarafından kurulan terör örgütüdür. **Dikkat:** 2001 yılında ABD'nin İkiz Kulelerine yapılan saldırıda El Kaide sorumlu tutuldu ve Usame Bin Ladin teslim edilmeyince ABD Afganistan'ı işgal etti.

Bush Doktirini: ABD başkanı Bush "Terörle savaş savunmayla kazanılamayacaktır. Savaş alanı düşman bölgesi olmalıdır." Sözleri ile dış politikada askeri unsurları merkeze almıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Körfez Savaşları 1990-2003

Nedenleri:

Irak'ın Kuveyt'ten aldığı borcu ödememesi, Irak'ın Kuveyt'in petrol rezervlerini ele geçirmek istemesi gibi sebeplerden dolayı çıkmıştır.

Savaş: Saddam Hüseyin Kuveyt'i işgal etti.

Çöl Fırtınası Operasyonu: ABD'nin Irak'ın Kuveyt'i işgali sebebiyle Irak'a düzenlediği harekattır.

Çöl Tilkisi Operasyonu: 1998 yılında ABD'nin Irak'ta rejimi değiştirmeye yönelik düzenlediği harekattır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Arap Baharı ve Diğer Devrimler

Tunus

Yasemin Devrimi: **Muhammed Buazizi'nin** kendisini yakması ile başlayan ve Yasemin Devrimi ile devam ederek Arap ülkelerine yayılmıştır.

Mısır

Hüsnü Mübarek hapse atıldı.

Yerine **Muhammed Mursi** Cumhurbaşkanı seçildi.

Genelkurmay Başkanı **Sisi** darbe yaparak devlet başkanı oldu.

Libya

Aşiretler Savaşı

BM uygulamaları ve NATO bombardımanı ile Muammer Kaddafi öldürüldü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Suriye

Beşar Esad çıkan isyanlar sonucu direnince olaylar uluslararası bir boyut kazandı. Rusya, İran ve Çin Esad'ı destekledi. Beşar Esad Dönemi sona erdi.

Yemen

Abdullah Salih 33 yıllık iktidarı bırakmak zorunda kaldı. Şii Hutiler başkenti ele geçirince Yemen'de mezhep çatışması ortaya çıktı.

Fas

Yaptığı devrimlerle Arap Baharından etkilenmedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Diğer Devrimler

Yasemin Devrimi > Tunus

Sedir Devrimi > Lübnan

Lale Devrimi > Kırgızistan

Kadife Devrim > Çekoslovakya

Ekim Devrimi > Rusya

Beyaz Devrim > İran

Turuncu Devrim > Ukrayna

Karanfil Devrimi > Portekiz

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Wıkıleaks

Avusturalyalı **Julian Assange** tarafından dünya çapındaki pek çok olumsuz durumu ifşa etmek için kurulan web sitesidir.

Sosyal Medya

Kişilerin video, fotoğraf, yazı, karikatür gibi içerikleri paylaşmak için kullandığı online iletişim ortamıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Dış Politikası ve Diğer Gelişmeler

Kafkasya

BTC Petrol Boru Hattı Projesi: Azerbaycan ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkileri geliştiren Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru hattıdır.

Nabucco Projesi: Hazar doğalgazını Avrupa'ya ulaştırmak amaçlansa da başarılı olunamadı.

TANAP: Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı Projesi ile amaç Azerbaycan'ın Hazar Denizinden çıkardığı doğalgazı Türkiye aracılığı ile Avrupa'ya taşımasıdır.

2005 Ankara Deklarasyonu: Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Gürcistan'ın katılımı ile petrol ve doğalgaz kaynaklarının aranmasını ve dünya piyasasına satılmasını amaçlayan antlaşmadır.

Orta Doğu

Suriye: Türkiye ile Suriye'nin ilişkileri 2016 yılına kadar iyi olsa da sonraki süreçte Esad'ın halkına orantısız güç kullanması ilişkilerin gerilmesine neden oldu.

İsrail: Mavi Marmara olayı ile İsrail Türkiye ilişkileri kopma noktasına gelmiştir.

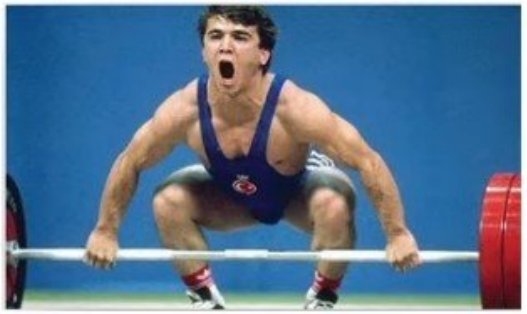
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Balkanlar

Bulgaristan: Jivkov liderliğinde Türklere karşı asimilasyon politikası izlemiştir.

Naim Süleymanoğlu: Çeşitli olimpiyatlarda onlarca kez rekor kıran haltercimizdir.

Cep Herkülü olarak bilinmektedir. Dünyanın En İyi Sporcusu seçilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Kızılay'ı

Kızılay yurt içi çalışmalarının yanı sıra pek çok ülkeye de yardım götüren kuruluşumuzdur.

Yardım gönderilen ülkeler: Filistin, Sudan, Endonezya, Sri Lanka, Kırgızistan, Kosova, Somali, Pakistan, Suriye, Gazze, Kenya, Arakan Müslümanlarına yardım gönderilmiştir.

28 Şubat Süreci (1997)

Refahyol Hükümetine karşı düzenlendi.

İnternet üzerinden yayınlanan bildiri ile hükümet uyarıldı. Topluma irtica korkusu yayılarak Necmettin Erbakan istifa ettirildi.

Postmodern darbe olarak da bilinir.

Gezi Parkı Olayları 2013

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Yayalaştırma Projesi dahilinde yol genişletme çalışmaları yapması ve ağaçların kesilmesi sebebiyle başlayan karşı koyuş toplumun geneline yayılmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

FETÖ ve 15 Temmuz

FETÖ-PDY: 1960'lı yıllarda ortaya çıkmış zümreye dayalı devlet kurmayı amaçlayan terör örgütüdür.

Darbe Girişimi: FETÖ 15 Temmuz gecesi alınan emir neticesinde mevcut iktidarı yıkmak için darbe girişiminde bulunsa da halkın sokaklara inerek darbeye karşı koyması ile başarısız olmuştur.

Yıldırım Harekatı: 15 Temmuz darbe girişiminin kod adıdır.

Yurtta Sulh Konseyi: Darbenin ardından yönetime el koyacak olan konseydir.

Tijen Karaş: Darbe girişimi sırasında TRT'de darbe metninin zorla okutulduğu spikerimizdir.

Ömer Halis Demir: 15 Temmuz Darbe Girişiminde darbeci komutanlardan olan Semih Terzi'yi vurarak darbenin seyrini değiştirmiştir.

Dikkat: Boğaziçi Köprüsünün adı 15 Temmuz Şehitleri köprüsü olarak değişmiştir.

Dikkat: Niğde Üniversitesine Ömer Halis Demir Üniversitesi adı verilmiştir.

Dikkat: 15 Temmuz ve Ömer Halis Demir'i anlatan kısa film "30 Kuş" tur.

Dikkat: 15 Temmuz'un ilk şehidi Bülent Aydın'dır. Iğdır Havalimanı'na adı verilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bilime Hizmet Eden Dört Büyük Bilim İnsanı

Oktay Sinanoğlu: Yale Üniversitesinde Dünyanın en genç profesörü unvanını almıştır. Bye Bye Türkçe eserini yazmıştır.

Aziz Sancar: DNA Onarımı çalışmasıyla Nobel Kimya Ödülüne layık görülmüştür. Bilim alanında Nobel Ödülü kazanan ilk Türk'tür.

Fuat Sezgin: İslam Tarihi başta olmak üzere Bilim ve Teknoloji tarihi alanlarında çalışmalar yapmıştır. Goethe Üniversitesinde **İslam İlimleri Tarihi Enstitüsünü** kurmuştur. Türkiye'de **2019 Yılı Fuat Sezgin Yılı** ilan edilmiştir.

Gazi Yaşargil: Tıp alanında yaptığı çalışmalar ile **Yüzyılın Beyin Cerrahı** ünvanını almıştır. **"Tıp Tarihine Geçen 50 Hekimden Biri"** ünvanına sahiptir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkiye'deki Bilimsel ve Teknolojik Gelişmeler

Altay: Adını İzmir'in düşman işgalinden kurtarılmasının ardından şehre giren ilk süvari birliklerinin komutanı olan Fahrettin Altay'dan almıştır. 2007 yılında Milli Tank Üretim Projesi kapsamında üretilen ilk tanktır.

Hürkuş: Gece ve gündüz görev yapabilme kabiliyetine sahip eğitim uçağıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Avrupa Sivil Havacılık Otoritesinden Tip Belgesi alabilen ilk Türk uçağıdır.

Anka: TUSAŞ mühendisleri tarafından hazırlanan İnsansız Hava Aracıdır.

Göktürk: Türkiye'nin ilk yüksek çözünürlüklü yer gözlem uydusudur.

Türksat : Türk Telekom ve Alcatel ortaklığı ile uzaya fırlatılan uydudur.

Türksat-3USAT: Türkiye'nin ilk yerli tasarım ve üretim alçak yörünge haberleşme uydusudur.

SİHA: TB2 Aktif keşif, gözetleme ve istihbarat uçuşları yapabilen, mühimmat taşıyabilen ve taarruz edebilen Silahlı İnsansız Hava Araçlarıdır.

ATAK T129: TSK'nın taarruz, keşif ve taktik ihtiyaçları için yerli imkanlar ile üretilen helikopterdir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Küreselleşen Dünyada ve Türkiye'de Ekonomik,

Sosyokültürel ve Bilimsel Gelişmeler

Dünyadaki Gelişmeler

İnsandan insana ilk organ nakli 1933 yılında SSCB'de **Yu Yu Varonoy** tarafından yapılmıştır.

Başarılı **ilk böbrek** nakli 1954 yılında **Murray** tarafından ikizler arasında yapılmış ve Murray 1990 yılında Nobel Ödülüne layık görülmüştür.

İlk başarılı **kalp nakli** 1967 yılında **Christian Bernard** tarafından yapılmıştır.
1998 yılında ilk başarılı el nakli Fransa'da yapılmıştır.

2005 yılında ilk başarılı yüz nakli Fransa'da yapılmıştır.

Dünya'da kopyalanan ilk koyun **Dolly**'dir.

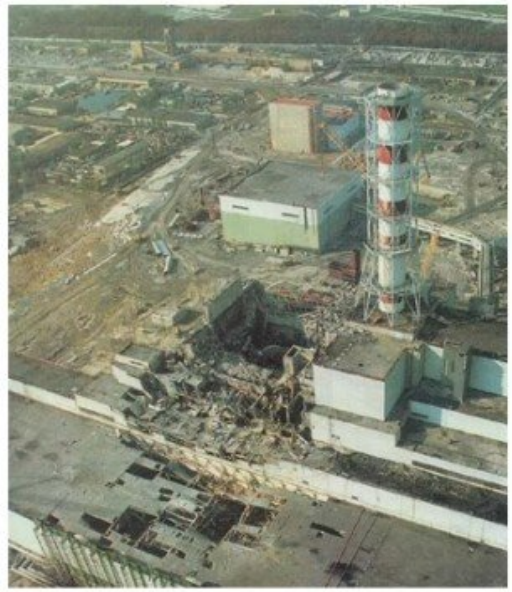

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkiye'de kopyalanan ilk koyun **Oyalı**'dır.

Dünyada ilk internet 1969 yılında üretilen **ARPANET**'tir.

Çernobil Faciası 1986 yılında **Ukrayna**'da gerçekleşmiştir.

Nanoteknoloji geliştirildi.

Perseverence: NASA'nın Mars'a gönderdiği araçtır. Perseverence sayesinde Mars'a dair en net görüntüler elimize ulaşmıştır.

Kyoto Protokolü: 2005 yılında Japonya'da imzalanan küresel ısınma ve iklim değişikliği ile mücadeleyi amaçlayan uluslararası antlaşmadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türkiye'deki Gelişmeler

Dikkat: Türkiye'de ilk internet ODTÜ'de, İlk Bilgisayar ise Kara YollarıGenel Müdürlüğünde, İlk TV yayını ise İTÜ'de yapılmıştır.

- 1990'lı yıllarda Türk Pop Müziğinde Sezen Aksu, Erol Evgin, Barış Manço gibi isimler ön plana çıktı.
- Köyden kente göç arttı ve bu durum çarpık kentleşme ile birlikte Arabesk Müziği de getirdi.
- **Turgut Özal** Mustafa Kemal Atatürk'ten sonra görevi başında vefat eden tek Cumhurbaşkanımızdır.
- **Tansu Çiller** Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın başbakanıdır.
- **Yüksek Öğretim Kurulu** (YÖK) 1981 yılında kuruldu.
- 1984'te ilk **renkli** TV yayını başladı.
- 1992 yılında Barcelona Olimpiyatlarında **Mehmet Akif Pirim** Güreş Dalında altın madalya kazandı.
- **Naim Süleymanoğlu** çeşitli olimpiyatlarda onlarca kez rekor kıran haltercimizdir. Cep Herkülü olarak bilinmektedir. Dünyanın En İyi Sporcusu seçilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

- Türk parasından Altı sıfır 2005 yılında atılmıştır
- 1993 yılında Sivas'ta **Madımak Katliamı** yaşandı.
- 1997 1998 yılında **8 yıl zorunlu eğitim** getirildi.
- 2000 yılında **Galatasaray UEFA Kupasını** ve Avrupa Süper Kupası'nı kazanmıştır.
- İlk özel TV kanalı **Star TV**'dir.
- 2002 Dünya Kupası'nda **Türk Milli Takımı** 3. olmuştur.
- Eurovision Şarkı Yarışmasını **Sertap Erener** 2003 yılında Türkiye'ye kazandırmıştır.
- 2006 Yılında **Orhan Pamuk Nobel Edebiyat Ödülüne** layık görüldü.
- 2008 Avrupa Futbol Şampiyonasında Türk Milli Takımı 3.olmuştur.

Kapalı alanda sigara içme yasağı 2008 yılında getirilmiştir

- Nuri Bilge Ceylan 2008 Cannes Film Festivalinde "**Üç Maymun**" filmi ile yılın en iyi filmi ödülüne layık görülmüştür.
- Nuri Bilge Ceylan 2014 Cannes Film Festivalinde **"Kış Uykusu**" filmi ile Altın Palmiye Ödülüne layık görülmüştür.
- Nuri Bilge Ceylan 2023 yılında **Kuru Otlar Üstüne** filmiyle Cannes Film Festivalinde ödüle layık görüldü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Modern Hakimiyet Teorileri

Kara Hakimiyet Teorisi: Halford Mackinder

Deniz Hakimiyet Teorisi: Alfred Mahan

Hava Hakimiyet Teorisi: Harry Sachaklian

Kenar Kuşak Hakimiyeti Teorisi: Nicholas Spykman

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org